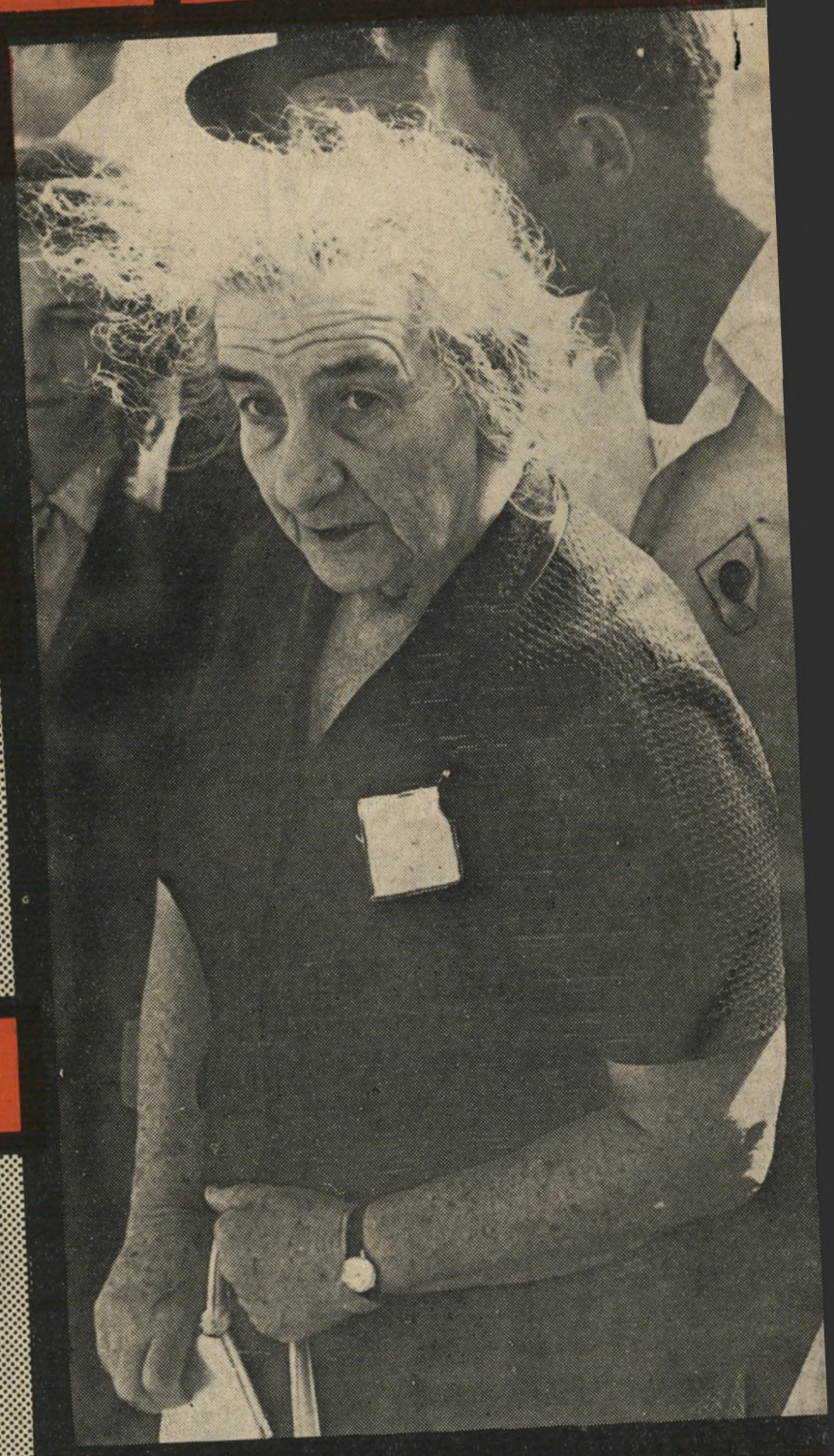
השלום הזה

הצעדים

הנשים

בשטח!

בואכי

פגישות עם ראשי הפידאין

ישראלית בביירות

דנה זוהר

קריאה יקרה.

לפני 17 שנה, בספטמבר 1953, פירסם צעיר בן 21 את עמוד הקאריקטורות הראשון שלו בין עמודי העולם הזה. היתה זו תחי־לתה של קאריירה עיתונאית, שהגיעה לשיאה בימים אלה.

עד להצטרפותו למערכת העולם הזה, היה רענן לוריא צייר מתחיל שהקאריקטורות שלו פורסמו בעיקר בביטאונים צבאיים. כמי שלחם במלחמת העצמאות בהיותו בן 17, למד רענן, אחרי שפשט את מדיו, בבית־ספר לציור. משם הגיע להעולם הזה.

רענן לוריא ב„העולם הזה" 1953

תוך שבועות מיספר הוא ירש את מקומם של קאריק־טוריסטים יהודים כמו זאב (פרקש) ו(קריאל) דוש — שני הקאריקטוריסטים הידו־עים והחשובים ביותר כיום בישראל — כמי שצייר את הקאריקטורה השבועית.

כעבור זמן קצר, החל רענן לצייר עמוד קאריקטו־רות שבועי שנשא את הכו־תרת בין השמשות. בתחילת 1954 כבר היה רענן עורך התבנית של העיתון. בין ה־כתבות שפירסם נוסף לצ־יוריו, התפרסמה ביותר כת־בתו המצולמת 50 שניות באוויר. היתה זו הכתבה הראשונה בישראל בה צילם צנחן את עצמו תוך כדי צניחה.

לאן התפתחה קאריירה זו? בזאת תוכל להיווכח ב־כתבה השמש זורחת בפיס־גה (עמוד 35).

רענן, שהיה כבר אז צייר שאפתן ודינאמי, הגיע רחוק יותר מאשר כל קאריקטו־ריסט או עיתונאי ישראלי אחר. הוא הפך לחבר המערכת של השבועון האמריקאי לייף, מפרסם בקביעות את הקאריקטורות שלו במוסף יום הראשון של הניו־יורק טיימס.

המקום בו עבד באמת

במאמר מערכת שפירסם לייף על רענן לא־מכבר, נכתב בין השאר: „לוריא מביא אלינו את רעיונותיו המצו־יירים אחת לשבוע. אבל הוא מנסה לבצע את המחקר שלו ולסיים את ציוריו בביתו... ,אני מנתח פו־ליטי, שבמיקרה מצייר,' הוא אומר. ,אינך יכול להביע דיעה על משהו שאינך יודע עליו דבר. אין זה מספיק רק לצייר דמות ידועה הי־טב עם אף ארוך ולכנות זאת בשם קאריקטורה. מובן שצריך להיות הומור, אבל זה הגירוי שאתה משתמש בו כדי לצוד את הקורא ה־רציני.'"

רענן לוריא ב„לייף" 1970

מעניין כי דווקא בלייף חזר לוריא לשיטה בה הת־חילה דרכו בהעולם הזה. מל־בד הקאריקטורה הפוליטית השבועית שלו, הוא מפרסם גם קאריקטורות על פני עמודים שלמים, כשסיגנונו משתפר והולך במשך הש־נים בצורה קיצונית.

השבוע, כשהגיע רענן לוריא לביקור בארץ, הוא העלה זכרונות מתקופת עבודתו בהעולם הזה. „מאז עזבתי את העולם הזה," אמר, „עבדתי בהרבה עיתו־נים. אבל העיתון היחיד שאני יכול לומר שעבדתי בו באמת, במובן המלא של עבודה, היה העולם הזה. יש עורכים שאפילו אם הם קשים מאוד, הם מפת־חים את העובדים שלהם ואלה פשוט מלבלבים אצלם. עורך כזה היה בשבילי אורי אבנרי."

יין פנינים — יין חדש למשפחה

זה עתה יצא לשוק יין חדש לכל המשפחה — יין פנינים.

המייחד יין זה משאר היינות הוא בכך שיין זה הינו טבעי וקל, ממולא בתוספת של גאז (דו־תחמוצת הפחמן) וגם אינו מכיל כל תוספת של מים או כל חומר זר אחר.

בנוסף לכך נודעת השפעת הגאז על רעננות המשקה והכמות הקטנה של הכהל הנמצאת ביין משפיעה על הרחבת כלי הדם וגורמת למצב־רוח טוב ולכושר גופני גבוה ביותר בימי הקיץ החמים.

חברת כרמל מזרחי המיצרת את יין הפנינים שומרת על מחיר עממי ליין ומוכרת אותו לצרכן ב־1.40 ל"י, כולל הבקבוק.

לבחירת הקהל מוצע היין ב־2 טעמים. יין פנינים ורוד וגם לבן ואפשר להגישו לכל ארוחה **בכל שעות היום.**

סוד ההצלחה!

הצטרף אל קורס רעת ולמד אותו

בקורס „דעת" תלמד מפי פסיכולוגים, פאראפסיכולוגים, גרפולוגים ואנשי מדע ידועי שם

אודות מסתרי הנפש וסודות השליטה בגוף התערות בחברה והשתלבות בעסקים. איך לדעת על האחרים יותר משיודעים הם עליך. כיצד להשתמש במידע זה להשגת מטרותיך.

הנושאים הנלמדים בקורס: פסיכולוגיה, פאראפסיכולוגיה, גרפולוגיה, כירומנטיה, אסטרולוגיה, יוגה, ופילוסופיה.

הלימודים מתקיימים בשעות הערב, בתל־אביב.

אם השכלתך תיכונית, פנה לקבלת פרוספקט, בכתב, עם פרוט קורות חיים אל ת.ד. 1263 תל־אביב, עבור „דעת".

ותקבל ניתוח אופי לפי כתב היד!

סודיות מובטחת!

אנו מבקשים את סליחת הפונים בכתב, על כי מפאת גל המכתבים אשר הגיע אלינו, חל עכוב במשלוח התשובות והפרוספקטים. כל הפונים יענו תוך ימים אחדים.

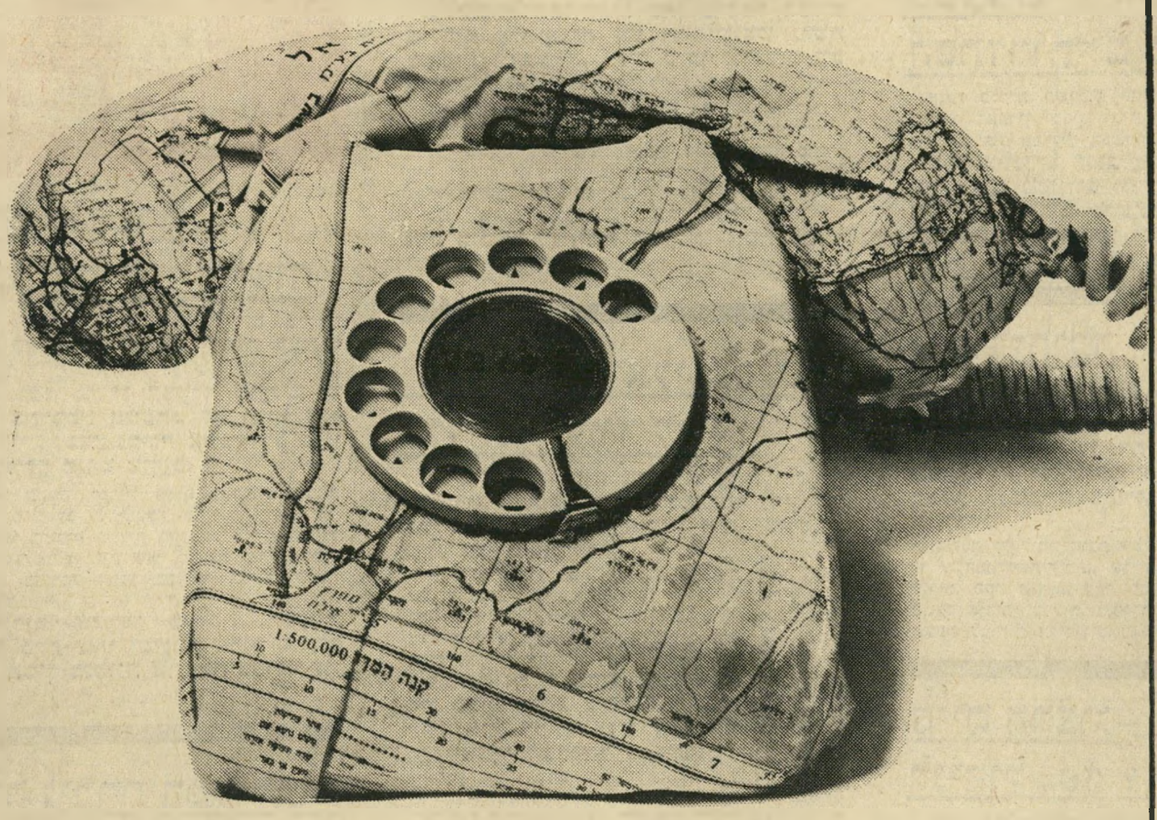
שלום
בלי ויתורים!

אל תוותר על מנוחתך בבית ובמשרד. התקן לך „מזכירה אוטומטית" העונה לטלפון שלך 24 שעות ביממה.

וכן אנו מספקים: * מכשירי האזנה * מגברי טלפון * התקנת מיקרופונים והקלטות.

רדיו דוקטור, רח' שלום עליכם 18, טל. 244118.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • בית־דפוס משה שהם בע"מ, תל־אביב, רח' פין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא־לאור: העולם הזה בע"מ.

מדן ועד אילת
שרות אמפא
מוכן לקריאתך

לכל נקודה על פני המפה
יגיע לקריאתך הצוות
המנוסה של
אמפא
צי של כ-100 מכוניות,
ו-250 מהנדסים וטכנאים
עומדים הכן לשרותך.

הצטרף גם אתה למנויים על שרות
אמפא, השרות למוצרי אמקו

אמפא

לא סתם שרות ולא גם שרות
אלא השרות - בהי"א הידיעה

אמקו

פרסום א. טל, סטודיו רם. צלום נורברם

תוקיף

מבררים אפשרות לעריכת בחירות חדשות

בצמרת המערך החלו בבירורים בקשר לאפשרות לעריכת בחירות חדשות בעתיד הקרוב, על רקע האפשרות של הנסיגה מן השטחים. כמה משרי המערך טוענים כי הממשלה בהרכבה הנוכחי, לא תוכל ואף אינה רשאית, לבצע נסיגה מהשטחים לפני שתקבל על־כך מנדט מהעם.

אם וכאשר תיאלץ ישראל לסגת בעקבות תוכנית רוג׳רס, כימעט ברור שכתוצאה מהמשבר הממשלתי שיפרוץ ייערכו בחירות חדשות ביוזמת המערך. המערך לא יסכים לבצע את הנסיגה אחרי פרישת גח״ל, מחשש שנסיגה ללא בחירות תפגע בסיכויי המשך שלטון המערך בעתיד.

לפי סקרים שנעשו ביוזמת המערך, משוכנעים כיום שרי המערך שרוב מוחלט של העם יתמוך בנסיגה שתלווה בסיכוי של שלום.

החמרה ניכרת במעורבות הצבאית הסובייטית

סימנים שונים שנתגלו לאחרונה, מעידים על־כך שבד בבד עם נכונותה לפתרון מדיני במזרח־התיכון ועם מיתקפת השלום שלה, מגבירה בריית־המועצות את ההסלמה בפעילותה הצבאית באיזור התעלה.

הממשלה מונעת מידע מהעם

עובדות חשובות וחדשות, שהיתה להם השפעה ניכרת על דיוניה והחלטותיה של הממשלה השבוע בקשר לתגובתה לתוכנית רוג׳רס, מועלמים עלידי הממשלה מאזרחי ישראל.

עובדות אלה, שפירסומן היה עלול להמחיש לאזרחי המדינה את חומרת מצבה של ישראל, נאסרו לפירסום. קטע מדבריו של אורי אבנרי השבוע בכנסת, שהתייחס לעובדות אלה, נמחק מפרוטוקול הכנסת.

ביקורת חמורה על הערכותיו של רבין

נוכח ההתפתחויות האחרונות במישור המדיני, מתגבשת ביקורת חמורה ביך שרי הממשלה על שגריר ישראל בארצות־הברית, יצחק רבין.

כמה מהשרים טוענים כי הערכות ניתוחי־המצב של רבין, כפי שהובאו לידיעת השרים, היו מוטעים ומטעים, בעיקר למה שנוגע לעמדת ארצות־הברית ולמחלביה הצפויים בקשר לתוכנית רוג׳רס.

אחד מהשרים אפילו התבטא בנוסח: „רמטכ״ל הנצחון הפך לשגריר הנסיגה.״ אלה המגינים על רבין טוענים כי הוא נפל קורבן, בחוסר נסיונו, לסכסיסים דיפלומטיים של האמריקאים. מתנגדיו טוענים כי אחרי שהממשלה קבעה את מדיניותה על סמך הערכותיו המוטעות, אין בתירוץ זה כדי להגן עליו.

איפה עומד משה דיין?

השאלה המכרעת בדיוני ראשי המערך איננה מה יאמרו או יעשו ראשי גח״ל, ביחס לתוכנית רוג׳רס, כי אם מה תהיה עמדתו של משה דיין.

בשבועות האחרונים נתן מיספר רמזים ברורים על עמדה זו: הוא מגבש גישה מעשית ומפוכחת, יהיה מוכן להשלים עם נסיגה.

הסיבה העליונה לכך: המעורבות הסובייטית. כי בניגוד להכרזותיהם חסרות־האחריות של אישים מסויימים, בדבר יכולתה של ישראל לעמוד מול מיתקפה סובייטית ישירה, יודע שר־הביטחון מה הן המיגבלות של צה״ל במיקרה של עימות כזה.

כפי שמסר בפורום סגור: אם האמריקנים מוכנים לפתיחת התעלה — מה אנחנו יכולים לעשות?

עיתונאי ישראלי, שפירסם סודות, יועמד לדין?

במשרד־המשפטים מבררים עתה את האפשרות והכדאיות של העמדתו לדין של העיתונאי הישראלי אדווין איתן באשמת גילוי סודות המדינה.

לאחרונה הופיע בפאריס ספר בצרפתית בשם „העין של תל־אביב״, העוסק בפעולות שירותי הביטחון הישראליים. הספר, שנמכר עד כה ב־12 אלף טפסים, כולל גילויים שלא פורסמו מעולם לא בישראל ולא בשום מקום אחר בעולם.

כבותב הספר מוצג סופר בעל השם הבדוי סטיב איתן, שמאחוריו מסתתרים שני עיתונאים, העיתונאי הישראלי אדווין איתן והעיתונאי הצרפתי מ„פיגרו״, איב קיאו.

אדמין איתן, כתב ידיעות אחרונות בפאריס, מונה לא מכבר למנסח ההודעות של שגרירות ישראל בפאריס וייצג את עיתונאי ישראל בקונגרס שנערך בשטוקהולם.

יו״ר המועצה הדתית בירושלים בסכנת פיטורים

יושב־ראש המועצה הדתית בירושלים, הרב ד״ר יעקב ויינשטיין, עלול להיות מודח ממישרתו, בעקבות סיכסוכים פנימיים בין חברי המועצה וחיכוכים עם ראש העיר טדי קולק, שכנגדם לא כונסה המועצה מזה חצי שנה.

הרב ויינשטיין, מי שהיה רב קהילת אליזבטהיל בדרום־אפריקה ועבד במרכז העולמי של המזרחי, התמנה לכהונתו לפני כשלוש שנים. בהרכב המועצה הדתית, המורכבת לפי המפלגות המיוצגות במועצת העיר, צריך להיות רוב של 51% לחברי המפלגות הדתיות. עתה נראה שאנשי המפלגות הדתיות האחרות מחוץ למפד״ל יעשו יד אחת עם שאר חברי המועצה להדחתו של ויינשטיין.

מפעלים הסתדרותיים בשטחים

אנשי כלכלה השייכים לחברות הסתדרותיות, ערכו בחודש האחרון מחקר ברצועה ובגדה, כדי לבדוק כדאיותם של מפעלים בשטחים.

בהמלצותיהם הצביעו על מפעלים לשיי מזר דגים, מפעלים למיצי פרי־הדר משומר ולאריזת תמרים מיובשים. הם הגישו את המלצותיהם והמפעל הראשון שיוקם יהיה כנראה מפעל לשימורי דגים ברצועת עזה.

לימוד־חובה של השפה הערבית

קרוב לוודאי כי החל משנת הלימודים הבאה, יחוייבו תלמידי כיתות ח׳ בכתבי הספר העממיים בארץ, ללמוד את השפה הערבית.

החלטה על לימוד־חובה של השפה, נתקבלה מייד לאחר מלחמת־ששת־הימים, אך היא נידחתה בגלל חוסר מורים. סקר שנעשה עתה קבע, כי עכשיו יש מספיק מורים טובים לערבית, ולכן הוחלט להכניס את הוראת השפה למחזור הלימודים.

חיים הרצוג לניהול „פז״?

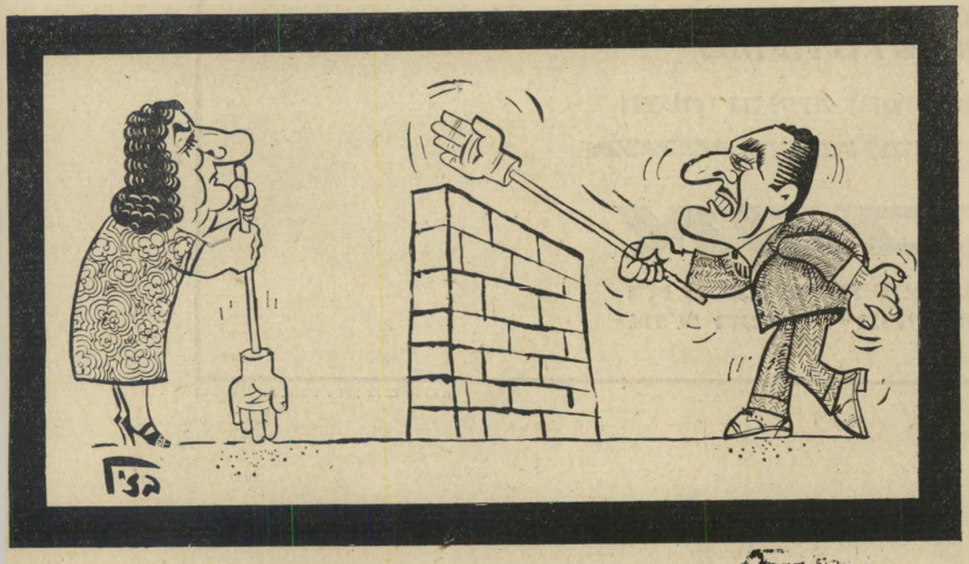
אלוף (מיל.) חיים הרצוג, נציגו של סיר אייזיק תלפסון בארץ וחבר מועצת המנהלים של פז, שתלפסון מחזיק חלק ניכר ממניותיה, הוא אחד המיועמדים לנהל את החברה, במקום המנהל הקודם, מאיר שרמן, שנפטר לפני כמה חודשים.

מועמדים נוספים לניהול החברה: משה ביתן, סגן מנהל משרד החוץ; אלוף־מישנה (מיל.) עודד מסר, מנהל תשלובת ערד לשעבר; ברוך יקותיאלי, חבר הנהלת בנק לאומי.

מזכיר ההסתדרות למען מיזוג „דבר״ ו„למרחב״

מנוי וגמור עם מזכ״ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון, לבצע את מיזוג שני עיתוני הפועלים דבר ולמרחב.

בן־אהרון הגביר בעת האחרונה את לחצו לביצוע התוכנית. הוא נפגש עם ועד עובדי דבר, המנסה לדחות את ביצוע המיזוג, והסביר לו כי הוא עומד על כך שהמיזוג יתקיים בהקדם.

השאלה היא: להשיב או לא להשיב?

רשות הדיבור ל־
צבי שפיר „מוניות הדר"
תל־אביב אומר:

„מונית פלימות פיורי III היא ממש נהדרת!"

„כוחות סוס אבסולוטיים של המנוע, תמרון מכסימלי בהגה ונוחות שאי אפשר להעלות על הדעת, שלא היתה ואין כדוגמתה! למרות שהאורך שלה אינו כל כך גדול — סך הכל מספר סנטימטרים יותר מקורונדו, בכל זאת כמעט ואין מגע פיזי בין הנוסעים, כל כך מרווח הם יושבים.

הגיר האוטומטי פלוס כוחו של המנוע נותנים לנהג הרגשה של חוסר מעש. המכונית מפתחת מהירות תוך שניות. אני עולה לירושלים בעליות במהירות של 100—80 קמ"ש. עובדה זו מדברת בעד עצמה. אני ממש בולע את הכביש. ההגה הוא הגה כוח, אין צורך להתאמץ בסיבוב, ומבחינה זו יכול אפילו תינוק בן שנתיים לנהוג.

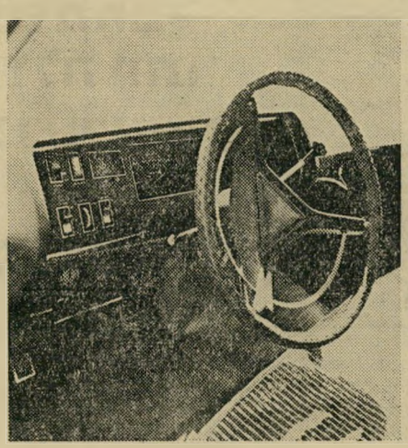
המכונית היא אלגנטית ומעוררת תשומת לב אפילו לתיירים, אפילו למישהו שבא ממרכז המכוניות בעולם - זוהי אטרקציה!."

מנוע פרקינס מיראז', 4 צילינדרים, גיר אוטומטי. הגה כוח, בלמי כוח. מכשיר חימום, דגם מהודר

תצוגה ומכירה: משרד מכירות ראשי - תל־אביב. דרך פתח־תקוה 74. טלפון 36115 ● מכשירי תנועה בע"מ. חיפה. דרך העצמאות 104 טל. 524475 ● ירושלים. שיקביץ. שד' דוד המלך 11. טל. 22660 ● רמת־גן. לונסקי אח מרדכי. רח' ארלוזורוב 12. טל. 727261 ● נתניה. לוינקופף. רח' הרצל 44. טל. 5307 ● באר־שבע. ד. כרמלי. מוסך "באר־שבע". דרך חברון. טל. 2021●

מכונית טובה מבית טוב
בית קרייזלר סימקה־מכשירי תנועה בע"מ

CHRYSLER INTERNATIONAL

מכתבים

■ יכבס, ייבש ולסרוג מחדש!

כל העניין הזה שקוראים לו המזרח התיכון דומה למפית סרוגה ומלוכלכת, שיש להתיר את חיטיה ולכבסם, ליבשם כדי לסרוג מחדש מפית נקיה.

גרינברג

יש לפרום את החוט הראשון, למען תיפרם כל המפית.

מי ימשוך את החוט? הרוסים, האמריקאים, הישראלים, הערבים? המפית לא תיפרם מעצמה.

שלוש שנים מדברים על שטחים ועל נסיגה תמורת שלום אמת. הערבים עומדים על דעתם והיהודים גם כן. שלוש שנים אחרי מלחמת ששת־הימים ואין שינוי! אף על פי שישנו דבר אחד שיכול לעזור: היישות הפלסטינית.

ממשלת־ישראל יודעת על יישות זו, אך היא מתעלמת ממנה. כמו בת היענה הטומנת ראשה בחול.

הרי לפניכם, אדונים נכבדים, החוט של המפית. אולי אתם, אנשי העולם הזה — כוח חדש תמשכו את החוט?

אולי אתם תגרמו לכך שההרג והרצח בגבולותינו ייפסקו?

יפה־שרה גרינברג,
תל־אביב

■ רעיונות חופפים

נראה לי שהארץ מהווה כיום את העיתון היומי היונתי ביותר במדינה.

העולם הזה ציין מיד לאחר הבחירות את סיועו של הארץ שהודות לו זכה להרבה קולות ממחנה השלום. ובכן מה הפלא באם ראש־הממשלה הנכבדה מסרבת לתת ראיון להארץ בטענה שרעיונותיו שאובים או חופפים את רעיונות העולם הזה? שיבושם לה...

נ. מטיאס, טאי־פה, פורמוזה

■ השקעה כדאית

אורחים רבים שלדעתי היו מוצאים עניין רב בעיתונכם, אינם קוראים את העולם הזה בחושבם אותו לעיתון פורנוגרפי. לדעתי עליכם לפרסם מודעות בעיתונות

שאודר

היומית ולציין בהן את הנושאים שבהם יעסוק העיתון באותו שבוע.

הדבר יפקח עיני רבים וההשקעה תהיה כדאית.

מיכאל שאודר, חיפה

■ עלייה — רק לעושים שקר בנפשם

ברצוני להתייחס לאותן "קינות" תכופות המבכות את גורל יהודי ברית־המועצות, ואשר אנו שומעים אותם בזמנים קצובים בקול־ישראל, וכו'.

לדעתי זה הוא שיא הצביעות. הכיצד מעיזה ממשלה, אשר יומה חקיקת חוק בוגדני (מי הוא יהודי) המרתיע עלייתם של יהודים, לקונן ולהזיל דמעות על גורלם המר של אותם יהודים?

אני מציע שהממשלה תצהיר בגלוי: אנו

(המשך בעמוד 8)

אסקר

פרושו צבעים

צבעים יפים - נהדרים.
צבעים בעלי איכות ורמה.
צבעים שיקלו עליך את החיים
משום שקל להשתמש בהם.
צבעים שיצבעו את דירתך ויעשוה צבעונית.
צבעים שתהנה מהם -
כי אין הנאה גדולה יותר
מביתך הצבוע בצבעי אסקר.

פרסום אר. קי. דוד קרקובר

אסקר ראשון־נותן את הטון!

אנשים

גולדה לחיים חפר:
„תאסוף בחורים ותורידו אותי בכוח!"

■ אחרי הצגת שירי החנוכה של **איציק מאנגר**, נפגשה ראש־הממשלה **גולדה מאיר** אחרי הקלעים עם המשורר **חיים חפר** שתירגם חלק משיריו של מאנגר לעברית. במשך למעלה משעה הטיפה גולדה לחפר מוסר על מקומה שפירסם לפני מספר שבועות בשם בנינו בתעלה, ממנה השתמע לדעת גדולדה, כאילו אינה מתחשבת, בשיקולייה המדיניים, בחיילי צה"ל בתעלה. בשיא הויכוח אמרה גולדה לחפר: „אם אתה באמת חושב כך, אז אני במקומך הייתי אוספת בחורים ומפילה את ראש־הממשלה בכוח!"

■ **גדעון זינגר**, שהשתתף באותה הצגה במקומו של **שרגא פרידמן** שניפטר, התלבט כיצד ללמוד תוך ימים ספורים את השירים באידיש, שפה שאינו שולט בה. הוא הלך למהפנט שהיפנט אותו לדבר אידיש חופשי. אחרי הצגת הבכורה, בה לא התבלבל זינגר אפילו פעם אחת, אמר: „ניסיתי אפילו לעשות שגיאות באידיש, אבל זה לא הלך לי."

■ השבוע הופיע ח"כ **אליהו ששון** בערב הראיונות של **שמואל שי**. הוא דיבר על נושא אקטואלי: שיחות שלום עם המצרים. „היה זה ב־1949, במלון השושנים באי רודוס, שם גרו המשלחות הישראלית והמצרית. אולם הדיונים היה גם הוא במלון. ישבנו שם סביב שולחן דמוי האות ח'. מצד אחד אנחנו, מצד שני המשלחת המצרית ובינינו אנשי האו"ם. ראש משלחת האו"ם, **ראלף באנץ'**, פנה למצרים ושאל אותם מה הם מציעים יהיה הגבול בין שתי המדינות? המצרים התדכחו ביניהם בערבית ואחד מהם הציע את ג'נין כגבול. באותו יום לא נגמר שום דבר. בערב סילפנתי לראש המשלחת המצרית וביקשתי להיפגש איתו. הוא הסכים וכשנפגשנו הבאתי איתי מפה והראתי לו שהמצרים בכלל לא נמצאים בג'נין. אחרי עיון במפה הוא הסכים איתי וכך הסתדר העניין."

■ ואיך הסתיימו השיחות? גם על־כך סיפר ששון: „ביום האחרון, לפני חתימת ההסכם ולפני שהמשלחות היו צריכות לחזור לארצותיהן כדי להחתים את ראשי מדינותיהן, ניגש אלי ראש המשלחת המצרית, ואמר: ‚אם נחזור כולנו ממצריים, סימן שהמנהיגים שלנו לא הסכימו להתום. אם יחזרו אחד או שניים, סימן שיש חתימה.' כשהגיע מועד הפגישה המחודשת, באו כל אנשי המשלחת המצרית. מה קרה, שאלנו אותם, אין חתימות? ‚יש, ובגלל זה חזרנו כולנו. כדי לחגוג את החתימה,' השיב ראש המשלחת המצרית והמשיך: ‚ובגלל הצגנו אצלכם בארץ, הבאנו איתנו שוקולד ובאקלווה.'"

■ השבוע קיבל מספר רב של אנשים בארץ מכתב: „על כי הייתם לנו ידידים נאמנים לעת צרה, ניתנת לכם תודתנו." על החתום: **ראומה** ו־**עזר וייצמן** שהודו בצורה זו לכל אלה שעודדו אותם בעת פציעתו של בנם **שאול**.

■ **לפיבי קשת** צומחת מתחרה — ממש מתחת לאפה. זוהי בתה **שרון**. לא מכבר נתבקשה קשת־הבת לערוך את עיתון הגימנסיה שלה. היא סתחה במאמר מקיף על „המקצוע העתיק ביותר בעולם", הודיעה שאינה מוכנה לעבוד בו, מפני שהוא מפרך מדי מבחינה גופנית. רק אחרי ניתוח ממצה של מעלות ומיגרעות אותו מקצוע, גילתה שכחנתה — לחקלאות. קשת־האם נתבקשה לבוא לבית־הספר ולקבל נזיפה.

גאולה נוני

בחברת בעלה־לשעבר, הפנטומימאי סמי מולכו, אשר בא השבוע לחופשת־מולדת. סמי הופיע כבר — במיסגרת סיורו בארצות־חוץ — בארצות ולאחרונה בפסטיבל לפנטומימה בצ'כיה. העיתונות הצ'כית הגדירה אותו כאמן י

ליליאן טריקר

(עם סרט על הראש) היא אחת המועמדות בתחרות מלכת המים 1970. השבוע החלה לילליאן, יחד עם שאר המועמדות, באימוניה אצל לאה פלטשר לקראת התחרויות המוקדמות על התארים: נסיכת ים־סוף, נסיכת ים־כנרת ונסיכת הים־התיכון.

מי אתה וולפגנג לוץ?

■ ספר חדש שיצא לאור לפני כמה שבועות בפאריס, עוסק רובו ככולו בשרותי הביון הישראליים. הספר, שמחבריו הם שני עיתונאים שהסתתרו תחת השם **סטיב איתן**, מספר בין השאר גם על המרגל **וולפגאנג לוץ**: „לוץ נולד באמת במנהיים, ב־1921. אביו היה ארי ואמו יהודיה, וכאשר עלו הנאצים לשלטון עזב האב את האם, והבן סבל מרדיפות בבית־הספר. הבן וה־אם עלו לארץ־ישראל. **זאב** (זה שמו העברי של וולפגאנג) היה אז בן 12. התאקלמותו בארץ המובטחת היתה קלה. הוא למד חקלאות, ובמלחמת העצמאות של ישראל היה ב־חטיבת גולני. אחרי המלחמה נשאר בצבא. ראשי אמ"ן (אג"ף המודיעין בצה"ל) שמו לב אליו בגלל חיצוניותו הארית, שליטתו בגרמנית, תבונתו ויסודיותו. הוא למד את תורת המודיעין המודרנית ונעשה ממונה על שולחן (מדור) באמ"ן. ב־1959 כבר היה רב־סרן. באחת הישר־

מאנדי

רייס־דייוויס — שאולי עורכת סיור בתל־אביב לבתה דנה בת השנתיים וחצי. בתמונה: השתיים ב„רוול" בתל־אביב.

בות השבועיות הודיע הממונה כי מחפשים סוכן־תושב שישתקע בקהיר, רצוי אדם שיהיה דומה לקצין גרמני... התפקיד הוצע ללוץ. הוא הסכים. הוחלט שהוא יקבל דמות של מורה לרכיבה... הוא נשלח ללמוד את התורה אצל אחת הדמויות הציוריות של תל־אביב, המורה לרכיבה **אליהו גורדון**. אחרכך הקים בית־ספר לרכיבה בברלין, ומשם עבר למצריים...."

■ נשמע במדרכות דיזנגוף: „שמעתם, עומדים להוציא את שטר המאה לירות מהמחזור." למה? „מפני שמצאו כינים בזקן של **הרצ**."

■ איך מתכוננת שחקנית לנסיעה לחו"ל? **גילה אלמגור** הזמינה בחברת נסיעות ששה כרטיסים: כרטיס טיסה תל־אביב־לונדון־תל־אביב וחמשה כרטיסים להצגות תיאטרון בלונדון. כרטיס לכל ערב. גילה מתכוננת לנסוע לאנגליה כדי להיפגש עם הבמאי **מייקל מודשם**, זה שביים את איזון עדין בהבימה ושעומד לביים בארץ את חיים למען ויקטוריה בהשתתפות גילה ו**עודד תאומי**.

■ מרה שחורה ירדה על העיתונאי **אורי דן**, בגלל תוכנית רוג'רס. הודיע דן: הוא עומד לכתוב מחזמר על המצב בישראל. השם המוצע: „או פומפיאה", על מישקל „או כל כותאי".

■ גם עמיתו של דן במעריב, בן אחותו של **משה דיין, יהונתן גפן**, מוטרד. הוא הציע להחליף את האופנה: במקום „המראה הרטוב" יבוא „המראה המודאג", נוסח גולדה.

■ לא שכחו לו למחזאי **חנוך לוין** את מזכת האמבטיה שלו. גם בבריכת תל־אביב עוד זוכרים. השבוע הלך חנוך, כמנהגו מזה כמה שבועות, בשעה שבע בבוקר לשחות בבריכה. ניגש אליו שם אחד המת־

רחצים ושאל: „תגיד ל
כה זה מימסד או אנטי־כ

■ כוכבת שיער **מ
אנקורי** מתלבטת. למה
זורבה היווני. לפני כמ
שים, בארצות־הברית,
מרגלית למבחנים לקבל
קיד בובולינה בזורבה ה
עמד להעלות בברודוויי.
התקבלה. השבוע היא
מיברק דחוף ממפיק זו
מזמין אותה להשתתף
בגלל שהשחקנית שממל
התפקיד נאלצה לפרוש.
גלית חתומה על חוזה
שנה בשיער, והיא לא
מה לעשות: להמשיך ב
לצאת לעולם הגדול.

■ לפני כמה חודש
מארצות־הברית לארץ
אבנרי. אחרי שהתענ
העסקים הישראלי, החלי
אר בארץ. בעוד כמה
הוא מתכונן לפתוח חנו
רי־עור לגברים ולנשי
ערב הפתיחה הוא מתכ
שות בסגנון העולם
מסיבת קוקטייל בתוספת
אופנה — על שפת־ני
תל־אביב. לפי התוכנית
הצופים במכוניותיהם,
בתצוגה מתוך המכוני
מלצרים מגישים להם א
שתייה.

■ בשבוע שעבר ער
ליאונרד ברנשטיין
בה בביתו שבניו־יורק.
אר היה שם גם **פיטר
מונד**, מנהל הפסטיבל
לאומי למוסיקה באי
אשר שתה יתר על
כשראה דיימונד דמות
הוא ניגש אליה ושאל:
את לא מוכרת לי
מקום?" „כן," ענתה
„שמי **ליז טיילור**."

■ כאשר בת של פ
מתחתנת, היא עושה זא
כה. בנוכחות שרים, חב
וקציני צה"ל בכירים,
בשבוע שעבר, **יעל ט
רות** והפירסומאי
טל, לאהרון מידן. מ

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

דורשים ממנהיגי ברית־המועצות — „שלח את... אותם 20%—10, המוכנים ללקק לקלגסי הרבנות האורתודוכסית. על הנותרים אנו מוותרים".

עוזי שטראוס, חיפה

■ פעילות חנפנית

יישר כוחכם על פעילותכם הפרלמנטרית

קצנלבוגן

האמיצה והעקיבה נגד ממשלת הליכוד ובעד השלום.

יחד עם זאת עליכם להפנות גם את תשומת־הלב לפעילותו החנפנית של הח"כ „הקומוניסטי" הד"ר משה סנה, שהוא מעין מהדורה ישראלית של פייר לאוואל.

ד"ר צפורה קצנלבוגן,
תל־אביב

■ היחס הטוב בקיבוץ מגן

קראתי את כתבתכם על קיבוץ מגן (העולם הזה 1715). בהזדמנות זו נזכרתי במיקרה מעניין שקשור עם אותו קיבוץ. לפני למעלה מחודש שאלני שוייצרי צעיר באם אוכל להראות לו את הדרך לתחנה המרכזית. מכיוון, שגם בי בהיותי בחו"ל נהגו באדיבות, עשיתי גם אני זאת וליוויתיו כברת דרך. ואז הוא ספר לי שהוא נמצא בקיבוץ נחמד ושמו מגן. לא שמעתי אודותיו דבר ורק נזכרתי בו אחרי שקראתי את כתבתכם. לא היו מילים בפיו על היחס היפה של חברי הקיבוץ לחברי קבוצתו.

מתפלא אני כיצד יכולתם כל־כך להפריז. בהחלט אני מקבל את הודעת הקיבוץ הארצי באותה כתבה. ואילו אתם בכתבה זו לא שבעתם בגוזמאות הרבות, למשל מה שייכות הפרות הרעבות למתנדבות ומתנדבים? האם אתם עיתון של האיגוד של צער בעלי חיים?

משה בן־ישראל, תל־אביב

■ הפוסל במזמו פוסל

דוברי הממשלה נוהגים להגיב על הצעות השלום למיניהם, של נאצר, בריה"מ ו־ארה"ב, ב„אין שום חדש."

אני על כל פנים נוכחתי שמאז מלחמת ששת־הימים ועד היום אין שום חדש בנאומי דוברי השילטון.

ש. שטינגיב, בת־ים

■ הציון את אכזיב!

אנא, עשו למען הצלת שארית כפר אכזיב. ניקטו פעולה שתתבטא במעשים, ולא רק בצעקות של „לא יפה!", ו„חבל".

כי אין אכזיב שנייה, לכן חשובה הדחיפות בטיפול בפרשה זו.

יהודה יהב, תל־אביב

■ מה עושה השלט לבן־אדם?

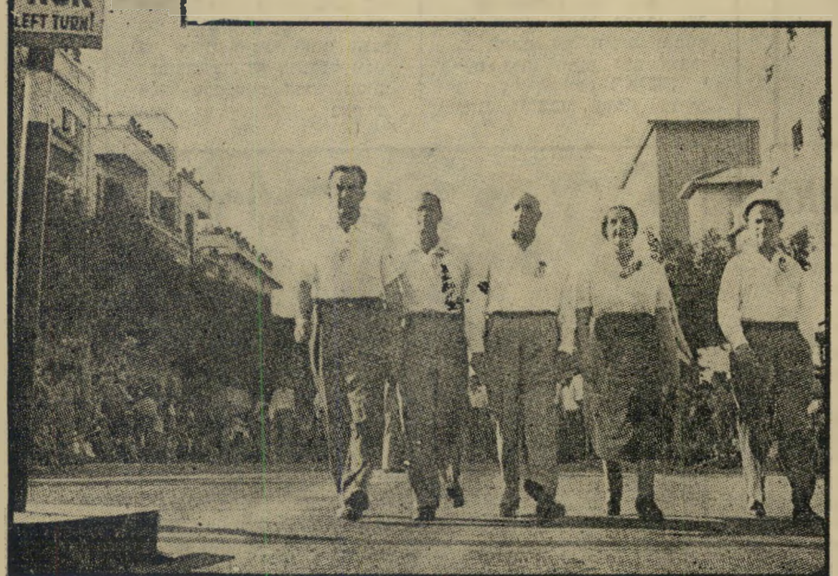
אם אתם חושבים שזה שמנהיגי מפלגת הפועלים הגדולה בישראל הולכים יותר ויותר ימינה, אין לזה סיבה — אתם טועים!

לפי תמונה שמצאתי בסיפרו החדש של מזכיר ההסתדרות לשעבר, אהרון בקר, התפנית התחילה אצלם עוד ב־1955. יותר מדוייק במצעד ה־1 במאי של אותה שנה.

הם נתקלו בשלט: הפנייה שמאלה אסור. רה, וכמו כל נהג טוב, הם צייתו לו.

נועם גודשטיין, אשקלון

● כל מנהיגי תנועת הפועלים, מימין לשמאל: אהרון בקר, גולדה מאיר ומרדכי נמיר.

מצעד ה־1 במאי, 1955, בתל־אביב

מכתב השבוע

פושעים קשוחים או קורבנות?

קראתי את כתבתכם על אונס הילד בבית המעצר (העולם הזה 1714). „ילד בן 12 נפל קורבן לשני פושעי מין."

רבות אפשר לכתוב על פשע מיני בין כתלי בתי־הסוהר, ובעיקר על משכב־זכר. הבעייה אינה חדשה ומוכרת לכל מי שעוסק בעבריינים ומכיר את הוויי חייהם. אפשר ללמוד על־כך גם מסיפורות רבה העוסקת בחיי אסירים.

כל אדם המודע לבעייה אינו מעלה על דעתו, אפילו לרגע קט, כי יש לצפות מהאסירים, כי יקראו ספרות טובה בבתי־הכלא, או שיעסקו אולי בתרגילים רוחניים מהנים. בין כתלי בית־הסוהר מתגלה האדם בשיא כיעורו, כשהחזק שולט בחלש ומכניעו, וחלק משעשועי הכלא משמשים משכב־זכר.

אין פלא כי מעשי־סדום הרבה יותר נפוצים בין כותלי בית־הסוהר דווקא.

שום מישטר ושום חוק לא יכול להשתלט על יצר או צורך הנוצר בתנאים מסוימים, לא טבעיים. נוצר מתח שאין כל אפשרות להשתחרר ממנו ואז נמצא התחליף, המוזעזע את החברה הנאורה, אך לא את אלה המבלים רבות בבתי־כלא.

מי הם אותם „פושעי המין" המצויירים בצבעים משחור? לו היו הקוראים רואים אותם במו עיניהם, היו ודאי נדהמים. המדובר הוא בשני אחים, שחיים גרועים מחיי כלב עלי אדמות.

הגורל התאכזר אליהם, והילדים יצאו לאוויר העולם בעלי־מום — חרשים אילמים. בכך עדיין לא תמה מסכת סיבלותיהם. הילדים נולדו למשפחה מוכת־גורל, שהאב הינו עיוור וכמעט חרש, ואילו האם האומללה, כפי שסופר לי, ניסתה להתנקש בחיי בנה. אינני בטוח אם לא היתה זו שעת רחמים. ודאי שאומללים אלה אינם מוצאים את מקומם בביתם ומתחילים במסכת של הידרדרות ללא־סוף וללא תכלית. הם עוברים ממוסד למוסד ומקצין מבחן למעון.

עלי להודות ולהתוודות, כי ליבי נשבר כשראיתים בפעם האחרונה בכלא אבו־כביר. למרות שהשופט נאות לשחרם בערבות, לא היתה נפש חיה אחת שהתעניינה בגורלם. הוריהם סירבו לבוא לבית־המשפט, ואף לא התעניינו בגורלם ועל מה נעצרו. הם סירבו גם לשלם ערבות לשיחרורם. גם לאחר שאותרו כמה מקומות בהם עבדו, לא היה מוכן איש לחתום על ערבות.

הגדול מבין שני האחים נעצר על התפרצות למחסן, לאחר שנמצא ישן על מיטה במחסן. זו הסיבה למעצרו האחרון באבו־כביר. בתא המעצר תפסו בדש מעילי והתחננו. המתרגם אמר לי כי הם מתחננים שאוציאם מהכלא, אחרת ישתגעו. לו ראיתם את הבעת התודה בעיניהם לאחר שהצעתי להם סיגריה לעישון! עיניהם המביעות הכרת טובה ושמחה, לא הפסיקו להזכיר לי עיני כלב נאמן העוקב אחר אדונו. לא יכולתי להתאפק מלשאול עצמי אם חייהם שלהם טובים מחיי כלב.

אלה הם „פושעי המין". פשעם של־הם הוא כי גורלם התאכזר אליהם.

האם יודע הציבור הרחב, כי „מחירו" של מעשה־סדום מרצון בבית־הכלא הינו פחות מחצי חפיסת סיגריות?

אותם ילדים הגונבים כדי להתקיים, המתגוללים וישנים בחוצות, עוברים באיזה שלב מחייהם את החוויה המרה של מעשה־סדום.

יתכן כי זו חוויה הדומה לחוויה ראשונה של עישון סמים, הגורמת לדחיה גופנית ראשונית ואחר־כך ל־השתעבדות.

כששאלתי את הילדים למה ביצעו מעשה־סדום, אמר הצעיר ביניהם ל־מתורגמן — בחוץ אני אף פעם לא עושה דברים כאלה.

האם ייפלא שלאחר שהילדים עוברים את חווית המין של מעשה־סדום, לראשונה כקורבנות, מוצאים להם קורבנות משלהם לאחר שירגישו כי הגיעו לגיל הבגרות או השליטה על צעירים אחרים?

האין זו נקמתם המתוקה בחברה שדחפה אותם לתהום, כשאין הם רואים דרך חזרה.

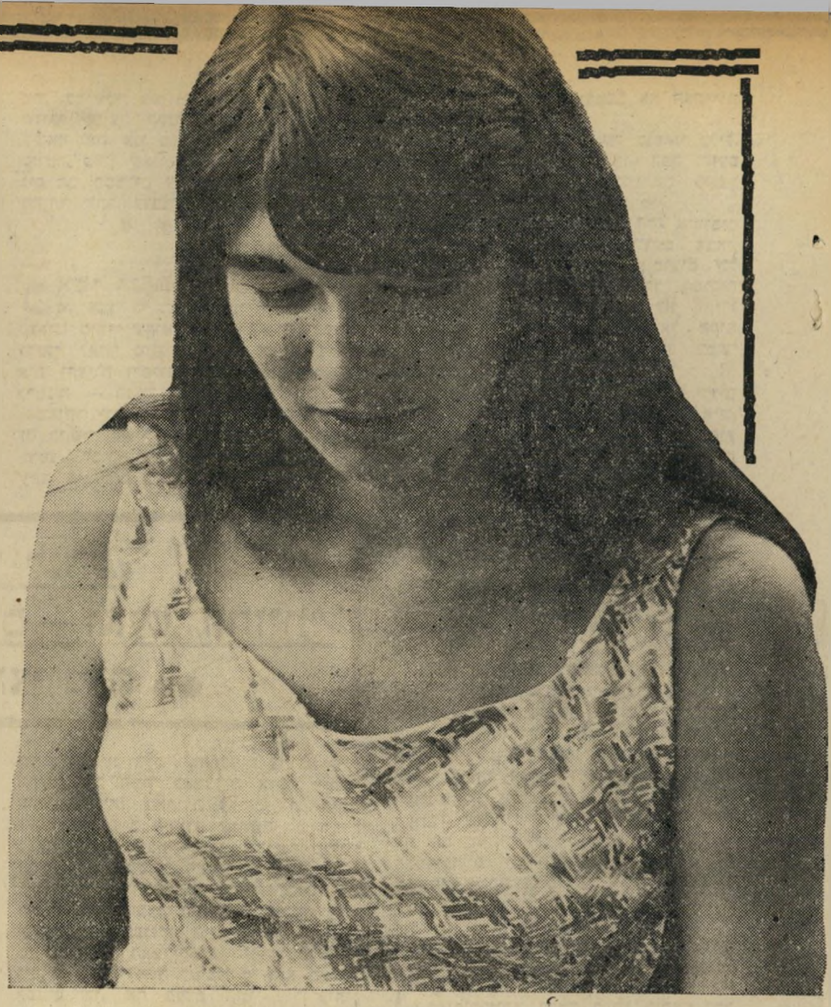
קצרה ידה של המשטרה להושיע במיקרים מעין אלו. דיברתי עם כמה שוטרים שהיו מוכנים לעזור בכל לב, אך קצרה ידם מלהושיע.

במקום להדביק תוויות ל„פושעים", ולפחות ל„פושעים" מסוג זה, מוטב היה כי החברה תחלץ להצלתם בבחינת „כל המציל נפש אחת..." מוטב היה לו היתה הכתבה מוכתרת בכותרת: „3 קרבנות מין", תחת לתאר את הילד כקורבן לשני פושעי־מין, שהופעתם ומעבם מזכיר יותר דמויות מהסרט עלובי החיים.

עמנואל יוכלמן, עורך־דין

אירופה טורס EUROPA TOURS
מגישה:
שייט סיבות
12 ימים
מ־11 עד 23 לאוקטובר 1970
באניה החדישה "נילי"
המחיר: מ־1495 ל"י (בכל חיים)
בקור בנמלי:-
★ רודוס ★ ניצה
★ מלטה ★ ליבורנו
★ ברצלונה ★ נפולי
טיולים מודרכים ל:-
★ מונטסרט
★ ריביירה הצרפתית ומונטה קרלו
★ פלורנס ופיזה
★ קפרי, אמלפי, או פומפייה
★ חוויות נהדרות ★ בידור מצוין
★ נופש ומרגוע ★ שפע מזון מעודן
מוזג הבקיחותי כפי שנקבע ע"י מנהל אגף הספנות במשרד התחבורה ב־1965 א' א'.
טיולים מודרכים
★ לאירופה
★ למזרח הרחוק
פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות
הטיול הטוב ביותר זה
אירופה טורס EUROPA TOURS

ITT
SCHAUB LORENZ
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם!
גם טרנזיסטורים ורשמי־קול מעולים מיוצרים ע"י ITT SCHAUB-LORENZ
חשוב לעולים חדשים: הספקה מהירה במטוס וללא מכס. המחיר T.V. 140 $.
כינורי בע"מ ת"א פרק 4.

פגישתי עם ראשי הפידאיין

מאת **דנה זוהר**

זהו סיפורו של מיבצע נועז — נסיעתה של ישראלית צעירה, שביקשה להכיר את ראשי הפידאיון ולהתרשם באופן בלתי־אמצעי מגישתם לבעיית פלסטין.

דנה זוהר, 24, היא צעירה ילידת אמריקה, שעלתה לפני שנתיים לישראל והפכה כאן תושבת. בטרם עלייתה סיימה את לימודיה בפי־לוסופיה במיכללת האריוארד הנודעת, ומאז היא חוקרת את בעיות השלום במרחב. בשנה שעברה אירגנה את פגישותיו של אורי אבנרי עם ראשי השלטון האמריקאי, ונכחה בשיחות אלה עם השר צ'ארלס יוסט, ראש המשלחת באו"ם, הצוות של הנרי קיסינג'ר בבית־הלבן ועוזר שר־החוץ ג'וזף סיסקו.

בשעת ביקורה האחרון בארצות־הברית, החליטה לנצל את עובדת היותה אזרחית אמריקאית, כדי לחקור באופן בלתי־תלוי את גישות אירגוני־הפידאיון. מערכת העיתון „ניו־יורק טיימס" הסכימה להשיל עליה שליחות זו, וציידה אותה בתעודות מתאימות. כן עזרו בידיה כמה עיתונאים, שלא ידעו על היותה תושבת ישראל.

בעמודים אלה מגלה דנה זוהר לראשונה — באופן אובייקטיבי, וללא דיעות קדומות — איך התרשמה משיחותיה עם דוברי הפידאיון. היא עומדת לדווח על כך גם לקוראי „ניו־יורק טיימס".

א חדי שביליתי ימים מספר בפאריס בסידור הקשרים הנחוצים, טרם לביירות לשם שיחה עם מספר חברי תנועות־גרילה פלסטיניות נסעתי בדרכון אמריקאי, בי לא היה מצויין כי מקום מושבי בישראל, והיו בידי מכתבים המעידים כי אני נוסעת בתור עיתונאית חופשית הכותבת סיפור עבור הניו־יורק טיימס.

הרושם הראשון שקיבלתי מביירות, היה תדהמה על שהיא כה דומה לתל־אביב — אותם בתי־דירות רבושים, עשויי־בטון, אותם רחובות עולמות רבים מביירות התחתית, העשירה, הגאורה והמערבית עד־מאד. כאן מוצאים סיסמא כמו „לבנון ללבנונים" כתובה בגיר על הקירות, בעוד סגקים חמושים שומרים על שלוות ערב־הקיץ הרוגש. במזרקה תלויות תמונותיהם של נאצר וקולונל גדאפי מלוב בכל מקום, וסיסמאות כה ביירות בעיני למעין השתקפות־במראה של תל־אביב — הכל היה דומה מאד, אך במהופך. זה היה דבר שאין להחיל עליו את חוקי ההגיון האנושי, ודומה היה כי המציאות עומדת על ראשה.

★ ★ ★

במיפקדת „החזית העממית"

א ירגוני־הגרילה ריכזו את מישרדי־הם באיזור מזרעה, פרבר ערבי דל ה־נמצא במרחק חמש דקות נסיעה בלבד, אך רחוק מרחק עולמות רבים מביירות התחתית, העשירה, הגאורה והמערבית עד־מאד. כאן מוצאים סיסמא כמו „לבנון ללבנונים" כתובה בגיר על הקירות, בעוד סגקים חמושים שומרים על שלוות ערב־הקיץ הרוגש. במזרקה תלויות תמונותיהם של נאצר וקולונל גדאפי מלוב בכל מקום, וסיסמאות חזית הדמוקרטית של חוואטמה מתחו עלי ביקורת על שהוא מחוסר כל שיפלות־רוח „מהפכן חייב להיות שפל־רוח, וכנפאני אי־נו יודע שיפלות־רוח מהי.")

כנפאני סקר אותי בעיון, ולא העמיד פ־מארח נלהב. הוא בחן בדקדוק את תגוב־תי למראה קישוטי־הקיר שלו, ואני השת־דלתי שלא להראות דבר, פרט לסקרנות נאיבית. בתחילה העלתה שיחתנו רק תשו־בות סטנדרטיות לשאלות העיתונאיות ה־מקובלות:

מהי מטרתה של החזית העממית? — „שי־חרור פלסטין. זהו המכסימום והמינימום לו יכול להסכים. אם נהיה מוכנים להס־כים לפחות מכך, הרי איננו תנועת־שיחרור לאומית".

כיצד רואה אתה בעיני־רוחך את פלסטין המשוחררת? — „מדינה דמוקרטית וחילו־

זהו סיפור חסר־תקדים:

הדו"ח של הישראלית הראשונה ששוחחה בביירות עם דוברי הפידאיון

המחתרת הפלסטינית עולות במספרן על אלו של הלאומנות המקומית.

בבתי הקולנוע במזרעה מקרינים סר־טים רומנטיים מאוד העוסקים במה־פכה הפלסטינית ומחוץ לבתי־הקולנוע אפשר לראות אנשי־קומנדו לובשי־מדים ישובים על שקי־החול צבורים בערימות, להגברת הרושם. מבחינות רבות, בתי־הקול־נוע הללו על שקי־החול שמחוצה להם, הינם בימתם הממשית של מבצעי המהפכה ש־היא עדיין רומנטית יותר מאשר ממשית.

פגישתי הראשונה היתה עם החזית ה־עממית, שהינה הראדיקלית ביותר מבין שלוש קבוצות הגרילה העיקריות, וזו ה־אחראית רשמית לפעולות־טירור נגד האז־רחים הישראליים ו„בני בריתם האימפריא־ליסטיים" ברחבי העולם. איש־שמאל פריס־אי שלח אותי אל ראסאן כנפאני, עורך העיתון אל־האדאף („המטרה") של החזית ונציגו של ג'ורג' חבש בביירות. כנפאני צי־פה לבואי, ומייד הובילני אל משרדו — שקישוטיו בלבד עשויים לשמש נושא ל־סיפורים רבים.

בפינה אחת מצויה היתה ערימה של פגזים ישראליים, ובפינה אחרת — החות־מת שנלקחה מן השגרירות האמריקנית ב־רבת־עמון. הכתלים היו מכוסים בתמונות של ד"ר חבש, תמונות המציגות מעש־אכזוריות של הישראלים בגדה המערבית ה־כבושה, סיסמאות ל„שחרור פלסטין", ו־מפת־רחובות מפורטת של ירושלים. המקום נראה כמיפקדת־בחירות פוליטית, שבוע ל־פני הבחירות הלאומיות, ואף נשמע כך — מלא פעילות והתרוצצות.

כנפאני עצמו הינו גבר צעיר ומקסים נית בה חיים כל התושבים כשווים." וה־יהודים? — „הם יחיו עמנו כאחינו לאחר שנגרש את הציונים."

★ ★ ★

לנאצר אין עתיד

ת מונה ורזדה זו נתעמעמה מעט מ־אוחר יותר, כאשר שוחח כנפאני עם נציג ממשלת מערב־גרמניה: „נאה יותר יהיה לומר שאנו עומדים לשלוח את כל היהודים בחזרה לניו־יורק במקום לתוך ה־ים. אך התנאים הגיאוגרפיים מכתיבים את דרך־פעולתנו — והים, מסתבר, קרוב הר־בה יותר מניו־יורק."

החזית העממית החליטה לפני חודשים אחדים, ביוזמתה של החזית הדמוקרטית של חוואטמה, להכריז על עצמה כעל תנו־עה מארכסיסטית־לניניסטית. דומה שכנפאני הינו חסידו של רז'יס דברה. הוא השתמש באימרה: „מהפכה בתוך מהפכה" שטבע הצרפתי, כמעט בכל משפט שלו.

עדיין איננו רואים בחזית קבוצה מהפכ־נית. אנו נמצאים עתה בשלבי־ההכנה — והדרך אל מהפכה אמיתית ארוכה היא. אנשים מן החוץ הבאים לפגוש בנו יוצ־אים מעל פנינו, תכופות, כשהם מאוכזבים. הם מצפים לראותנו בשלבי הכנת המהפכה המתקדמים, בעוד שלמעשה אנו מצויים עתה בשלבים הראשוניים בלבד. האומה הפלסטי־נית מפגרת מאד, ועלינו להיאבק בכוחות הבורות והפיאודליזם החזקים השולטים עד־יין בעמנו. לכן, עתה עלינו להתרכז בהבאת „המהפכה שבתוך המהפכה."

מה הם המכשולים העומדים, לדעתו, ל־שטן בדרך להצלחת המהפכה הפלסטינית?

— „קיימים שלושה מכשולים עיקריים: 1) הצורך ליצור חזית מאוחדת בתוך עצמנו; 2) הממשלות הערביות הריאקציונריות; 3) הישראליים."

הוא הודה כי לפלסטינים אין כל סיכוי לנצח אלא אם יתאחדו, ואלא אם יצליחו לבסס קשרים מהפכניים עם כוחות מתקד־מים אחרים ברחבי העולם הערבי. „מלאבת מאד, היכול בהחלט להיראות כקיבוצניק ישראלי. הוא בנו של רופא, אשר נולד וחי בעכו עד גיל 10, משכיל ועושה רו־שם אינטיליגנטי ונבון. הוא כתב מספר רומנים המבוססים על הסכנה הצפויה ל־פלסטין (אחד מהם שימש כנושא לסרט מצרי), ורואה עצמו כאחד מגיבוריה ה־אינטלקטואליים של המהפכה. (אנשי ה־

(המשך מעמוד 9)

שיחרורה של פלסטין אינה בעייה פלסטינית אלא בעייה כלל־ערבית.״

שאלתיו אם חש כי קיימים כיום כו־חות מתקדמים מעין אלה בעולם הערבי, והוא אמר כי לדעתו אין כיום בעולם ה־ערבי תנועות השמאלית כה מפו־תחת כזו של הקבוצות הפלסטיניות השמא־לניות. הפלסטיני אינו מסוגל לפתור את בעיות המהפכה הערבית, כיוון שאנו קט־נים וחלשים מדי. אנו יכולים לשמש רק כדגם או כחלוץ. הבעייה הממשית היא, ש־במזרח־התיכון לא יכול לבוא שינוי רדי־קאלי ללא שינוי מהותי במצרים, והרי לא נותר אף מצרי יעיל לפלישה.״

מה דעתו על הנשיא נאצר? — ״אילולא הייתי כה רתוק לבעיות החזית כרגע, הי־תי כותב מחזה על נאצר. הוא הינו ה־מלך הטראגי הטיפוסי, שעברו חרץ את גורלו ואין לו כל עתיד. קשריו עם ה־שמאל המצרי הם כקישרי האהבה־השינאה שבין קליאופטרה לאנטוני.״ הוא ביקש ש־לא אצטט את דבריו אלה...

כנפאני ויצידתו

ראסאן כנפאני, נציג החזית העממית לשיחרור פלסטין בביירות, ועורך עיתונה אל־האדאף (״המטרה״), שעימו שוחחה דנה זוהר ארוכות. בתמונה משמאל: סיפרו על פלסטין, על אנשים ורובים.

״השוואתי הסיפרותית עלולות לגרום ל־חזית נזק רב. ברגע זה עלינו להעמיד פנים כי אנו נושאים עינינו אל נאצר.״

והמלך חוסיין? — ירדן היא ארצנו. אנו עורכים מתוכה את פעולותינו היומיומיות כי אלה הם שיטחי־האימונים הטובים ביותר. אך איננו רוצים להיפטר מחוסיין, והוא יודע זאת — משום כך הוא יכול להרשות לעצמו להעמיד לנו תנאים.״ אך למרות דבריהם של אנשי ההאטמה, ד״ר חבש רוצה מאד להדיח את חוסיין עתה, וזהו אחד הנימוקים המונעים שיתוף־פעולה בין חבש לבין הפיקוד המרכזי של ה־ארגון לשיחרור פלסטין — הקבוצות ה־אחרות חשות שעדיין אינן יכולות להיפ־טר מחוסיין עד שיהיה להן במה להמירו.

★ ★ ★

נגד הרוסים

לפני שבועות מספר נועדו בקהיר נציגים מכל קבוצות הגרילה על־מנת לדון בדרכים לשיפור שיתוף־הפעולה לשם השגת מטרותיהם המשותפות. החזית ה־עממית סירבה, כדרכה, לקחת חלק של ממש בפגישה זו, אך בכל זאת שלחה נציג אחד עת שהדבר נראה בעיניהם; והשנייה — כיוון שהאידיאולוגיה הרוסית קוראת לדו־קיום בשלום עם האימפריאליזם המערבי.

״הסינים טוענים כי לעולם לא יוכל לקום דו־קיום מעין זה, ודבר זה, כמובן, מקרב אותנו אליהם.״ הוא סירב לומר אם החזית העממית מקבלת תמיכה ישירה כלשהי מסין, ושינה מיד את הנושא.

★ ★ ★

נגד אורי אבנרי

לאחרונה מקבלת החזית העממית תמיכה מתגברת מן החוץ, וכנפאני אמר: בלתי־רישמיים בלבד, באמצעות צד שלישי.״ הקשר היה תמיד באמצעות אותה עיתונ־אית (גרמנית), האהודה על החזית. היתה זאת העיתונאית היחידה שניתנה לה רשות לצאת ולבוא בבתי־המלון שכבשו על־ידי חבש בעת המשבר האחרון בעמאן.

הגרמני נכנס כשהוא מחייך, ובילה רג־עים אחדים בהבעת התפעלות מצעצועיו של כנפאני — הפגזים הישראליים, החותמת מן השגרירות האמריקאית, והקישוטים השו־נים. כנפאני אמר לגרמני כי הוא מאושר לפגוש בו, אך בעצם הינו עורך־עיתון ולא נציג החזית. הגרמני דחה זאת ואמר, ״אני בא אליך כנציג ממשלתי — באופן בלתי־רישמי, כמובן — כאל נציגו של ד״ר חבש בביירות. באשר לתפקידך כעיתונאי, בכך יטפל הניספח שלנו לעניני־עיתונות.״

הגרמני אמר כי בא על־מנת ליצור ״מכ־שיר מסויים של התקשרות בינינו,״ ועודד את כנפאני להאמין כי החזית העממית עשוייה למצוא ידידים רבים בין אנשי מערב־גרמניה, אם רק יפעלו לשם כך.

״אתה יודע כיצד עושים זאת היהודים. הישראלים בארצנו מקיימים מסיבות־עיתונ־אים מדי שבוע מאז שנת 1948 — הם אינם מחמיצים כל הזדמנות להזכיר לנו את ענייניהם. אך אתם, הפלסטינים, אינכם יודעים לנהל תעמולה כמוהם — ואתם מחמיצים הזדמנות טובה מאד לרכוש ידי־דים.״

★ ★ ★

האוטובוס של אביבים

בשעה שנתן כנפאני עצות בדבר האמצעים הטובים ביותר להבאת דבר קבוצתו של חבש אל הציבור הגרמני, הז־כיר הדיפלומט הגרמני כי ״למשל, אותו מיקרה של האוטובוס של בית־הספר היה עניין טיפשי בהחלט.״

״איזה אוטובוס של בית־ספר?״ שאל כנפאני בחריפות.

״אותו אוטובוס של בית־הספר, שאנשי קבוצתכם הפגיזו בקירבת הגבול הלבנוני. מים במישטר הציוני. הצרה היא, כמובן, שזוהי קבוצה קטנה וחלשה מאד. אולם, על־אף זאת, אנו מוצאים עידוד רב בעובדת קיומה, כיוון שאנו מאמינים כי לגבי הציני־נים הם מסמלים צרה־צרורה אשר תחפון, מאוחר יותר, לדבר־מה בעל משמעות.״

★ ★ ★

נציג גרמני בכיר

כ אשר הגעתי אל משרדו של כנפא־ני, אמר לי כי שיחתנו חייבת להיות קצרה, כיוון שהוא מצפה לאורח מערב־גרמני. לאחר מחצית השעה נכנסה עיתונ־אית והציגה דיפלומט של ממשלת מערב־גרמניה — הנציג הגרמני הבכיר בביירות.

מאוחר יותר הסביר לי כנפאני כי היה זה הקשר הישיר הראשון בין נציג מערב־גרמני לבין נציג החזית העממית. ״עד עתה, היו להם הוראות לקיים איתנו קשרים הרי אתם נטלתם על עצמכם את האחריות לכך!״

לפתע השתנתה דמותו של כנפאני כליל. כל הקסם שהפגין לפני־כן הפך לזעם מטורף־כימעט. זה מחק גם את החיוך שהיה דבוק על פניו של הגרמני.

״ראשית כל, אדוני, זה לא היה אוטובוס של בית־ספר. זה היה כלי־רכב צבאי, שאותו כינו הציונים בשם ,אוטובוס של בית־ספר.' אין אף צילום אחד המוכיח שזה היה אוטובוס בית־ספר! לא התירו לאנשי־העיתונות כלל להתקרב אל מקום הפשע, פרט לצלם יו־פי העובד במש־טרת ישראל.

״בבית־החולים — האם ראית ילדים פצועים? לא. כיוון שלא היה שם איש. תחת זאת ראית רק ,אמהות בוכיות' בחוץ — אלו לא היו אמהות, אלא שחקניות מוכשרות, שנשכרו על־ידי השלטונות הציו־ניים כדי להעניק תוקף לשקר.״

כנפאני המשיך בזעם: ״אתה מעז לדבר אלי על הפשעים שלנו. כמה זמן יישב העולם וישתוק, בעוד הציונים הללו, סוכני האימפריאליזם, מבצעים פשעים נגד עמנו? כמה זמן תקשיבו ליללותיהם על החוב שחייב העולם ליהודים? היכן האשמה שח־בים לפלסטינים?

״היכן האמת בדבר הנאצים החדשים הללו — אותם רוצחים שעשו לערבים דברים נוראים מאלה שנעשו אי־פעם ליהודים? אנו הננו היהודים! אנו הננו הנשחטים! משה דיין גרוע הרבה יותר מהיטלר — והדבר היחיד המונע בעדו מלחסל את כל הערבים המצויים תחת שלטונו עתה הוא העובדה שאין לו האמצעים הטכניים לכך? אך אם תתנו לו זמן, אם בעלי־בריתו האמריקאיים יוסיפו לתמוך בו, הוא יבצע את הפשע הגדול ביותר בהיסטוריה כנגד העם הפלסטיני.״

★ ★ ★

מיכתן למרגלים ציוניים

ד עיתונאית הפגישה את הסיבה לפופולריותה הרבה בעיני כנפאני, בכך שנזה בראשה בהתלהבות מעלה־מטה בהסכ־מה לנאומו, ובהגיבה כמקהלה־יוונית־בת־אשה־אחת בקריאות־ביניים כגון: ״אתה צו־דק בהחלט!״

(לאחר שיצאה, שאלתי את כנפאני אם אינו סבור שהיא רואה בו שוטה, לאור התלהבותה המופרזת מכל מילה שהוציא מפיו. והיה ברור כי לא חשב על כך לפני־כן, כי הערתי הטריידה אותו. מאוחר יותר אמר כי ייתכן שאסור לו לתת בה אמון כה רב.)

במשך נאום השיטנה על הנאצים היהודיים חשתי בדברים רבים — תמהון על כך שכנפאני מסוגל לחיות בעולם שבו הצהרות מעין אלו הן הבסיס לאמת; שאט־נפש מכך שהצהרות אלו הוכרזו באוזני דיפלומט גרמני דווקא, שבתחילת השיחה דיבר בבוז כה עמוק על היהודים — אך לא אמרתי דבר. (מאוחר יותר אמר לי כנפאני כי בשלב זה של השיחה הוא מבחין תמיד ב״מרגלים הציוניים״, מכיוון ש״שום ציוני אינו מסוגל לשבת במנוחה כשהוא שומע דברים כאלה.״

הדיפלומט הפך שליו ורגוע יותר במשך התפרצותו של כנפאני, ולבסוף העיר כי ייתכן שיחסו אל האמריקאים קשה מדי.

״איני סבור שעליך לבטל את חשיבותם של האמריקאים כליל. לדעתי, אפשר בהחלט להביאם לכך שיפעלו לטובתכם — ככלות הכל, הם בעצמם אומה שנולדה במהפכה, ״רבים.״ אחדים מהם הינם רק מטורפים, המתקבלים לראיון ואחר כך נשלחים לדרכם, אך אחרים הם בעלי כוונות רציניות, ולהם מתירים להישאר. הוא סירב למסור לי מיספרים מדוייקים — כזה היה המצב במיקרים רבים, כאשר ביקשתי מאנשים אלה פרטים מדוייקים.

בהתבוננו סביב בחדרו של כנפאני, הבחנ־תי בסיפרו של אורי אבנרי מלחמת היום השביעי במהדורה האנגלית, המונח על מדף. השתמשתי בכך כבאמתלה, ושאלתיו מה דעתו על קבוצות־שלום הישראליות השונות. הזכרתי את אורי אבנרי ואת — מצפן.

״את לא יכולה להזכיר את אורי אבנרי ואת מצפן בנשימה אחת,״ השיב. הוא תקף את אבנרי במילות־גנאי חריפות. ״אב־נרי סבור שההבדל היחידי בינינו הוא הבדל לשוני, ושאם חדלים לקרוא לציונות בשם ״ציונות״, וקוראים לה ״לאומיות ישראלית״, הרי נעלמות כל הבעיות. ובכן, אם תראי פעם את אורי אבנרי, תוכלי לומר לו בשמי שזה לא יהיה קל.

״מצפן הוא דבר שונה. זוהי קבוצה מארכסיסטית־לניניסטית של ממש, והם לוח־

●● דיפלומט גרמני מייעץ לפידאיון איך לנהל תעמולה נגד היהודים — ואיש ,,החזית״ תובע עזרה מן הגרמנים נגד הנאצים הציוניים ●●

מראה ביירות

תמונה רגילה ברובע של מזרעה: מפגינים פלסטינים יוצאים להפגנה למען הפידאיון, נגד השלטון הלבנוני.

בוחנו בפילוג

פלאקאט אופייני של הפידאיון משל תדל להפוך את המחלה העיקרית של התנועה — פילוגה לעשרות אירגונים גדולים וקטנים — ליתרון שיש להתפאר בו. הפלאקאט מראה את האירגונים השונים, בדמות זרועות המחזיקות ברובים, כשכולם מכוונים לאותה מטרה: ישראל. אולם בשיחות עם דנה זוהר, הודו הפידאיון שהפילוג מחבל במאבקם.

והם פעלו למען השחרור, החופש והצדק בכל ימי ההיסטוריה."

בשמעו זאת התבונן כנפאני בגרמני כאילו היה הוא מטורף, ואני לא הצלחתי לכלוא בקרבי צחוק לבבי.

★★★

„יכותי לחטוף אותו!"

בשמעו את צחוקי שאל הגרמני מי אני. כאשר הסברתי כי אני עיתונאית אמריקאית, הוא הפך לקשוח מאד והודיענו כי „כל השיחה הזו אינה לפירסום." לאחר זאת שב במהירות לנושא ביקורו הממשי. דיפלומטים גרמניים אחדים היו קורבנות לחטיפות או רציחות בדרום־אמריקה, וה־עובדה שאזרחים גרמניים אחדים הוחזקו בשבי על־ידי חבש בעת המשבר בעמאן היתה אף היא מאורע בלתי־נעים מאד. עתה מבקשת הממשלה הגרמנית לדעת מה ניתן לעשות כדי להבטיח ביטחון רב יותר לאינטרסים שלה.

כנפאני היה קשוח ומאיים משהו. הוא השיב כי המערב־גרמניים כלאו פלסטינים רבים בשל פעילות פוליטית בארצם, אולם התירו לציונים פעילות חופשית. הם גירשו סטודנטים פלסטיניים, על שקיבלו סיפורות מן החזית העממית, בעוד שהתעמולה הציו־נית ניתנת להשגה בכל מקום. הדברים עוד יגיעו לכך שהפלסטינים במערב־גרמניה ימו־תו. „ואתם לא תעשו דבר. עלינו לעזור לעצמנו — ואני אומר לך בכנות כי אנו מלמדים את הסטודנטים שלנו להשליך בקבוקי מולוטוב בארצך."

הפגישה ארכה למעלה משעה, ולאחר־מכן הגיעה לידי סיום חפוז למדי. השניים החליפו לחיצת־יד דיפלומטית וכרטיסי־ב־קור, אך כנפאני לא הסתיר את יחסו העויין. לאחר שיצאו שני הגרמנים, אמר לי: „האיש הזה הוא טיפש, ואני הייתי יכול לחטוף אותו בזה הרגע אילו רציתי בכך."

★★★

שינאה למנהיגי הגדה

בי יציתי בחברת כנפאני שעה נוס־פת, וגם את חלקו הגדול של הערב שבהמשכו סיפר לי את סיפור חייו וכן סיפורים מסיפורים שונים.

תגובתו הראשונית לכך שאני עומדת לב־קר בישראל היתה זעם וגסות־רוח. „ובכן, כל הזמן שביליתי בחברתך היה ביזבוז גמור! את תסעי לשם ותתרשמי מן הדמו־קרטיה הגדולה, ותכתבי את אותן השטו־יות שכותבים כל העיתונאים, לאחר שטי־פת־המוח הציונית שלהם!"

הזכרתי לו כי הוטל עלי לכתוב סיפור על הפלסטינים — כל הפלסטינים — וכי משום כך חשוב ביקורי בגדה המערבית באותה מידה כמו ביקורי בביירות או בעמאן. בשמעו זאת, התפרץ כנפאני: „את נוסעת לגדה המערבית לראות פלס־טינים?! איזה פלסטינים? אין שם שום פלסטינים — רק קוויזלינגים! את ודאי מתכוננת להיפגש עם ,האינדיבידואליסט האמיץ', עזיז שחאדה?* וחאמדי כנען**, גם איתו? את מצחיקה אותי... ואת עארף אל־עארף*** — את תיפגשי עימו, אך לא תאמיני אף לאחד מן המיספרים בהם הוא נוקב. אתם, העיתונאים המערביים, כולכם אותו דבר!"

אמרתי לכנפאני כי ברצוני לכתוב סיפור טוב ככל האפשר, וביקשתי ממנו להציע לי עם מי כדאי להיפגש בישראל.

„אני אומר לך, אך זה לא יועיל לך. ראשית, לא יהיה לך האומץ לבקש להיפגש איתם; ושנית הם (המשטרה הציונית, כנר־אה) לא יתירו לך זאת. הם לא יתירו לך לנסוע לעזה; והם לא יתירו לך להיפגש עם הפלסטינים, כיוון שכולם יושבים ב־כלא."

הוא הצהיר כי כ־15,000 פלסטינים מוחז־קים עתה בכלא סרפנד המפורסם — „מקום גרוע מאושוויץ, כלא שניבנה בזיעת־אפם של הערבים המעונים" — וכי לעולם לא אראה את הכלא הזה, כיוון שהציונים מסרבים להודות כי הוא קיים.

פרט לאסירים, לא ציע לי לראות את סאברי ג'אבריס, ואת עורכת־הדין פליציה לנגר, חברת רק"ח — וכמובן, אנשי מצפן.

על רקע דבריו של כנפאני על תושבי הגדה המערבית התחלתי להבין את שינאתו לאורי אבנרי ולהשקפה המובאת בספרו. הסכנה הגדולה ביותר לפידאיון מסוגו היא יצירת קשר בין הפלסטינים בשטחים המוחז־קים — שהם רוב רובו של העם הפלסטיני — ובין אנשים כמו אבנרי, הדוגלים בדו־קיום בין מדינת ישראל ומדינה פלסטינית שתקום. הגשמת תוכנית כזאת היתה מנחי־תה מהלומת־מוות על אירגוני־הפידאיון, השוללים את עצם קיומה של מדינת־ישראל.

★★★

„מיהו פלסטיני?"

מ זעמו של כנפאני ברור היה כי החזית העממית אינה חשה כל קשר הדוק אל הפלסטינים החיים תחת שלטון־הכיבוש הישראלי. הגדרתו לגבי „מיהו פלסטיני" התייחסה רק במידה קלושה אל האנשים עצמם, והיתה קשורה יותר בפעי־לויות בהן עוסקים אנשים מסויימים.

אם אתה יורה בזוקות או משליך רימו־נים, או אם אתה יושב במאסר פוליטי או במחנה־פליטים, כי אז אתה פלסטיני. אך אם אתה עוסק בעריכת־דין ברמאללה, או הנך איש־עסקים בירושלים המזרחית, אין לך כל זכות לקרוא לעצמך פלסטיני.

חוסר־קשר זה, וחוסר־כבוד זה אל תוש־בי הגדה המערבית, בא לידי ביטוי גם בפי חברי אל־פתח והחזית הדמוקרטית, אף כי באופן פחות ישיר.

כנפאני סירב להתיר לי להיפגש עם אנשי חמאטמה, ועימה את פרצופו כאשר הזכרתי כי אני עומדת ללכת בבוקר אל אירגון השיחרור הפלסטיני. ביקשתי שיב־טיח לי כניסה חופשית לעמאן (והוא הד־גיש כי אני זקוקה לכך) ופגישה עם חבש, אך הוא אמר כי אינו בטוח — וכי אני שונה מאד מכל מרגל או עיתונאי אחר שבא לראיין אותו, וכי הוא זקוק לזמן רב יותר. היה עלי לבלות את יומי הבא בחברתו, ורק לאחר־מכן יוכל להחליט בק־שר לבקשתי לבקר לעמאן.

לא חזרתי לשם.

בפרק הבא:

שיחותיה של דנה זוהר עם נציגו של ערפאת ועם ראשי ה־חזית הדמוקרטית.

•• דובר „החזית העממית" תוקף את מנהיגי הפלסטינים בשטחים המוחזקים ואת אורי אבנרי, בגלל תמיכתם בשלום ישראלי־פלסטיני ••

---

* עזיז שחאדה, עורך־דין מרמאללה, הוא מראשי התנועה למען הקמת מדינה פלס־טינית תוך שלום עם ישראל, בדומה לתוכ־נית העולם הזה — כוח חדש.

** חמדי כנען היה ראש עיריית שכם.

*** עארף אל־עארף הזקן, לשעבר ראש עיריית ירושלים הערבית, הוא היסטוריון נודע, האוסף מידע על מעצרים, פיצוץ בתים וכו' בשטחים המוחזקים.

תמרורים

נישואים • הכוכבת **פטי** (אני נטאלי) **דיוק** והצעיר היהודי **מיכאל טד**, אחרי שהכירו לפני מספר שבועות בחגיגת בר־מצווה בבית אחת מידידותיה של פאטי. שבוע לאחר הנישואין הודיעה פאטי כי היא בהריון וכי יש בדעתה לעבור לדת היהודית.

נישואה • אחרי שהיתה מאורסת שלוש פעמים, ביניהן פעם אחת לפרנק

ג'וליט פראוז ואדי ג'ימס

סינטרה, **ג'וליט פראוז** (32) עם **אדי ג'ימס** בן ה־26, כוריאוגרף, אלו הם נישואיו השניים.

נבחר • אחרי הפיכת־חצר, לראש מועצת אור־עקיבא, מטעם הרשימה העצמאית, **מנחם ציוני**. קדמה לבחירה הדחתו של ראש המועצה הקודם — מטעם המערך — צבי סנדר. זוהי בחירתו השלישית של ציוני לראשות המועצה, אחרי שקודם לכן נבחר בחודש דצמבר והתפטר בפברואר, נבחר שוב במרס והתפטר באפריל.

נפרדו • זמנית, אחרי 12 שנות נישואין ושני ילדים, השחקן **סטיב מק־ווין** ורעייתו **נייל**.

נקנסה • בבית־משפט לונדוני, לתשלום 1200 דולאר, על שניסתה להבריח לבריטניה בלי לש־לם מכס, מעיל פרווה שערכו 2000 דולאר — הזמרת הבריטית **מריאן פיית'פול**, שהיתה במשך שנים חברה־תו של מיק ג'אגר ושהיא בת למשפחה עשירה — אמה היא הברונית אריסו מ־אוסטרליה. אגב, מריאן התארסה ב־שבוע שעבר עם הלורד לבית רוסמור (39) אותו הכירה לפני כחודשיים. ה־לורד, בן אירלנד העוסק בצילום וב־מסחר עתיקות, הו־דיע כי „בכוונתו לשאת את מריאן ברגע שתקבל את הגט מבעלה ג'והן דאנבר."

פיית'פול

נפטר • בירושלים, בגיל 63, מ־שהיה מנהל ענייני החשמל במשרד הפי־תוח — **אברהם מרדכי רקובר**. יליד וארשה, הוסמך כמהנדס חשמל בטכניון של וארשה, עלה לארץ ב־1932, עבד במחלקת העבודות הציבוריות של המנדט ומאז קום המדינה שירת במנגנון הממשלתי.

נפטר • בתל־אביב, בגיל 66, מהת־קף־לב, אחד מהעובדים הבכירים של קרן היסוד — **אלתר קלארמן**, שהיה גם מראשי הציונים הרדיקליים בפולין וממנהלי הלשכה הארצית של הקרן־הקיימת שם.

נפטר • בחיפה, בגיל 74, הרב ה־ראשי של חיפה, **יהושע קניאל**. יליד גרודנה, עלה לארץ ב־1916, למד בישיבת עץ חיים בירושלים והיה תלמידו של הרב קוק. ב־1922 נתמנה לחבר הרבנות בחיפה ומהקמת המדינה כיהן כרב ראשי בחיפה.

נכשל • **ג'וליו אנדראטי**, ממנ־היגי הנוצרים־דמוקרטים באיטליה, להרכיב ממשלה אחרי שבועיים של מגעים. הנשיא, ג'וזפה סראגאט, מחפש עתה מועמד אחר לתפקיד.

הנדון:

ל אדם המאום והמכחיך ביותר יש תפקיד חשוב בחברה דמוקרטית: להוכיח שהיא דמוקרטית. קחו, למשל, את חופש־הדיבור.

אין צורך להגן על חופש־הדיבור של אדם סימפאטי, נחמד, מקובל על הכל, החוזר כמו תוכי על דברים שהכל מסכימים להם.

מי ירצה להתנכל בחופש־הדיבור של זה?

להגנת חופש־הדיבור זקוקים אותם המשמיעים דברים בלתי־מקובלים, הפוגעים בדעת הרוב, הפוסלים את הקיים והמשתדלים לפלס נתיבים חדשים.

אלה מרגיזים את הבריות, מושכים אליהם את שינאת הרבים. כי אין דבר שאדם נורמלי שונא אותו יותר מאשר האיש הבא לערער את שלוות נפשו וביטחונו העצמי.

אך לא הורגי־הפרות־הקדושות הם הקורבן הראשון לשלילת חופש־הדיבור.

הקורבן הראשון הוא כימעט תמיד האיש השנוא, המפיץ שקרים והשמצות על ארצו או חברתו.

כי נגד איש כזה קל מאד להתאחד. מי יגן על בן־בליעל? מי יחוש להגן על חופש־הדיבור של אדם המשתמש בו כדי להרעיל את האווירה בשקרים ארסיים?

ודווקא כאן הסכנה. כי המכה הראשונה נגד חופש־הדיבור — היא המכה המכרעת.

הפוגע היום בחופש־הדיבור של הנבל — פותח פתח בפני מי שיבוא מחר לפגוע בחופש־הדיבור של כל הלוחם לשינוי המדיניות או סדרי החברה.

לכן נאלצו הדמוקרטים להיאבק לעיתים קרובות למען חופש־הדיבור של אנשים המעוררים בהם סלידה. ובכך המיבחן האמיתי לכנותם ולעקביותם.

אני שמח שיש לי עכשיו הזדמנות לעמוד במיבחן זה.

★ ★ ★

א יני מכיר אנשים רבים המעוררים בי התנגדות וסלידה כמו אותו צעיר ששמו אריה בובר.

הכרתי את בובר בתקופה שהוא, יחד עם שאר שלושים אנשי מצפן, הצטרפו לתנועת הכח החדש עם היוסדה.

מה קרה?

קרה שאריה בובר גילה שבמקום לחיות על חשבון נערה קטנה ומיסכנה בארץ, אפשר לחנות על חשבון נערה גדולה ובינלאומית — השמאל החדש הטרוצקיסטי־מואיסטי־אנארכיסטי.

★ ★ ★

ע ד לגילוי זה, מילא בובר תפקיד מישני במצפן. ראשי קבוצה זו יושבים כולם בחו"ל, שם הם מפרסמים כתבי־השמצה נגד המדינה, בעלי גוון אנטי־שמי מוזר. אין הם יכולים לספר לחבריהם בלונדון ובברלין שהם מייצגים קבוצה של שלושים־ארבעים צעירים בישראל, המהווים בסך הכל קוריוז של בתי־קפה.

כדי להוכיח שהם מנהיגי תנועת־המונים אדירה, מהפכנית ונועזת, הם הטיחו על בובר ושות' להמציא להם תצלומים. פעם־פעמיים כשבוע היו חצי תריסר צעירים, ובראשם אריה בובר, יוצאים להפגין — לא חשוב נגד מה. היו אלה הפגנות מגוחכות, חיקוי עיוב להפגנות רציניות בחו"ל.

תצלומי ההפגנות הופצו בחו"ל. הקוראים הזרים לא יכלו לדעת כי בכל התצלומים של עשרות ההפגנות הופיעו אותם ששה אנשים בדיוק, עם בובר במרכז. הם גם לא יכלו לדעת כי ששה אנשים אלה אינם קטע מהפגנה אדירה — אלא ההפגנה כולה.

עד שיום אחד עלה על דעת בובר שלא כדאי לו להיות ספק־תצלומי־הפגנות לחברים העו"שים חיים בחו"ל, כיידי־התפנוקים של השמאל הקיצוני. למה שלא יעשה חיים בעצמו?

★ ★ ★

כ אן המקום להסביר בקצרה מדוע זקוקות אותן קבוצות של השמאל הקיצוני בעולם לבוברים — דבר המשפיל אותן יותר מכל.

השמאל החדש העולמי, והאינטליגנציה הצעירה כולה, מחולקים ומפולגים לגבי ישראל. הם נדרשים לבחור בין התעמולה הישראלית, שהיא לאומנית ונוקשה, ובין התעמולה הערבית, שהצליחה בחלקה לקבל גוון מתקדם.

חבר הו-הו

עברה שנה עד שתפסנו שכוונתם היתה להקים בה תאים מחתרתיים, כדי לפוצץ אותה מבפנים ולהשתלט על שרידיה.

משעמדנו על כך, הכרחנו אותם לפרוש, ופילקנו אותם מכל גופי התנועה.

זה היה בשנה שלפני מלחמת ששת־הימים, כשאיש מלבדנו לא הבין עדיין מהי דמותה ומהותה של קבוצה זו.

בשנת פעילותו בשורותינו, הצליח אריה בובר כמעט לבדו לפרק סניף שלם של תנועתנו, להרחיק ממנו כמה וכמה אנשים טובים, ליצור בו אווירה של ריב ומדנים.

לא גרמו לכך דיעותיו ה„מהפכניות" שעוררו אז חיוך, אלא אופיו האישי.

כי בובר הוא הטיפוס המושלם של צעיר מתוסבך שאינו מוצא את מקומו אלא בקבוצת־שוליים. כשרונותיו הדלים אינם עומדים בשום יחס לשאיפותיו. אין הוא הוגה־דיעות, נואם או כותב. אי־בטחונו העצמי מביא אותו לתוקפנות־יתר והפגנה של רגשי־עליונות. רק בקבוצת־שוליים זעירה ויוצאת־דופן יכול אדם כזה לשגשג, להצליח, ולהתפרסם ברבים.

כמו אחרים מאנשי „מצפן", חסידי הסוציא־ליזם ושילטון־הפועלים, גילה גם בובר יחס שלילי ביותר לעבודה אישית. תקיפות אריכות לא טרח לעבוד לצורכי פרנסתו.

תחת זאת העדיף לחיות על־חשבון נערות עובדות, שכילכלו את עצמן בזיעת־אפן.

בקיצור: הוא היה ג'יגולו, הדרגה הנמוכה ביותר שאליה יכול להגיע גבר.

★ ★ ★

מ דוע חייב אני להגן על זכויותיו של אדם כזה? **פשוט מאוד: מפני שיש כעת אנשים בצמרת המדינה המתכוננים בכל הרצינות לחוקק חוק מיוחד למען אריה בובר.**

מי שמכיר את בובר, יתאפק בקושי לצחוק למיקרא ידיעה זו. הבטלן המקצועי, שניתן היה למצאו בבוקר בקפה טעמון בירושלים, בערב בדיסקוטק סוראמללו, ובערבי שבתות וחגי ישראל בקפה כסית בתל־אביב — כלום למענו יטרח המחוקק?

זה כימעט לא ייאמן. אבל זוהי עובדה.

בגלל שגיאותיה הנוראות של ממשלת־יש־ראל בארץ ומסבירה בעולם, נדחפו חלקים גדולים של ציבור חשוב וטוב זה לזרועות אוויבי־ישראל.

הם תומכים בתוכניות שפירושן השמדת ישראל; שוללים את קיום המדינה מעיקרה; רואים בפידאיון מהדורה ערבית של הוויאט־קונג, ובישראל סוכנת הפנטגון השנוא עליהם, בת־ברית כוחות־החושך בעולם.

אולם גם לאנשים תמימים, שאין להם מושג על הסיכסוך הלאומי המורכב במרחב, קשה להחזיק בדיעות כאלה ללא היסוס. הם זקוקים לאישור שיריגיע את פיקפוקיהם, שיוכיח להם שבאמת אינם אנטי־שמיים, שיחסוך להם נקיפת־מצפון.

זהו בדיוק תפקידם של אנשי „מצפן".

הם באים כישראלים, כיהודים, ואומרים לחוגים אלה: אתם צודקים בהחלט. בישראל, כמו ביפן ובספרד, שול־טים הפאשיסטים. לולא ברחנו ממנה, כל עוד נפשנו בנו, היינו נמקים עתה, כמו חברינו, במרתפי־העינויים של הש"ב. (שהרי אחרת היינו לוחמים על דיעותינו בישראל עצמה, ולא בין אורות־הניאון העליזים של פיקאדילי ושאנז־אליזה, גרינין׳־וילאג׳ וקורפירסטן דאם).

למעשה, זוהי עיסקה כראית לשני הצדדים. „מצפן" מספק לשמאל הקיצוני תצלומי־זוועה מזוייפים של חיילי צה"ל תת־אנושיים, המכ־ריחים שבויים מצריים לחלוץ את נעליהם וה־שולחים אותם למות מצמא במידבר החוהט. ואילו השמאל הקיצוני מספק לאנשי „מצפן" פירסומת ענקית, טיולים מרחיבים בעולם, מקום־כבוד בוועידות בינלאומיות.

★ ★ ★

ל תוך עוזם זה חדר אריה בובר, כשנסע לארצות־הברית.

ארגון יעיל בעל אופי מסתורי משיג לבענו חתימות של אישים דגולים ונאיביים, מסדר לו הרצאות במיכללות החשובות (כן, כן, לאריה בובר שלנו מקפה טעמון!), מביא אותו בפני מסכי הטלויזיה, מארגן לו פגישות־התרמה.

תמורת כל אלה מתאר אריה בובר את מדינת־הגסטאפו הציונית, מספר על ששת אלפים חברי מצפן שרובם נמקים בבתי־הסוהר, על הפאשיסטים משה דיין ואורי אבנרי, על גן־עדן שיבוא כאשר יפרקו הפידאיון את המישטר הציוני ויקימו מדינה פלסטינית סוציאליסטית, בה יחיו בצוותא ובאושר יהודים וערבים.

מזה כמה חודשים אני מקבל על כך דיווח רצוף מידי ידידים אמריקאיים.

לא ייחסתי לזה חשיבות רבה.

עד שנמסר כי חוגים ממשלתיים, שקיבלו דיווחים משלהם, חושבים ברצינות על הקיקת חוק שישלול את אזרחותם של בובר ושות', ואז שתהפוך את פעולתם בחו"ל לעבירה.

אני רוצה להזהיר בפני כל מגמה כזאת.

★ ★ ★

י כותי לעשות זעצמי מלאכה קלה, ולהסתפק בקביעה כי ביצוע כוונות אלה לא ישרת אלא את אנשי מצפן.

כדי להצדיק את חיי־הזוהר שלהם בחו"ל, נאלצים אנשי מצפן להתחפש ללוחמי־חופש נרדפים, פליטי הגסטאפו, שאינם יכולים להיאבק בבית.

כיום זהו שקר מגוחך, שקל להפריכו. אך אם

תחוקק הכנסת חוק שיביאם בפלילים, היא תאשר למפרע את טענותיהם, תעניק לחם זוהר של קדושים מעונים.

(וכבר אמר ברנארד שו: „הדרך היחידה שבה יכול אדם הסר־כשרון לזכות בפירסום, היא להיות קדוש מעונה.")

חוק כזה יעניק לאנשי מצפן פירסומת עולמית מעבר לכל חלומותיהם. שונאי המדינה, וגם הרבה אנשים טובים ונאיביים, ייחלצו כדי להבטיח להם „מיקלט מדיני".

בקיצור: במקום לפנות באנשי „מצפן", חוק כזה יעניק להם פרס.

★ ★ ★

א כל איני רוצה להסתפק בטיעון תועלתי זה. יש כאן עניין הנוגע למהות המישטר בארצנו.

אריה בובר מעורר בי בחילה. אך אני חייב להילחם על זכותו להפיץ את דבריו, מעוותים ככל שיהיו ולהשמיץ את השמצותיו, מורעלות ככל שתהיינה, בארץ ובחו"ל.

יש המביאים כנגד עמדה זו את דוגמתה של בריטניה, שהוציאה להורג את הלורד הר־הו, בעוון שיתוריו ברדיו הנאצי נגד מולדתו במלחמת־העולם השניה. (למעשה היה זה איש מופרע בשם ג'ויס. הוא זכה לכינויו משום שנהג להגיב בצחוק — „הו! הו!" — על מעשי מולדתו.)

אולם לורד הו־הו נשפט כבוגד, בעוון קריאה למרד ולעריקה מן הצבא בימי מלחמה, מעל אדמת אוייב ובשרותו הישיר. לא היה עולה על דעת איש להאשימו בפלילים אילו הסתפק בהבעת דיעות מסולפות, תוך מאבק מדיני לגיטימי, בארצו או בארץ ניטראלית.

יכול מישהו לראות באריה בובר מעין „הבר הר־הו", אם כי זוהי מחמאה מוגזמת.

אולם מי שרוצה להתנכל לחופש־הדיבור שלו — חייב להבין שאינו מתנכל לו, אלא דווקא למדינת־ישראל הדמוקרטית, אשר בהמ־שך קיומה אנחנו רוצים — על אפם ועל חמתם של אריה בובר ושות'.

הנהלת חשבונות

מאת בן כספית

הריון הבתולה

בתשובה לשאלה אם שר־החוץ רואה בפשרות של ויתור ישראלי על משטר־מתן שיר, אמר מר אבא אבן בשבוע שעבר שאין הוא רואה בפשרות לפתור את הבעיות על־ידי אמצעים אלקטרוניים, הפועלים אוטומטים, מבלי שהצדדים יקיימו מגעים ביניהם. את הצעות השלום הרוסיות הוא הישווה למושג הנוצרי „הריון הבתולה".

לאחר התייעצות עם מיספר גינקולוגים מוסמכים, יודעה לי להעיר לשר־החוץ שהדרך הקצרה והבטוחה ביותר להכניס אשה להריון היא לאוו־דוקא באמצעות מגע ישיר. במידה ושני הצדדים מעוניינים מאד בהריון (ואני מניח שבדברו על הריון התכוון שר־החוץ למצב של שלום. אין פה מה להתבייש. נקרא לילד בשמו) ניתן להשיג את המטרה אפילו באמצעות הדואר.

הגינקולוגים מכנים תהליך זה בשם „הזרעה מלאכותית". הילד הנולד כתוצאה מתהליך זה אינו שונה בשום דבר מילד הנולד כתוצאה ממגע ישיר. המינוס היחיד בעסק הזה הוא ההנאה החלקית, שתהליך בלתי־טבעי זה גורם לבני הזוג.

אני יכול להבין שהחשש לאובדן ההנאה מעסיק את שר־החוץ שלנו, אך עליו לזכור שלנו חשוב הילד יותר מהנאותיו הפרטיות.

לא איכפת לנו איזה מין מגעים יקיים שר־החוץ, ישירים או בלתי־ישירים, סבעיים או אלקטרוניים — העיקר שהבתולה תיכנס סוף־סוף להריון.

אני מקווה מאד שמר יארינג עשה את הדוקטוראט שלו בשטח הגינקולוגיה.

נזיפה לבן אהרן

הארץ, שדיווח בשבוע שעבר על פגישתו של יצחק בן־אהרן עם חברי המשמרת הצעירה של מפלגת־העבודה, הכתיר את הכתבה בציטטה הנועזת **„הטייס נמצא במצוקה כדי שהפועל יוכל לשבות."**

מר בן־אהרן מיהר לשגר אל שר־הביטחון מיברק, שבו הוא מתאונן על „הסתת דמים" נגדו. זה לא בדיוק מה שהוא אמר, הוא טען. סילפו את דבריו, לא הבינו אותו נכון, וכך הלאה.

אם מר בן־אהרן לא אמר את המשפט ששימש **להארץ** ככותרת, אין לי שום ספק שהוא רשאי היה לאומרו, ולדעתי מגלם משפט זה את מטרתה העיקרית והחשובה ביותר של מלחמתנו.

צה"ל אינו מנהל מלחמה למען עולם טוב ויפה יותר. אנחנו נלחמים מלחמת־קיום, כדברי שופרות־ההסברה שלנו. אנחנו מנסים לשמור על הקיים, והקיים כולל גם את זכותו של הפועל לשבות. כל עוד לא הכריזה הממשלה על מצב־חרום חמור, שבו ימנעו את התעשרות העשירים, רשאים גם הפועלים לאחוז בכל האמצעים החוקיים כדי לקדם ולהגשים את חלומותיהם הלגיטימיים על עושר ורווחה.

הסיסמה נמצא במטוס לא רק כדי שהפועל יוכל לשבות. הוא נמצא שם גם כדי שפקידים יוכלו לנסוע לחוץ־לארץ, כדי שכולנו נוכל להמשיך לרמות קצת את מס־הכנסה (במסגרת הסדקים המצויים בחוק, כמובן), כדי שנוכל לרקוד בדיסקוטק, לאכול ארוחות־ערב במסעדות מפוארות, להשתתף ב־בריכת־השחייה של מלון **הילטון**, לחזר אחרי חתיכות, לנסוע במכוניות־ספורט ולשתות ויסקי־סודה במסיבות הקוקטייל של חעשיינים ויבואנים.

אם הוא לא יושב במטוס **הפאנטום** כדי להבטיח את כל ההבלים האלה המהווים, בין השאר, את ריקמת חיינו הנורמאליים — אינני יודע בשביל מה הוא יושב שם. כך שנימת ההצטדקות שנדפה ממיברקו של בן־אהרן אל שר־הביטחון היתה מיותרת לחלוטין. אין לו מה להתבייש במשפט שאותו הוא אמר או לא אמר ברגע של השראה.

הערה לדובר צה"ל

כשהמצרים הודיעו לפני שבוע על קיומו של אמריקאי בחיל־האויר הישראלי, מיהר דובר צה"ל להכחיש את הידיעה, ואילו שגרירות ישראל בוואשינגטון סרחה להסביר שהמדובר בנתין אמריקאי שעלה ארצה בגיל 15, שהתגייס לצה"ל כאזרח ישראלי וכך הלאה.

דובר צה"ל חסר חוש־הומור אלמנטרי לדעתי. הודעתו צריכה היתה להבהיר לעולם שבחיל־האויר שלנו משרתים גם לא מעט רוסים שהגיעו ארצה בגיל 15. הוא יכול היה אפילו להוסיף לאקונית שלמען הזכות לשרת בחיל־האויר הישראלי הסכימו הרוסים לוותר על אזרחותם הסובייטית.

עדיין לא אחרנו את השעה. אני בטוח שהמצרים יופתעו לשמוע על מיספר הרוסים המשרתים בחילות צה"ל. אפשר לספק להם רשימה מדוייקת של שמות.

למה אנחנו צריכים תמיד להצטדק? שיצטדקו קצת הרוסים!

עונת הווידויים

שר הדואר, הדוקטור אלימלך רימלט, הודה לפני שבוע בנסיגת שרות־הדואר בשלוש השנים האחרונות.

מתי נשמע הצהרה דומה לזו מפי שר־החוץ? בשטח המחדלים ופיספוס ההזדמנויות, אין מישרד ממשלתי היכול להתחרות במישרד־החוץ, אבל כדי להודות בכשלון צריך דם. מסתבר שלשר־הדואר יש דם.

הספד קצר

סבא מאיר הלך לעולמו. קשה להגיד שטרם זמנו הלך האיש.

שטיפת מוח

ידיעות אחרונות אינו סומך, כנראה, על כושר השיפוט של ממשלת ישראל. הכותרת הראשית ביום ו', שהשתרעה על פני שמונה טורים, הכריזה: **„הממשלה תדון מחרתיים במיתקפה המדינית הרוסית־מצרית ותחשוף הרמייה של נאצר".**

אחת מהשתיים: או שמר צימוקי (ששמו מופיע בראש הכתבה) יודע מראש את סיכומי הדיון, או שהוא מנחה את חברי־הממשלה ומציע להם סיכום.

כתבה שניקרה אינפורמציה אינה צריכה לעסוק בפרשנות ובנואות. תארו לעצמכם כותרת בזו הלשון: **„בית המשפט המחוזי ידון מחרתיים בפרשת רצח־גן־העצמאות וימצא את הנאשם אשם."**

במדינה

העם שבשבת הרוח

רק לפני שבוע ימים פירסם ח"כ המרכז החופשי, שמואל תמיר, „מודעות ענק בעיתונות הישראלית תחת הכותרת: „אין מנוס מיוזמה צבאית מקיפה, לסיכול המזימה הרוסית־מצרית לחיסול ישראל."

תוכנה של המודעה היו דברים שהשמיע ח"כ שמואל תמיר בדיון המדיני שנערך בכנסת. הדברים שאמר באותו דיון נראו לו כה חשובים, עד שטרח לפרסמם כמודעה בעיתונות.

„ההתפתחות החיובית ביותר, בנסיבות שנוצרו," נאמר באותה מודעה, „היא פשרה אי־שם בין תוכנית רוג'רס, המינכן האמריקאית לישראל, לבין התוכנית הסובייטית. כלומר: חיסול הדרגתי של מדינת ישראל... נוכח אלה ובהעדר התיצבות אמריקאית כוללת וחד־משמעית בזירה — שוב אין לישראל מנוס אלא לקחת את גורלה בידיה, כל עוד ניתן הדבר, ולפתוח ביוזמה צבאית מקיפה שמגמתה תהיה לסכל את המזימה המצרית־סובייטית לחיסול ישראל."

במילים אחרות: ח"כ שמואל תמיר קרא לפתיחה מיידית של מלחמת־מנע.

לכחון את החיסול. חלף רק שבוע, ובראיון מוזמן עם כתב הארץ, שינה לפתע ח"כ שמואל תמיר את דיעותיו מקצה עד קצה. הוא גילה כי הגיש לממשלה שורה של הצעות הקשורות במצב המדיני. מי שקרא את מודעותיו יכול היה לחשוב אולי, שח"כ תמיר הגיש לממשלה את תוכנית המלחמה החדשה. אך, לא! תמיר הציע לממשלה להעמיד את תוכנית רוג'רס במבחן. או בלשונו: „אסור לישראל לדחות את התוכנית אלא יש להעביר את הכדור חזרה לאמריקאים."

במילים אחרות: השבוע הציע ח"כ תמיר להעמיד את תוכנית „מינכן האמריקאית", בלשונו, למיבחן, ולראות אם אמנם תביא לחיסול הדרגתי של מדינת ישראל, כפי שטען לפני שבוע.

שבשבת הרוח של המרכז החופשי לא היתה תופעה יוצאת דופן. אפילו ניצי המלחמה הקיצוניים ביותר נאלמו השבוע. בהבחינם לאן נושבת הרוח, מיהרו להחליף את עורם, להתכחש לדבריהם, שהדיו בה הודפסו טרם יבשה.

תוך שבוע אחד נדמה היה כי העם התבגר. לפתע, למרות כל שטיפת־המוח הממשלתית, הסתבר לאזרחי ישראל כי יש קרן־אור של תקוה, כי יש מוצא מהמצב של „נגזר עלינו."

לא היה זה הפתרון הרצוי. אולם נוכח חוסר־האונים, השיתוק והחידלון של ההנהגה, נאלצו אפילו מכריזי המלחמות מסוגו של ח"כ תמיר, להיאחז בתקוה של השלום הכפוי.

הממשלה השטיח המתקפל

ממשלת ישראל דמתה השבוע לשחקן שחמט, המיטיב להסיע את כלי המשחק שלו על פני הלוח כדי לחסום את מהלכי היריב, אולם יחד עם זאת אינו חותר לעימדת מט למלך היריב ואינו מסוגל לחזות את המהלכים הבאים של היריב יותר מאשר צעד אחד קדימה.

כאשר עשה נשיא מצרים, ג'מאל עבד אל־נאצר, בשבוע שעבר את המהלך המפתיע, בו קיבל את תוכנית השלום האמריקאית, נראה היה כאילו ממשלת ישראל כלל לא לקחה בחשבון צעד מעין זה מצד הנשיא המצרי. אילו היו השרים מעלים על דעתם אפשרות כזו, קרוב לוודאי ש־ממשלת ישראל היתה מכינה מראש את תגובתה למקרה זה, יודעת מראש את מהלכיה הבאים.

אולם ממשלה זו, שלא היה לה מעולם אומץ להחליט, ושכל הערכותיה בשנה האחרונה התמוטטו כמיגד' קלפים, אינה פועלת אפילו כדרך שפועלות ממשלות מתוקנות. רק השבוע הודתה ראש הממשלה גולדה מאיר, כי בעת שהוחלט על ההפצצות לעומק במצרים, כלל לא הועלתה האפשרות בממשלה שצעד זה יגרור התערבות צבאית סובייטית.

באותה מידה לא נלקחה בממשלת ישראל האפשרות שנאצר אמנם יקבל את תוכנית רוג'רס.

הטיעונים מתמוטטים. התגובות הרשמיות הראשונות היו כמעט היסטריות. „זו מלכודת," טענה מקהלת שוטפי־המוח בהשראה רשמית, „זה טכסיס רמייה שנועד להפיל את ישראל בפח."

תוך 24 שעות התברר לממשלת ישראל שתגובה מעין זו לא תשכנע איש בעולם. העילה ההגיונית היחידה שנותרה לישראל להתנגד קבל העולם לתכנית האמריקאית נותרה ההצעה להפסקת־אש ל־90 יום, שהיתה כלולה בתוכנית.

ישראל קיוותה לשכנע את האמריקאים כי אינה יכולה לקבל את הצעת הפסקת־האש משני טעמים:

- הפסקת האש תאפשר למצריים ולסובייטים במצריים לחזק את המערך הצבאי שלהם בחזית תעלת סואץ בצורה שתסה את מאזן הכוחות בתעלה לרעת ישראל.
- קבלת הפסקת־אש לתקופה מוגבלת, כמוה כמתן היתר לחידוש המלחמה בתום 90 ימי ההפוגה, בניגוד להחלטת מועצת הביטחון שקראה להפסקת־אש.

אולם גם טיעונים אלה נראו כעבור יום ריקים מכל משמעות. היה זה דווקא האלוף במילואים מתי פלד, הידוע בתמיכתו בפתרון באמצעות הקמת מדינה פלסטינית, שהציג טיעונים אלה של הממשלה כבלתי משכנעים. במאמר שפירסם במעריב ביום שישי האחרון, הרס האלוף פלד את הטיעונים נגד קבלת הפסקת־האש אחד אחד.

מדוע דחינו את ההצעה להפסיק את האש? התשובה, לכאורה, פשוטה בתכלית: נאצר הוא איש מזימות, הוא מעוניין עכשיו בשקט באיזור התעלה כדי לשקם את

האלוף פלד
טיעון ממשלתי חסר־שחר

ביצוריו. לאחר שישלים את ביצוריו בנחת ובשקט שוב יחדש את האש ואנו נצא מפסידים.

...פשטותו של הסבר זה מעידה על הבלותו. נניח לרגע שבאמת כל מה שנאצר רוצה, הוא רק לזכות בתקופת שקט על מנת לשקם את ביצוריו לאורך התעלה. הלא יכול היה להשיג את מבוקשו על ידי הודעה שהוא מוכן להפסקת־אש בלתי מוגבלת. לפי הודעותיה של ממשלת ישראל, מוכנה ישראל לחדש את הפסקת־האש בכל רגע, בכל תנאי. לפיכך, הדרך לפני נאצר לזכות בהפסקת־אש פתוחה ובמשפט אחד הוא יכול לקבלה... מדוע אינו עושה זאת? מה מפריע לו להסכים להפסקת־אש בלתי מוגבלת, ולאחר זמן, כשיגמור לשקם את עמדותיו, יחדש את האש.

צפויה החלטה באו"ם. רק אחרי שהתברר שאין לישראל במה להחלות כדי להתנגד לתוכנית רוג'רס מבלי להיראות בעיני העולם כולו ובעיני אזרחי ישראל כמי שאינה מעוניינת כלל בשלום, רק אז התכנסה הממשלה כדי להחליט על תגובתה.

הפעם היו שיקולים חדשים חמורים, שעמדו לקבוע את עמדת הממשלה. בין אלה היתה האפשרות, עליה נרמז לישראל מפורשות, כי אם תדחה את תכנית רוג'רס לא יהיה מנוס מקבלת ההחלטה על ידי מועצת־הביטחון — שארצות־הברית לא תוכל למנוע על־ידי הצבעת ווטו.

זה היה הרקע לדיוני הממשלה השבוע ולהחלטתה על צורת התגובה הישראלית למהלכו של נאצר. לפי כל סימנים, נהגה ישראל גם הפעם כמו בעבר. היא הגיבה על צעדו האחרון של היריב, מבלי לחזות מראש את מהלכיו הצפויים הבאים.

מדיניותה של ישראל דמתה לשטיח מתקפל, המתגלגל כל אימת שעומדים לדרוך עליו.

★ הברירה העומדת בפני המפד"ל היא בין קדחת לספחת

היהרשים

יצחק רפאל

מיכאל חזני

כ. כהן מלונדון: רוזנברג ניצל קרנות ציבוריות לחועלתו הפרטית

תועלת פרטית ב־1954 מלאו העיתונים בידיעות על עיסקות מפוקפקות של סגן שר־הסעד, ישראל שלמה רוזנברג. המשטרה שפתחה בחקירה גילתה עיסקות שוק שחור, ס׳יפסור וניצול מעמדו הציבורי כדי להעביר כספים לתועלתו הפרטית. היועץ המשפטי הסיר את חסינותו של רוזנברג והוא הועמד לדין. אחרי המשפט החליף שמו לבן־מאיר.

המשטרה חוקרת 2000 ל"י שקבל תת־שר הסעד

ספחד המשטרה הכלכלית – להתיעצות דחופה עם היועץ המשפטי בירושלים

המשטרה חוקרת עיסקת החלפת דולרים ב־שוק השחור, בהן היה מעו־רב, לדעתה, רוזנברג, אשר ביקש תמורת תיווכו 2000 ל״י.

המשטרה הכלכלית נכנסה לחקור בפרשה וגילתה חוך כדי כך עיסקות מפוקפקות נוספות של סגן שר־הסעד ישראל רוזנברג — היום ישראל בן־מאיר. זה לא מנע ממנו להיות סגן שר־הפנים.

בן־מאיר

ב־מאיר נעשה סגן שר־הפנים כאשר שפירא קיבל משרד זה. הוא היה למעשה הבוס של המשרד ששפירא לא גילה שום התעניינות בעבודתו היום־יומית. קשריו של בן־מאיר עם הרשויות המקומיות נעשו הדוקים ביותר, לא פחות מזה הי־תה לו השפעה בוועדות לבינוי ערים שליד מינהלי המחוזות. שמועות החלו להתפשט כי בן־מאיר יש לו יד בקביעת סיווגן של קרקעות חקלאיים והפיכתם לקרקעות עי־רוניים, דבר שהעלה את מחיר הקרקעות במאות אחוזים. בן־מאיר הראה גם פעילות רבה מסביב להקמת הקריות החסידיות כמו קריית־ישמח־משה, קריית־סביון וקריית־באבוב בבת־ים. בכל אופן, לאחר הרכבת הקואליציה הנוכחית, כאשר משרד־הפנים נפל שוב בחלקה של המפד"ל, סירב שר־הפנים חיים משה שפירא לחזור ולמנות אותו פעם נוספת לסגן־שר במפלגה. אז ה־חלו מהלכות שמועות כי שפירא אמר ל־מקורביו: „חיכיתי לרגע שאוכל להיפטר ממנו, הוא עוד יותר גרוע מרפאל."

נוי שופטים, ומאז נתמנו שופטים על־פי המלצתו והצבעותיו בוועדה.

„בן־מאיר יותר גרוע מרפאל!"

ב־מאיר נעשה סגן שר־הפנים כאשר שפירא קיבל משרד זה. הוא היה למעשה הבוס של המשרד ששפירא לא גילה שום התעניינות בעבודתו היום־יומית. קשריו של בן־מאיר עם הרשויות המקומיות נעשו הדוקים ביותר, לא פחות מזה הי־תה לו השפעה בוועדות לבינוי ערים שליד מינהלי המחוזות. שמועות החלו להתפשט כי בן־מאיר יש לו יד בקביעת סיווגן של קרקעות חקלאיים והפיכתם לקרקעות עי־רוניים, דבר שהעלה את מחיר הקרקעות במאות אחוזים. בן־מאיר הראה גם פעילות רבה מסביב להקמת הקריות החסידיות כמו קריית־ישמח־משה, קריית־סביון וקריית־באבוב בבת־ים. בכל אופן, לאחר הרכבת הקואליציה הנוכחית, כאשר משרד־הפנים נפל שוב בחלקה של המפד"ל, סירב שר־הפנים חיים משה שפירא לחזור ולמנות אותו פעם נוספת לסגן־שר במפלגה. אז ה־חלו מהלכות שמועות כי שפירא אמר ל־מקורביו: „חיכיתי לרגע שאוכל להיפטר ממנו, הוא עוד יותר גרוע מרפאל."

כולם משמיצים את כולם

כחשה זו לא הפחידה את מתנגדי רפ־אל במפד"ל. הם ידעו שבשטח הפוליטי אין ערך להכחשות של דוברים. היא גם לא הרגיעה את יצחק רפאל. הוא החל ל־חשוש מפני המחסום שגולדה מאיר עלולה לשים בריצתו אל שולחן הממשלה.

ההסתערות על גולדה לא פסקה. יו־סף בורג הוסיף להבהיר לראש־הממשלה ו־לאותם משרי העבודה הידועים כקרובים לראש־הממשלה, כמו שר־המשפטים יעקב שמשון שפירא ושר השיכון זאב שרף, כי עליהם לעזור למתנגדי רפאל.

בשלב זה נכנסה לפעולה אשה נוספת. גאולה רפאל, אשתו של יצחק רפאל ובתו של מי שהיה שר־התחות הראשון של ישר־אל, הרב יהודה לייב מימון, מיהרה אל גולדה מאיר. „האם זה מגיע להרב מימון?" טע־נה גאולה רפאל, והזכירה לגולדה מאיר את 50 שנות שיתוף הפעולה שבין אביה ה־מנוח לבין ראשי מפא"י.

גולדה חזרה על ההודעה שלה שהיא אינה נוקטת שום עמדה בשאלת השרות. „זו היא שאלה פנימית של המפד"ל. לא אתערב."

העד המרכזי של המשפט היה ח"כ ה־מפד"ל הרב מרדכי נורוק, אהד מזקני ה־תנועה הדתית בארץ. עדותו במשטרה הי־תה אחד הקלפים העיקריים בבניין התבי־עה. והנה, לתדהמת הפרקליטות, מסר מעל דוכן העדים בבית־המשפט עדות שונה.

לא היה זה הדבר המפתיע היחידי באותו משפט, שבסופו זוכה סגן־השר. עובדה היא כי שופט השלום הראשי ששמע את המשפט וזיכה את רוזנברג, חדל כעבור זמן לכהן כשופט.

אחר הזיכוי חזר העסקן הדתי לפעילות מפלגתית. הוא נעשה מקורב עוד יותר לשר־הסעד דאז חיים משה שפירא ומקומו במפד"ל התבצר לאין־שיעור. בן־מאיר גם נתמנה כאחד מנציגי הממשלה בוועדה למי־

קשה לדעת מי גרוע יותר — בן־מאיר או רפאל, אך אין ספק כי בן־מאיר פיקח יותר. מרוב פקחותו, לא יסתבך בפרשיות מסוג הפרשיות של רפאל ושמו נעלם מה־כרוניקה הפלילית מאז שנת 1954.

תכסיסי השהייה

מועמד השלישי הוא סגן שר־החי־נוך מיכאל חזני. נגדו התנהל מסע השמ־צות מסוג אחר. עליו אומרים במפד"ל ש־הוא כל־כך רוצה למצוא־חן בעיני אנשי מפלגת העבודה, עד שהוא יותר נאמן להם מאשר לענייני מפלגתו הוא. השמיצו גם את חזני כי הוא שחצן, שבוי במליצותיו ולא יביא שום תועלת למפלגה מישיבותיו בממשלה. כוונתם: מפלגה התלויה על הס־קה מירבית של טובות הנאה, זקוקה למי שיודע לגלגל עניינים ללא תמימות־יתר.

כדי לדחות את ההכרעה בין השלושה ל־מועד מאוחר יותר, נקטו עסקני המפד"ל בתכסיסי השהייה. הם לא התקשו לעשות זאת. להיפך. היה להם קל מאוד להצהיר כי לא ייתכן להחליט על ממלא מקום לשר כל עוד לא תמו 30 ימי האבל למות המנהיג.

הצהיר השבוע יצחק רפאל בשיחה עם כתב קול ישראל: „אין כלל להעלות על הדעת דיון, אפילו שיטחי, בתוך 30 ימי האבל." אך מי שידע מה עשה רפאל רק דקות ספורות לפני שהשמיע הצהרה זו לתוך המיקרופון של הכתב, ולאיזו פגי־שה הוא מיהר, יכול היה רק לחייך למשמע הצהרה תמימה ואלגנטית זו.

האונס הגדול

מאת
אורי אבנרי

שלום האידיאלי הוא זה הדומה ליחסי־אהבה מושלמים. שני הצדדים אוהבים איש את רעותו, חפצים זה בקירבת זו.

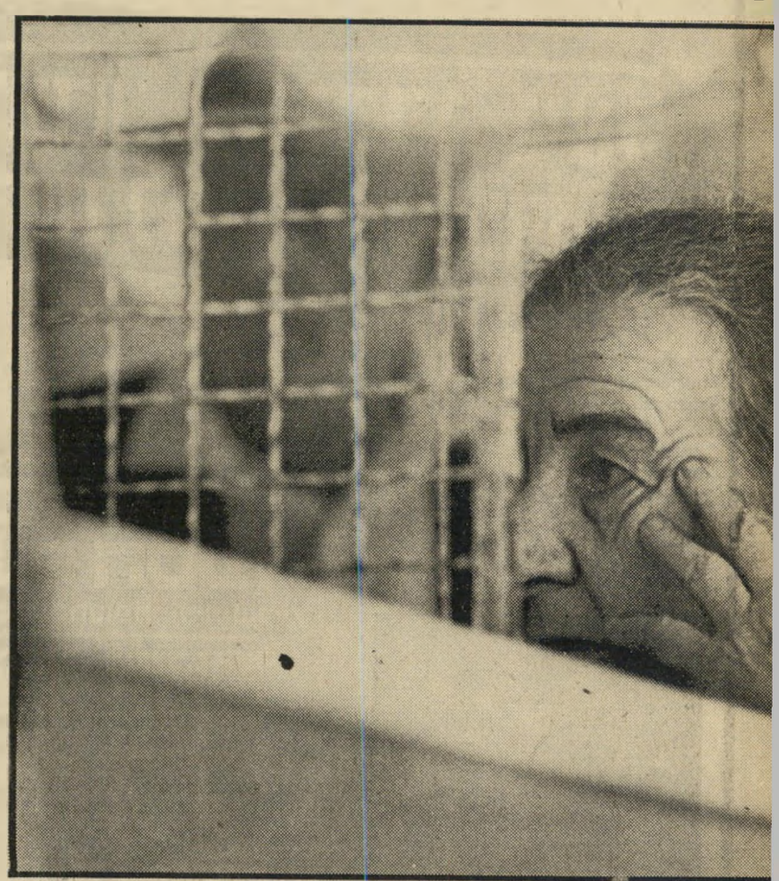
שלום כזה נדיר בעולם. הוא לא יקום במרחב בקרוב.

יש וצד אחד אוהב את השני, אך אינו זוכה ביחס דומה מצד אהובתו. במיקרה זה פותח האוהב הנמרץ (או האוהבת הנמרצת) בהתליכים של חיזור. משתדלים למצוא־חן, ללמוד את נפש הצד השני, להשפיע עליו, לשנות את עמדתו.

במשך שלוש שנים — כמו בכל השנים שקדמו לחן — הוכיחה ממשלת־ישראל שאינה מסוגלת לכך.

לא זו בלבד שלא עשתה דבר בכיוון זה, אלא שכלל לא היתה מסוגלת לחשוב על כך. בכל מערכות הממשלה והמדינה אין מוסד שזהו תפקידו.

בהעדר שלום של אהבה הדדית או חיזור, נותרה האפשרות של שלום באמצעות אונס.

גולדה מאיר: לא תהיה לה ברירה

לכך יש דוגמאות רבות מאוד בהיסטוריה.

הצורה המקובלת היא אונס של צד אחד על־ידי הצד השני — כלומר שלום של תכתיב, בתום מלחמה בה הביס צד אחד את השני.

ממשלת־ישראל ניסתה ללכת בדרך זו. היא נכשלה, כי אין לישראל הכוח להשיג הכרעה צבאית מוחלטת.

במלחמת ששת־הימים השיגה ישראל נצחון צבאי כביר בשדה־הקרב, אך לא נצחון מדיני. הצד השני גדול מדי, ויש לו ידידים חזקים מאוד.

הנסיון להשיג שלום באמצעות אונס הערבים על־ידי ישראל — נכשל.

נותרה רק האפשרות האחרונה: אונס שני הצדדים על־ידי המעצמות הגדולות.

גם זה קרה פעמים רבות בהיסטוריה.

אולם בכל זאת ייתכן כי ממשלת גולדה מאיר תחדש בינלאומי:

אונס בשיעורים.

שלושה קווי הגנה

ווירת המשבר שהשתררה השבוע בירושלים היתה כה בולטת, עד כי חדרה גם לתודעת האזרח הפשוט, הקורא את העיתונות המודרכת.

מה קרה?

קרה שקו־ההגנה המדיני הראשון של ישראל נפרץ.

כאשר הציעה ארצות־הברית את תוכנית רוג'רס (מס' 1), דחתה אותה ממשלת־ישראל מכל וכל. כי עיקרה של תוכנית זו היא: הסדר־שלום שיחזיר את ישראל לגבי"ל ה־4 ביוני 1967, עם שינויים קלים.

בכל ממשלת הליכוד הלאומי, אין אף שר אחד הרוצה בכך. הציבור הרחב, שאולי יש לו דיעה אחרת על כך, לא נשאל.

נגד תוכנית זו היו לממשלת־ישראל שלושה קווי־הגנה, בזה־אחר־זה:

● **גמאל עבד־אל־נאצר.** הממשלה היתה בטוחה שנשיא מצריים ידחה את התוכנית, ובכך יביא למותה. (הפילוסופיה שמאחורי תקדה זו: „בכל שלבי מאבקנו הושיעה אותנו הקיצוניות הערבית. המופתי, שוקיירי ונאצר איפשרו לנו להקים את המדינה ולהרחיבה. אפשר לסמוך עליהם תמיד.")

● **הפידאיון.** הממשלה קיוותה שאפילו עבד־אל־נאצר נוטה להסכים לתוכנית, היו הפידאיון והסורים מונעים זאת ממנו.

● **יהודי אמריקה.** אחרי שייכלו כל הקיצים, יתייצבו אלה כאיש אחד לימין ישראל, ויכריחו את ממשלת ארצות־הברית לגנוז את התוכנית.

נאצר שולט במצב

שבוע התמוטט הקו הראשון. עבד־אל־נאצר והסובייטים קיבלו את התוכנית האמריקאית — ב ל י תנאי.

(כדי להנעים את הדבר על המוני עמו, הסביר נשיא מצריים את התוכנית האמריקאית בצורה הנוחה לו. אולם בתשובתו הרשמית, קיבל אותה כמו שהיא, בלי כל הסתייגות. לשאת ניסו עיתוני ישראל, במאמץ נואש, לטשטש עובדה זו.)

לפי כל הסימנים, אין זו הסכמה טאקטית בלבד, שתתבטל מחר מאליה. קאהיר רוצה בהסדר דחוף, כדי למנוע את הצורך למקם במצריים עוצבות גדולות של הצבא הסובייטי. מוסקבה מצידה רוצה בהסדר, מחשש פן בואן של עוצבות כאלה יביאו את שתי המעצמות הגדולות לעברי פי פחת של עימות נוסח קובה.

הקו הראשון נפרץ, ודרך הפירצה הסתערה הדיפלומטיה האמריקאית במלוא עוצמתה.

הקו השני החזיק מעמד, כמקדה. הפידאיון והסורים דחו בשצף־קצף את העמדה המצרית. הפידאיון חששו, בצדק, כי הסדר־השלום המוצע עלול להביא לחיסולם הפיסי של אירגוניהם על־ידי הכוחות המזויינים של המימסד הערבי — כוחות מצריים, ירדן ולבנון. ההסדר נועד, בין השאר, לבודד את הפידאיון, לשקם את הפליטים ובצורה זו לחסל או לצמצם את אירגוניהם.

אולם ערכו של הקו הזה היה מפוקפק ביותר. עצם קבלת התוכנית האמריקאית על־ידי המצרים מוכיחה כי עבד־אל־נאצר שוב אינו פוחד מהפידאיון, ומוכן על כוחו להכניעם או לנטרלם.

המערך הפנים־ערבי הוא עתה כלהלן:

● לימין קאהיר עומדות המדינות הערביות ה„מתונות" — **לבנון, ירדן, מארוקו** (שמלכה קיבל את נחום גולדמן לשיחה פומבית) ו**תוניסיה** (הדוגלת בהסדר עם ישראל מזה שנים רבות).

● קאהיר יכולה לסמוך גם על בנות־בריתה הקבועות: **סודן, לוב, תימן, דרום־תימן.**

● שתי מדינות המתנגדות לתוכנית להלכה, לא יתנגדו לה למעשה. **אלג'יריה** עסוקה בעניינים שלה, רוצה להתקרב למארוקו ותוניסיה. **סעודיה** כפופה לחלוטין להשפעה האמריקאית.

● **עיראק** מתנגדת לתוכנית רשמית. יכול להיות שתותר על התנגדות פעילה, תמורת תמיכת עבד־אל־נאצר בשאיפותיה במיפרץ הפרסי. ייתכן גם קרע בינה ובין קאהיר. אולם כוחה קטן מכדי להשפיע.

● **סוריה** מתנגדת בתוקף. אך יש המאמינים כי זוהי התנגדות למראית־עין בלבד, מכיון שהיא רוצה לקבל בחזרה את הגולן.

במצב כזה, כשהוא יכול לסמוך על התמיכה המדינית של וושינגטון ומוסקבה גם יחד, היה מעמדו של עבד־אל־נאצר בעולם הערבי איתן. הקו השני איבד את יעילותו.

הנשק הסודי – בספק

ותר הקו השלישי — הקו של יהודי אמריקה.

אולם ככל שהתקרב רגע האמת, כן גברו החששות בצמרת ישראל.

ישנן דיעות שונות על התנהגותה הצפויה של יהדות אמריקה במיקרה של עימות בין ממשלת מולדתם ובין ממשלת־ישראל.

הקיצוני ביותר הוא הד"ר נחום גולדמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי. הוא משוכנע כי יהודי אמריקה לא יילחמו נגד ממשלתם — וכי התנגדותם כולה תתקפל אחרי כמה עצרות־מחאה חסרות־תועלת.

אחרים פסימיים פחות. אולם נדמה כי מעטים בצמרת ישראל הבטוחים כי בכיבתן הצפוי אפשר לסמוך על יהודי אמריקה עד הסוף. מה גם שעמדתם הנוקשה של גולדה מאיר וחבריה מתקבלת אך בקושי על דעת היהודים הנאמנים ביותר.

את הדיעה הצלולה ביותר השמיע השבוע איש־מפתח בחוגי הממשלה: „ייתכן שאפשר לסמוך על יהודי אמריקה. אבל זהו הנשק האחרון — ולא כדאי להשתמש בו לפני שיגיעו מים עד נפש. אם יתבדה נשק זה — נישאר ללא כל הגנה."

מעטים מטילים ספק בכך שיהודי אמריקה יתייצבו לימין ישראל, במלוא שיעור קומתם, אם תהיה צפוייה אי־פעם סכנה אמיתית של השמדה למדינה. אך במצב הנוכחי, כשמדובר על הסדר־שלום והחיכוך הוא על שטחים — קשה לסמוך עליה בביטחון.

כך, ככל שהתקרב המיבחן, גברו הספקות גם לגבי קו־ההגנה השלישי. מ׳שלת־ישראל מצאה את עצמה, לפתע — חשופה לגמרי. ערפילי האשליות והאגדות התנדפו.

די היה בכמה מילים של גמאל עבד־אל־נאצר כדי להביא את כל המדיניות של ממשלת גולדה מאיר לידי התמוטטות גמורה.

תלות מוחלטת באמריקה

כך **מצאה את עצמה** ממשלת־ישראל פנים־אל־פנים עם מציאות, שאיתה לא רצתה לראות במשך שלוש שנים, חרף אזהרות נישנות מצד אנשים פקוחי־עין (שנקראו „תבוסתנים").

מציאות זו אומרת:

● **אחרי שהצבא הסובייטי התבסס במרחב — במידה רבה הודות לשגיאות ממשלת־ישראל, כגון הפצצת עומק מצריים — הפכה ישראל תלוייה לחלוטין בארצות־הברית.**

● **אין ישראל יכולה להרשות לעצמה חילוקי־דיעות חריפים עם ארצות־הברית, העלולים לסכן את זרם הנשק והנשק, שהם עתה חיוניים לעצם קיום ישראל.**

● השגת הסדר־שלום במרחב היא יעד ממדרגה ראשונה של ממשלת ארצות־הברית. היא רוצה למנוע התבססות יחידות סובייטיות נוספות במצריים (וגם בסוריה), וגם למנוע עימות ישראלי—סובייטי שיעמיד את אמריקה בפני הברירה להפקיר את ישראל או להסתכן בעימות גרעיני עולמי.

● **במצב זה אין לישראל שום אפשרות אלא להיענות לדרישות האמריקאיות — כיודעה כי ארצות־הברית אינה דורשת מישראל דבר שאינה יכולה לקבלו.**

התחכמות או מדיניות

אי **לו היתה** ממשלת־ישראל מסוגלת לחשוב מראש, לשקול בקור־רוח את הנתונים ולהסיק מסקנות, היא היתה מעריכה מציאות זו נכונה מזמן, ומנישה תוכנית־שלום משלה.

אולם ממשלה זו חיה מן היד אל הפה, מהיום למחר.

בגלל הרכבה, ובגלל תכונות אישיותם של גולדה מאיר ורוב עמיתיה, איו היא יכולה לערוך חשבון לטווח ארוך. במקום חשבון כזה, באו הצדקנות הרגשנית של גולדה, המלל של אבא אבן, האילתורים של משה דיין והמליצות הנבובות של ישראל גלילי ישמעון פרס, בתוספת החזון המיסטי של מנחם בגין ועזר וייצמן.

הקו היחידי שהממשלה הזאת היתה מסוגלת לנקוט בו היה קו של התחכמויות, של תחבולות קטנות.

גם השבוע התנהלו הדיונים על רמה זו — איך לתת תשובה שתיראה כמו „כן", בעוד שהכוונה היא „לא".

אך למעשה נפלה ההכרעה מזמן — מבלי שהממשלה הרגישה בכך.

אונס הדרגתי

בי **ון־החיים** מלמד שקורבן של סחיטה חורץ את גורלו ברגע שהוא נענה לדרישה הראשונה של הסחטן — ולוא גם בתשלום אגורה אחת. הוא הדין לגבי קורבן של אונס. **המיכחן בא כאשר בוצע האונס הקטן הראשון. היה זה לגבי קבלת**

מנחם בגין: על אפו ועל חמתו

משה דיין: הוא יפקד על הנסיגה

החלטת מועצת־הביטחון מס׳ 242 — ההחלטה המפורסמת מן ה־22 בנובמבר 1967.

אחרי שמצריים וירדן קיבלו את ההחלטה — גם אז ב ל י הסתייגות כלשהי — גבר הלחץ האמריקאי על ישראל להסכים אף היא.

האמת היא שממשלת־ישראל מתנגדת בחריפות ובאופן מוחלט להחלטה זו, שפירושה נסיגה „משטחים כבושים".

החיכוך על נוסח זה הוא בין אותם הסבורים שפירושו נסיגה מ כ ל השטחים, ובין אותם הסבורים שפירושו נסיגה כ י מ ע ט מכל השטחים. אפילו האמריקאים אינם מוכנים לקבל את המפה של הפלג המתון ביותר בממשלת־ישראל — זה הרוצה לספח „רק" את הגולן, איזור ירושלים ושארם־אל־שייך.

ההתנגדות הטוטאלית של הממשלה להחלטה לא נשתנתה. אולם נוכח הלחץ האמריקאי **התחיל אונס הדרגתי.**

תחילה קיבל השגריר יוסף תקוע את ההחלטה „על תנאי", בצורה של „כן־אבל־לא". אחר־כך בא אבא אבן וקיבל אותה בחצי פה. לבסוף באה גולדה מאיר וקיבלה את ההחלטה בנוסח שנתפרש בחו״ל כקבלתה הגמורה.

כל זה הוסבר כתימרונים של „הסברה", כדי להשפיע על „דעת־הקהל העולמית". אך למעשה היתה זאת כניעה פשוטה ללחץ אמריקאי, שאי־אפשר היה לעמוד בפניו.

מה שקורה עתה לגבי תוכנית רוג׳רס מס׳ 2 דומה לתהליך זה.

שוב מתנגדת הממשלה לגמרי. שוב מופעל עליה לחץ אמריקאי, אחרי הסכמת הערבים. שוב מתחילה הכניעה ללחץ, במסווה של „תימרון", לצורכי „הסברה", כדי להשפיע על „דעת־הקהל העולמית".

ההצדקה המחוכמת היא: נעמיד פנים כאילו אנחנו מסכימים, אחר־כך נחכה בכיצוע, ואולי לא ייצא מזה כלום.

ושוב נקשרת בכך האשליה: עבד־אל־נאצר הסכים רק כתחבולה, הוא עצמו יחבל בתוכנית. עיתוני ישראל מטפחים אשלייה זו, שהם זקוקים לה כנרקומן לסם.

השלייה־עצמית אחרת היא שאפשר להסכים לתוכנית רוג׳רס מס׳ 2, מבלי להסכים לתוכנית מס׳ 1. כלומר: להסכים לתוכנית נוהלית, שבאה להחיות את שליחות יארינג ולכונן הפסקת־אש מוגבלת, מבלי להסכים לתוכנית המפורטת של ההסדר, שהוצעה על־ידי ויליאם רוג׳רס בדצמבר 1968.

האמת הפשוטה היא שאותן הנסיבות המכריחות את ממשלת־ישראל להסכים להחלטת מועצת־הביטחון ולתוכנית רוג׳רס מס׳ 2, יכריחו אותה לקבל גם את שאר פרטי ההסדר האמריקאי—סובייטי, כפי שיתגבש בחודשים הקרובים.

רוצים להיאנס

אי **לו היה** הסדר זה מסכן את קיום ישראל או את ביטחונה — היה זה אסון לאומי.

אולם האמת היא שתוכנית רוג׳רס מספקת את הצרכים החיוניים של ביטחון ישראל, והיא כשלעצמה תוכנית חיובית הראויה להתקבל גם בזכות עצמה — אם יגובשו הפרטים בהמשך המשא־ומתן בצורה הנאותה.

האסון הוא אחר: כי באותו מחיר יכלה ישראל לקנות, לפני שלוש שנים וגם לפני שנה, הסדר־שלום ישיר עם הערבים, שערכו הנפשי והמדיני גדול יותר לאין ערוך.

בגלל עיוורונן הנורא של ממשלות אשכול וגולדה, על כל חבריהן, הוחמצה הזדמנות זו. המחיר עלה, אך טיב הסחורה יהיה הרבה יותר נחות.

התוצאות של אונס דומות לתוצאות של יחסי־אהבה — אך יש הבדל מסויים במישקע הרגשי.

אולם כמה וכמה אנשים בצמרת המדינה סבורים שדווקא דרך האונס היא הטובה ביותר. לדעתם, אין לממשלות מצריים וישראל כאחת כל אפשרות פסיכולוגית ופוליטית להסכים להסדר־שלום בדרך אחרת. זו גם זו זקוקה לאליבי של „כניעה ללחץ" כדי להתגבר על היסודות הקיצוניים בארצה — האחים המוסלמיים והאחים היהודיים.

„בעצם כולם רוצים להיאנס," אמר בחיוך איש מרכזי בירושלים. „פשוט אי־אפשר להגיע לתכלית בשום דרך אחרת."

פתרון

בפרסום שעבר הצבעתי על שלוש נקודות — ציינתי את מצבו של האדם היום, מצב מביך ומלא סכנות. לאחר־מכן טענתי כי מקור כל הבעיה נעוץ בטבע האנושי, וסיימתי עם שאמרתי כי יש אלוהים אשר יש לו שייכות־של־ממש לדברים אלו. היום הייתי רוצה להרחיב את הדיבור קצת במה שכבר נאמר, לפרט יותר.

אינני חושב שיש צורך לנסות לשכנע מישהו שהעולם נקלע למבוך בו טמונות סכנות רציניות, איומים אמיתיים ביותר, לגבי כלל האנושות. ידוע לי, מצד שני, שמעטים הם אלו המכירים בכך שהבעיה נעוצה, בעצם, בטבע האדם. האדם הוא מעשת. הוא פגום. כל מה שהוא נוגע בו הופך לכלי־מלחמה, אמצעי שבו הוא שואף להשתלט על בני־אדם אחרים. כשרונותיו — כשרונות שאין להתכחש בקיומם — במקום להיות מופנים למטרות חיוביות, משמשים שוב ושוב את תאוות הבצע קצרת־הראי שלו. כך יש לנו המלחמות שהמאה שלנו „מצטיינת" בהן. כך יש לנו החרבת נופים והשחתת יערות, מקורות מים ואוזרי־מחיה רבים. ערפילים מלאי־רעל מרחפים מעל לערים הגדולות שלנו, מיכניזציה, המאיימת להביא אותנו למקום שבו המכונה תשלוט על האדם, ועוד היד נטויה. האדם איננו יודע להשתמש באשר ניתן לו. **?לכן** הגענו למצב הנורא שהגענו אליו היום, כאילו נדחפנו לכאן על־ידי איזה כוח שהוא מעבר לנו, אחוזים באיזו רוח רעה ומוזרה.

המקרא איננו מופתע מכל זאת. תוך שה' מכיר את הטבע האנושי, הוא מתאר בפי נביאיו את הימים הללו ממש, עוד לפני שנים רבות —

„דע מי באחרית הימים יבואו זמנים קשים, שכן אנשים יהיו לאוהבי־עצמם ואוהבי בצע, הוללים וגאים ומגדפים, מורדים בהוריהם וכפויי־טובה, חסרים יראת־שמים, ללא היכולת לאהוב או להכיר אהבה אמיתית, אכזרים ושונאי־טוב, מוסרים־את־חבריהם, פוחזים, קלי־דעת ורודפים אחרי תענוגות יותר מאשר אחרי אלוהים...", „כימי נח, כן יהיה בעת ההיא..."

אותו האלוהים, המכיר את הטבע האנושי, והמסוגל גם לתאר את תוצאותיו הממאירות, הוא שחפץ להתערב בהיסטוריה האנושית ולשנות את הכיוון שהיסטוריה זו לוקחת. הוא חפץ להתערב בחיי כל בן־אדם המוכן לכך, ולחזור למלוך בחייו, לתת לו לב חדש ורוח חדשה, „והסירותי את לב האבן מבשרכם, ונתתי לכם לב בשר...". לב המסוגל לאהוב. לב־היודע־שלוה. חיים שאין מקום בהם ליאוש, אלא לבטחון ואמונה הנובעים מתוך שיודעים ומכירים אנו באלוהים כל־יכול ואשר איננו „אלוהים מרחוק" אלא ממש עימנו.

יותר מזאת. אני יכול להעיד כי האלוהים הזה **כבר** התערב. הוא שלח, בזמנו, משיח, למען יקרא לעם ולאנושות לשוב. הוא שלח מושיע שיש בידו לשחרר את האדם הן מאשמת החטא והן מכוח החטא, כוח המשעבד והמעוות את האדם. והיום האלוהים קורא, „שובו אלי ואשובה אליכם, אמר ה'", „שובה, משובה ישראל, נאם ה', לא אפיל פני מכם... — אך דעו עתנכם."

ואנחנו מה נעשה?

ת.ד. 2234 רמת־גן

מכתבים ייענו.

ירובעל

במדינה

פשעים

רצח

במרכז המסחרי

מזה 25 שנה עבד ויקטור יאמר כנהג מונית. נשוי ואב לשמונה ילדים, היה ויק־טור חייב לדאוג לפרנסת משפחתו בעבודה קשה. יום יום עבד במוניתו כ־18 שעות. בשנים האחרונות היה נוסע בקו תל־אביב — עזה.

כאשר התגברו זריקות הרימונים בעזה, ניסו ידידיו לדבר על ליבו כי יחליף את הקו. „זה מסוכן," אמרו לו, „לא כדי לך לסכן את חייך". „מה אני יכול לעשות?" היה ויקטור משיב להם. „בקו הזה יש פרנסה ואני מוכרח לפרנס את ילדי."

השבוע נותרו ילדיו של ויקטור ללא מפרנס. ביום השני בשעות הערב, עצר ויקטור את מוניתו במרכז המסחרי של העיירה אור־יהודה. הוא יצא מהמכונית וניגש אל חנות הנעליים פאר של סאלם שקורי. בתוך החנות היה אותה שעה סאלם עצמו ובן אחותו, שלמה יצחק, בן 19. ויקטור שלף אקדח מחולצתו וירה כמה יריות לעבר השניים, שצנחו במקום מתבוסס בדמם.

לפני שהספיק מישהו להיכנס לחנות, נשמעה יריה נוספת. ויקטור יאמר ירה גם בעצמו בראשו.

סיכסוך כספי. סאלם שקורי (45) הוא נשוי ואב לשלוש בנות. כמעט כל תושבי אור־יהודה הכירוהו, רובם עוד מבגדד, משם עלה לפני 15 שנה.

ויקטור וסאלם היו ידידים מזה שלושים שנה. הם גדלו יחד בבגדאד, עלו יחד לארץ ולמרות שויקטור התגורר בשכונת סלמה ליד תל־אביב, הם נשארו ידידים. בתקופה האחרונה התהדקו הקשרים בינ־הם, ויקטור הירבה לבקר בביתו של סא־לם באור־יהודה.

אלפי תושבי אור־יהודה שצבאו ליד הח־נות, בה היו מוטלים שלושת הפצועים מיריותיו של ויקטור, יכלו רק להעלות ניחושים, מה היתה סיבת היריות.

כאשר נודע כי ויקטור וסאלם נפטרו מפצעיהם בבית־החולים, פרצו יללות ב־רחובה הראשי של העיירה. „ויקטור אהב את אחת מבנותיו של סאלם," זעק מישהו, „סאלם לא רצה לשמוע על זה."

אחרים ידעו לספר כי הגורם לרצח היה כספי. המונית בה עבד ויקטור היתה רכו־שו. אולם המספר הירוק שלה לא היה שייך לו. הוא שילם עבור המספר סכומים גבוהים בכל חודש. הכסף לא הספיק לו־למחייתו. ידידו סאלם הילוה לו כספים. על רקע זה מצאו השניים את מותם.

זירת־הרצח באור־יהודה
חיזור מסוכן? מספר ירוק?

משפט

חנטריש

זה פירמה

המילה חנטריש לא נועדה, בדרך כלל, להראות על מידה יתרה של רצינות ש־מייחס אומרה לבן־שיחו. למרות זאת, היא זכתה לתשומת־לבם הנכבדה של שופטי בית־המשפט המחוזי בירושלים.

היה זה במסגרת תביעה שהגישה מדינת־ישראל נגד סמי לוי, בעל גלריה ברובע היהודים בעיר־העתיקה בירושלים. שר־האוצר הוציא צו־הפקעה נגד השטח עליו עומדת, בין היתר, הגלריה. סמי לוי סירב להיכנע לצו, אילץ את המדינה לתבעו לדין.

בעת הדיון עזר לוי להוכחת טענותיו בתרשים שהוכן ונחתם על־ידי המהנדס א. חנטריש. למרות שהמהנדס בעל השם המקורי לא היה ידוע אישית לא לשופטים ולא לנציגי התביעה, הסכימו הללו להת־ייחס למיסמך ברצינות, בהנחה שכנראה קיים מהנדס בעל שם וזה.

הפקעה לא חוקית? אולם הבעייה העקרונית יותר שהועלתה על־ידי סניגוריו של לוי, עורכי־הדין אליעזר מלחי ואבר־הם קצבורג, היתה מהשטח המופקע אינו ניתן כלל להפקעה על־ידי הממשלה, כי הוא שייך בעצם לווקף. בשבוע שעבר הגיעו הצדדים לפשרה, לפיה יפנה סמי לוי ב־שאלה לשר־האוצר, האמנם באמת התכוון השר להפקיע אדמות שבבעלות הווקף. אם יענה השר בחיוב, מתחייב לוי להישמע לצו־ההפקעה.

אלא שאם יענה שר־האוצר בחיוב, הוא עלול להיכנס לתיסבוכת בינלאומית. הצ־היר תאופיק אבו־סוד, האפוטרופוס על מסגד עומר והנכסים השייכים לו, בפני כתב העולם הזה:

„הנתבעים חכרו את השטח המופקע מי־דינו. אינני יכול ואינני מעוניין לפנות ל־בית־המשפט הישראלי בעניין ההפקעה, מ־אחר שבהתאם להחלטת המוסדות המוסל־מיים אין הווקף מכיר בשליטת ממשלת־ישראל בשטחים אלו. ההפקעה הנוכחית גם איננה היחידה. מאז מלחמת ששת־הימים נהרסו 14 בתים שהיו שייכים לנו. ייתכן שהמועצה המוסלמית בירושלים תח־ליט שאין לה ברירה אלא לפנות לבית־המשפט הבינלאומי."

דת

הרב

שהאפיפיור בא לבקרו

הרב דויד שהרבני, רבה הראשי של מדינת קולומביה באמריקה הדרומית, זכה לפני כשנתיים להישג יחיד במינו: הוא הפך אז להיות הרב היחידי בעולם שהאפיפיור ערך אצלו ביקור רשמי.

היה זה אופייני להכרה ולהערכה בהן מתייחס אל הרב שהרבני כל המכיר אותו — יהודי כנוי, חילוני כדתי. לאזרחי יש־ראל, שבעיניהם נציגי הדת הם לרוב טי־פוסים קנאיים המוכנים ליהרג על קוצו של יוד, והמכירים בהפרדה בין העדות השונות לא פחות מבהפרדה בין כלי בשר לחלב, דמותו של הרב מקולומביה הרחוקה היא שינוי מעודד.

רב בכפן „השומר הצעיר". שהרבני — 50, יליד ירושלים, נשוי ואב לארבעה, שאחת מבנותיו לומדת בבר־אילן — הוא יליד עיראק. למעלה משני שליש מ־12 אלף יהודי קהילת קולומביה הם יוצאי ארצות אשכנז. למרות זאת מוכר הוא כרב הקהילה כולה. בערבים המוקדשים

ילדי אוריהודה ליד מקום הרצח
מי יפרנס את היתומים?

לכך, ניתן למוצאו מעביר חוג־משניות ותלמוד לקבוצת יוצאי הונגריה. הוא אינו מהסס גם להופיע לחגיגותיהם ופעולותיהם של חברי השומר הצעיר במקום, מצליח להביא את חברי הקן לבית־הכנסת, יוצא איתם לאחר התפילה בריקוד נלהב.

הגדה לפסח — לכל היהודים. לבני עדתו לא ברור כיצד בדיוק הוא עו־שה זאת, אולם בנוסף לתפקידיו כרב העדה משמש שהרבני גם כנשיא הברית העברית העולמית, פעיל בהסתדרות הציונית, מרצה בפקולטה לעברית באוניברסיטה הלאומית של קולומביה, ומנה? תעמולה נלהבת ל־עלייה לישראל.

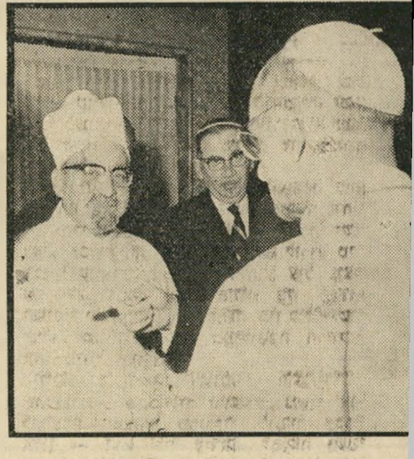
מה שלא מפריע לו לערוך את האזכרה השנתית לחללי מרד גטו ורשה, לנסוע במיוחד לפינה נידחת בקצה המדינה כדי להתקין מזוזה על דלת ביתו החדש של יהודי, ולעסוק בפעילות סיפרותית — שגולת הכותרת שלה הינה הגדה של פסח ערוכה בסיגנון יהודי אשכנז וספרד כאחד. עם תרגום לספרדית בצד.

מכתב לאפיפיור. טבעי ששימעה של אישיות כזו לא היה מוגבל למסגרת דתית צרה. גישתו החיובית לכל אדם, מגמתו למצוא תמיד פיתרון, במקום לז־רוע פירוד, קנו לו ידידים רבים גם ב־עולם הנוצרי, ביניהם ראש ממשלת קו־לומביה ד"ר ירס ריסטריפו, שר המלחמה שלה, אייר בביג'ו, ונציג הותיקן בקו־לומביה.

ב־1964 שלח הרב שהרבני מכתב ל־אפיפיור, בו הביע דעתו כי למאמצי ה־אפיפיור להשגת השלום לא יהיה כל ערך כל עוד לא יושג השלום בירושלים, לב העולם. היה זה מן הסתם מכתב לא רגיל. ארבע שנים לאחר מכן, עת ערך האפיפיור ביקור בקולומביה, סר לבקר אצל כותב המכתב, נשא לאחר מכן נאום מלא שב־חים על העם היהודי.

ציבת ישו ויציאת מצריים. הישג אחר של רבה של קולומביה: כאשר הגיע לשם לאחרונה נציגו החדש של הוותיקן, ישר מלבנון, החתימו הרב על עצומה ה־קוראת לשיחרור יהודי ברית־המועצות.

אולם אפילו הישגים אלו מחוירים ל־עומת מיבצע אחר של שהרבני: הוא הוזמן

הרב שהרבני והאפיפיור ב־1968
הנוצרים סיפרו ביציאת מצריים

לפני זמן־מה להשתתף בתוכנית רדיו ה־מוקדשת לחג הסימנה סנטה — השבוע הקדוש — בו מעלים הנוצרים על נס את הייסורים שגרמו היהודים לישו.

אלא שבעיקבות השתתפות הרב, נשתנתה מגמתה המסורתית של התוכנית, ויוזמיה, אנשי־דת נוצריים כולם, מצאו עצמם עוס־קים, בדיון נלהב עם הרב היהודי על יציאת מצריים.

היסטוריה

כך חוסלה יהדות עיראק

אכזבה עמוקה — זו היתה תגובתם של מרבית משתתפי הכנס הגדול שהתקיים ביום השלישי בשבוע שעבר בהיכל־התרבות ב־תל־אביב. למעלה מ־2,500 איש מילאו את האולם, רבים נותרו בחוץ ללא מקום. היו אלו יוצאי עיראק בישראל, שבאו מכל קצות הארץ לחגוג את מלאת עשרים שנה למיבצע עזרא ונחמיה — המיבצע שחיסל את העתיקה בגלויות עם ישראל, גלות בבל.

ברכות במקום מעשים. לצד השימ־חה שררה בין הנוכחים דאגה לגורל אחי־הם שנותרו עדיין אחריהם. היהודים הבוד־דים בעיראק משמשים שם כיום כבני־ערו־בה, חסרי כל זכויות אזרחיות, החיים באימת מוות. משתתפי הכנס, שקיוו לש־מוע בשורות מרגיעות בקשר לפעילותם של גופים ממשלתיים או ציבוריים שנועדה להצלת אחיהם, לא זכו לכך. הנואמים, ביניהם מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרן ושר־המשטרה שלמה הילל, הסתפקו בברר־כות ואיחלו הצלחה.

הרקע למאורעות שהובילו למביצע עזרא ונחמיה היה עד היום לוטה במידה רבה בערפל, ופרטים רבים בו לא נודעו. ה־השתלשלות הדרמטית החלה תשע שנים לפני המיבצע עצמו. היה זה ב־1941, בעיצומה של מלחמת־העולם השנייה. ראש־ממשלתה החדש של עיראק, ראשיד עלי אל־כילאני, סירב לשתף פעולה עם הבריטים ולהכריז מלחמה על גרמניה הנאצית. בקרב עם הכוחות הבריטיים הובס אל־כילאני. ברור ש־130 אלף יהודי עיראק שמחו למפל־תו של אוהד המישטר הנאצי.

אצבע אלוהים. התוצאה לא איחרה לבוא. המושל הצבאי העיראקי של בגדד הזמין אליו את נכבדי העדה, הציע להם להסתגר בבתיהם כדי לא להיפגע, ובאותו ערב שידר ברדיו בגדד נאום הסתה פרוע נגד היהודים, „הבוגדים מבפנים שגרמו למפלה". האספסוף המשולהב הסתער על בתי היהודים. בתום שני ימי פרעות, כאשר החלו כוחות הביטחון להשתלט על המצב, היתה התוצאה 173 יהודים הרוגים, למעלה מ־3000 חנויות בזוזות, מאות מקרי אונס. אולם יהודי עיראק לא מכרו נפשם בזול: יותר מאלף מבין התוקפים נהרגו.

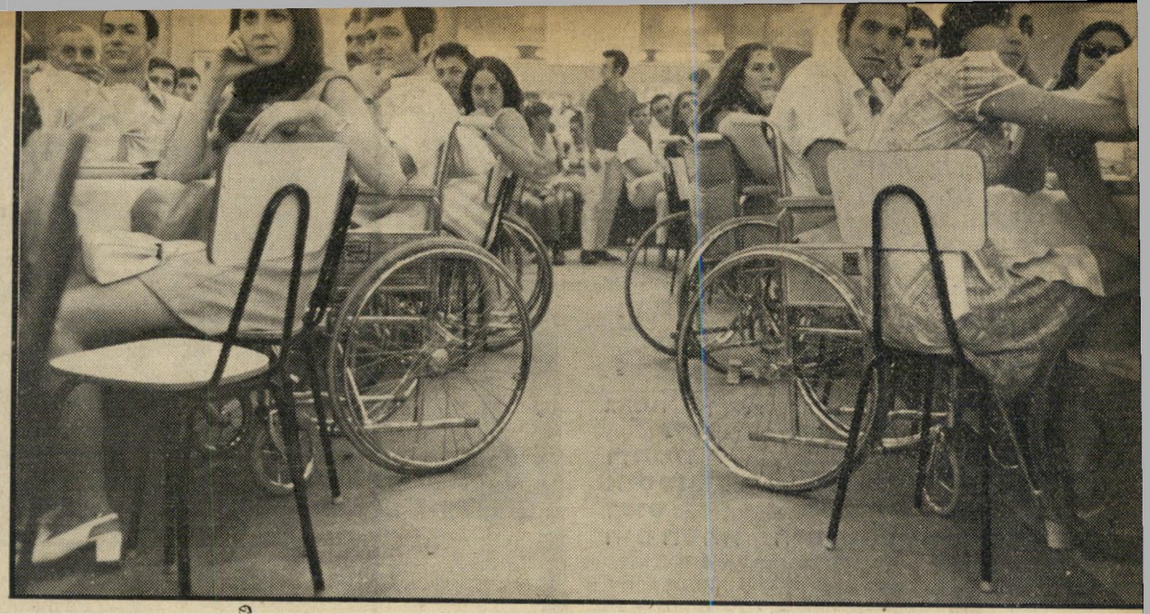
173 החללים נקברו בקבר אחים, עליו הוקמה מציבת ענק שהזדקרה מאז ככתם שחור בתולדות עיראק. כל שליטי עיראק הבאים ניסו למחות כתם זה, שהעיק על מצפונם. נורי אל־סעיד ניסה שוב ושוב לשכנע את ראשי הקהילה היהודית להסיר את המצבה. לשוא. הצליח בכך, לבסוף

(המשך בעמוד 22)

נכי צה"ל וחברותיהם חוגגים במסיבה על כיסאות גלגלים

הנדונים

"עירית! עירית!" צעקו החיילים שהתכנסו באולמי חן בפתח־תקווה, כאשר נכנסה לאולם צעירה שחרחורת וחיי־כנית, כשהיא מדדה על קביים.

לא היו אלה חיילים בכושר קרבי מלא. על כסאות גלגלים, מדדים על רגל אחת או פרוסזה, גוררים רגל הנתונה בגבס, עם שרוולי חולצה ריקים, הם התקבצו מכל פינות הארץ — מבתי־החולים, ממוסדות שיקום ובתי־הבראה. אולם למראה סרן ע־רית זהרון צהלו פניהם. הם קיבלו אותה בקריאות הידד.

כי לפני תשעה חודשים נראה היה שע־רית לא תוכל ללכת עוד. כחברת קיבוץ אייל שבגבול המשולש, התפרסמה עירית בעבר בחוש ההרפתקאות שלה. כשפרצה מלחמת ששת־הימים, היא היתה בין הרא־

מחנות מהמשטרה

משטרת מחוז
העניקה לכל א
צוהל, כאשר לידו נמצאת החברה שלו המחזיקה מ

לחיים

השמחות של שמחה חתן השמחה הראשי, "אבי הפצועים" שמחה הולצברג, מעניק גביע כסף עתיק לעזרא חלב, איש יחידת הנדסה שנפצע ברמת־הגולן. בידו התותבת לחץ עזרא את ידיו של הולצברג.

שירת הפצועים כשהשמחה על פניהם מסובים נכי צה"ל סביב שולחנות ער־ שרים בלהט, מנסים לשכוח את כאביהם ופצעיהם. "שמחה כז כמה ממשתתפי הסעודה, שמצב־רוחם היה לעילא ולעילא, "לא רואים אפילו במסיבות של

„אבי הפצועים", שמחה הולצברג.

הולצברג, ניצול גטו ורשה, שהתפרסם בתדמית האיש האחרון בישראל שאינו מוכן לסלוח לגרמנים ולשכוח את השואה, הקדיש את עצמו בשנתיים האחרונות, לפצועי צה"ל. בדבקות, באהבה ובעקשנות, מנהל הולצברג מבצע יחיד של החזרת שמחת החיים לאותם פצועי צה"ל שנידונו לחיות כנכים.

הוא מגייס את עשירי המדינה לתרומות למען הנכים. הוא צד אמנים ברחוב, מגייס אותם להופעות בהתנדבות בפני הפצועים, הוא אוסף גדודים של חתיכות ברחוב דיזנגוף, מסיע אותם לביקור פצועים, מחלק באמצעותן סוכריות וסיגריות תוצרת־חוץ. הוא מוציא את הנכים והפצועים להצגות, לארוחות, לבילויים. שום מוסד לא תרם להעלאת המוראל של הנידונים לחיים בישראל, כשם שעשתה דמות מופלאה זו במסירותה.

גם הפעם עמד שמחה במרכז חגיגת הנכים. הכל נעשה בהתנדבות. את המסיבה אירגנה יחידת השוטרות של משטרת מחוז תל־אביב. „לפני כשנה וחצי אימצנו את פצועי צה"ל בעזרתו האדיבה של ר' שמחה," אמרה רב־פקד נעמי שדמי, מפקדת יחידת השוטרות בתל־אביב. „בכל הזדמנות שיש לנו אנו מארגנות עבורם מסיבות." שוטרותיה במדים אירחו את הפצועים, שונים שפרצו לקלקיליה שממול לקיבוצה, כשהיא רכובה עם עוד חברה על טרקטור.

בתום המלחמה חזרה עירית לצבא כקצינת גרעינים וחברה בנח"ל. בתוקף תפקידה זה היה עליה לערוך ביקורים אצל חיילי הנח"ל המוצבים בכל קצות הארץ. בעת סיור שערכה בתעלה, עלה ריכבה על מוקש. עירית נפצעה קשה. היה צורך לקטוע את רגלה. הרופאים הששו לחייה. אולם סרן עירית הוכיחה כוח רצון בלתי־רגיל. לכוח זה מיחסים הרופאים את התאוששותה המופלאה שהפכה לשם־דבר בקרב נכי צה"ל.

„עירית היא פירמה." הם אומרים בגאוה. רצון החיים שלה הפך להם לסמל ודוגמה.

„עוף מבושל! עוף מבושל!" צעקו הנכים לעבר המלצר שעמד להגיש לעירית את ארוחתה במסיבה שנערכה השבוע בפתח־תקוה. המלצר לא הבין מה רוצים ממנו. חבריה של עירית פרצו בצחוק. עירית ידועה כטיבעונית. „אין לנו זכות לאכול בעלי־חיים," היא אומרת, „התבונה מחייבת את האדם לאיזה עידון של רגשות."

כיום מכינה עירית את עצמה ללימודי הביואולוגיה באוניברסיטת תל־אביב. היא כבר מסוגלת לצעוד בעזרת קביים. משרד־הביטחון עומד לספק לה מכונית. סודרה לה דירה בקירבת האוניברסיטה.

„יופי לין" אומרת עירית, „אני כבר יכולה ללכת. עוד מעט אצא מאוף השיקום!"

★ ★ ★

פרוטקציה לאירוח פצועים

שם אחד שנישא כפי הנכים ב־אותה הערצה כמו שמה של עירית, היה השם „שמחה." הפעם לא היתה הכוונה לצעירה חיננית, אלא לגבר בגיל העמידה, שכשם שיש לו חלק בתהליך שיקומה הנפשי של סרן עירית, כך יש לו חלק נכבד בשיקומם של שאר נכי צה"ל. זהו

סרן עירית

חברת קיבוץ אייל שבגבול המשולש, נפצעה לפני כתשעה חודשים כשירדה לבקר את חבריה בנח"ל במוצבי התעלה. הרכב בו נסעה עלה על מוקש, היא נפצעה וקטעו את רגלה. כיום היא דוגמה לפצועים שהתגברו על נכותם.

האחים הצנחנים

דוד מתתיהו, איש יחידת צנחנים שנפצע בתעלה, וידו האחת משותקת, כשלידו חברתו. אחותו אביבה גם היא צנחנית ושוטרת.

חיבוק האלוף

ראש אגף מודיעין במטה הכללי, האלוף אהרון יריב, מחבק את שמחה הולצברג, ניצול גטו ורשה, שהקדיש את חייו לשמח את נכי צה"ל.

המ"כ מגולני

הוא יצחק בן־יצחק מתל־אביב, שבא למסיבה בחברת חברתו ספי. יצחק נפצע ברמת־הגולן לפני שנה וחצי, מתכונן כיום לבחינות בטכניון.

חיבוק החברה

ליד שולחנות עמוסי כל־טוב, הסבו פצועי צה"ל במסיבה העליזה. בת־מונה חברתו של פצוע מחבקת אותו. חלק מהפצועים עומד להתחתן.

(המשך בעמוד 22)

הנידונים לחיים

(המשך מעמוד 21)

ששמחה הולצברג קשור לפצועים," סיפרו בעלי האולם, "ביקשנו ממנו שיסדר לנו פרוטקציה ויארגן גם אצלנו ערב עבור הפצועים."

כדי להשלים את השמחה גייס הולצברג מספר אמנים, כרבקה מיכאלי, מני פאר ויעקב בן־סירא. היין והוויסקי נשפכו כמו מים. השירה זיעזעה את קירות האולם. אי־אפשר היה להאמין כי עשרות נכים, שכימעט לרובם מצפה עתה קרב מר עם עתידם, היו קהל עליז וצוהל כזה. צחוק רועם ועליז פרץ במקהלה מפיותיהם בעק־בות כל בדיחה והלצה.

★ ★ ★

חיזור בבית־החולים

ב? אחד מעשרת הפצועים שנכ־חו במסיבה הוא סיפור בפני עצמו — סיפור של טרגדיה אישית ושל רצון חיים עיקש.

אחד הזוגות הבולטים ביותר במסיבה היו יצחק בן־יצחק וחברתו ספי הלפרין, שיכלו לשמש כדוגמני אופנה בכל מאגא־זין של יופי. ספי היפה, שבאה למסיבה כשהיא לבושה במכנסיים ארוכים, קיבלה מחמאות מכל עבר. את ספי אין העובדה שחברה פצוע מרתיעה כלל.

יצחק בן־יצחק שירת כמפקד כיתה בגול־ני, כאשר נפצע לפני שנה וחצי ברמת־הגולן. כתוצאה מפציעתו נכרתה ידו הימ־נית ואחת מרגליו נשארה פגועה. "פגשתי את יצחק לפני שנתיים במסיבה", מספרת ספי, "וישר רציתי להתחיל איתו. אחרי שנפצע — לקחתי את הענין ברצינות והתחלתי לחזר אחריו חזק. למדתי אז בשמינית של הגמנסיה גאולה. כל יום אחרי הלימודים, הייתי באה הביתה וזרקת את התיק ורצה לבית־החולים." יצחק וספי עומדים להינשא בקרוב ויצחק מקדה ללמוד הנדסה בשנה הבאה בטכניון.

ישנם גם הממורמרים. מאיר דנינו היה חייל מילואים כאשר נפצע לפני ארבעה חודשים בחזית התעלה בהפצצת מטוסים מצרית. מאיר מתגורר ביבנה. מאז נפצע עד היום לא קיבלה משפחתו שום סיוע מגורם רשמי. "משפחתי חיה מהלוואות," אומר דנינו. "בני המשפחה עוזרים לנו קצת. מילאתי טפסים אבל עד היום לא קיבלתי שום תשובה."

לעומתו טוען אחמד גסם סביע, בדואי מהכפר שיבלי, כי הוא מאושר. סביע, המשרת בצה"ל כגשש נפגע בעת שהיה בסיור בהתפוצצות פגז. בביתו בכפר שיב־לי ממתינים לו אשה ושישה ילדים. הוא עדיין צעיר, בן 32 בסך הכל. הוא רוצה לחזור לשירות הצבאי. "כשאצא מבית־קיי אחזור לכפר לזמן קצר," הוא אומר, "אחר־כך אחזור לצבא."

★ ★ ★

עצבים של פלדה

א וזם לא רק הפצועים היו גיבורי המסיבה. לא פחות מהם זכו להערצה אלה המטפלים בהם ומעודדים את רוחם. כמו, למשל, רבקה אלעזר, אשתו של רב־סרן בצה"ל. את כל הזמן הפנוי שיש להם מקדישים השניים לפצועי צה"ל. הפעם הביאה רבקה עגילים לבנות הזוג של הפצועים. היא לקחה אותם מבית־מלאכתו של אביה.

לפני זמן קצר היו בני הזוג אלעזר צריכים להעלות את בנם למצוות. "איזה סוג חגיגה נערוך לבנינו?" שאלו את עצ־מם. לבסוף החליטו להקדיש את יום־הבר־מצוה לפצועי צה"ל.

"יחד עם שמחה הולצברג," מספר רס"ן אלעזר, "הזמנתי פצועים שמצבם מאפשר להם להתנועע וערכנו טיול בירושלים. אני בטוח שכל בני כיתתו של בני, אשר גם הם בגיל בר־מיצווה, יעשו את אותו הדבר."

"זה דור נפלא, שלא היה אף פעם ל־ישראל כמותו," אומר שמחה הולצברג עצמו, כשהוא מתמוגג למראה הפצועים שלו הנהנים, צוחקים ושרים. "אף אחד לא מבקש כלום בשביל עצמו. כשמציעים להם משהו, תמיד הם מבקשים שיסייעו לחבריהם."

"אבל כדי לעמוד בזה," הוא מוסיף ואו־מר, "דרושים לי עצבים של פלדה, כסף כמו לרוטשילד וכוח כמו לשמשון הגי־בור."

במדינה

(המשך מעמוד 19)

עבד אלקרים קאסם, אשר הגיש לקהילה אוליטמאטום להעביר את הקבר למקום פחות בולט — אחרת יעשו זאת טראק־טורים. רבים מיהודי עיראק ראו את אצבע הגורל בעובדה, כי חודש ימים מאוחר יותר נרצח קאסם על־ידי כת הקצינים שירשה את מקומו.

אוגרים נשק. בעיקבות הטבח הגדול עצרו הבריטים את ראשי הפורעים, ביניהם את מוש? בגדד, שהועלה אחר־כך לגרדום, ורבים מחבריו ומפעילי אירגון הנוער הפ־רו־נאצי כתאייב אלשבאב.

צעדים אלו לא השיבו את שלוותם של יהודי עיראק. עיניהם נפקחו לראת את המציאות. הם החלו אוגרים נשק בחשאי, לצרכי התגוננות. במקביל, החלו מגיעים מארץ־ישראל שליחים — ביניהם אנצו סירני ומאיר שילון — וההעפלה הבלתי־חוקית מעיראק החלה זורמת. תחילה דרך ירדן, לאורך קו הנפט לחיפה, ואחר דרך פרס.

בתחילת 1947 נתחדשו רדיפות היהודים. נגבדי הקהילה נעצרו באשמת קשרים עם הציונות. הרדיפות חודשו בנסיון להסיח את דעת הקהל. מאחוריהן הסתתר נסיונם של שלטונות עיראק להביא לתחימת אמנת פורטסמות הידועה.

כהלה כפולה. בתחילת 1948 נעצר שפיק עבאס, אחד מגדולי עשירי הדות עיראק. הוא הועלה לגרדום באוגוסט אותה שנה. רצח זה היה הקש ששבר את גב הגמל.

בהלה אחזה ביהודי עיראק, והם החלו נוהריס דרומה, לעבר העיר בצרה. משם, ובעזרת פעילי תנועת החתרן שהמתינו להם בדרך לא דרך, גנבו את גבול לפרס, שם הועברו למחנה העליה הגדו? שהוקם בטהראן — ומשם למדינת ישראל שזה עתה נולדה.

יהדות עיראק לא היתה היחידה שנתקפה בהלה. דומה היתה תגובת ממשלת עיראק, שלא ציפתה למהלומה שנחתה עליה. הגירת היהודים איימה להרוס כליל את כלכלתה ממשלת עיראק ניסתה להניע את פרס לסגור את שעריה בפני היהודים. גם המלך עבדאללה הירדני השתדל בכיוון זה. אצל השאח, אך לשוא.

כאשר נוכחו העיראקים כי לא יוכלו לעצור בכוח את בריחת היהודים, החליטו בלית ברירה, בתחילת 1950, לאפשר לכל הרוצה לעזוב באורח רשמי.

הצלה אחרונה. החלטה זו איפשרה את פתיחת מיבצע עזרא ונחמיה. החל מיוני 1950 החלו יהודי עיראק מועברים לישראל במטוסים — מיבצע ענק שחיסל סופית את הקהילה היהודית בעיראק, הפך את העדה הבבלית בישראל לאחת העליות הנכבדות כאן: בין בני העדה בישראל 15 ראשי מועצות מקומיות, כולל עיריית באר־שבע, שר, רב ראשי, וארבעה ח"כים.

כל אלה, ורבבות אחיהם, מוכנים לעשות את כל שביכולתם כדי להציל את אחרוני אחיהם שנותרו בגולה, והשרויים שם בסכ־נת מוות.

שפיק עבאס
הקש ששבר

ג'ון לנון (למטה) פתח כבודד ועתה - גל ערום המוני תקליטים

לנון ויוקו אונו

הם שגרמו ראשונים למהפכה העולמית בעטיפות התקליטים. הם הופיעו עירומים, מלפנים ואחור, משני צידיו של תק־ליט שהוציאו במשותף. בעקבותיו של לנון הלכו אמנים רבים אחרים אשר החלו למכור את תקליטיהם בעזרת תמונות העירום שלהם על עטיפות התקליטים שהוצאו לאור.

במחירים מופקעים

נמכר כיום תקליט זה של להקת הגורל העיוור האמריקאית, שהוצא לאור לראשונה כשעל עטי־פתו תמונת ילדה עירומה בת 13. העטיפה עוררה את זעמו של הצנזור האמריקאי וכימעט הביאה לחיסולה של הלהקה, שנאלצה להוציא את התקליט לאור בעטיפה חדשה.

סוף סוף הגיע העירום המסחרי גם לפופ. הפירסומת באמצעות תמונות ער־רום שהשתלטה על ענפי הבגדים, התכשיטים והמשקאות, חדרה גם לענף התקליטים, יצ־רה סיגנון חדש בעולם הפופ — תקליטי קצב באריזות עירום ססגוניות, או במילים אחרות: סטריפופ.

מאז שתעשיית התקליטים השתלטה על שווקי מדינות המערב לפני כ־15 שנה, שברו סוכני הפירסומת של חברות התקלי־טים הגדולות את ראשם כיצד להגביר את כח המשיכה של התקליטים, ביחוד אלה שהוקלטו על ידי זמרים ולהקות חדשות או בלתי מוכרות. במחצית שנות השישים הצליחה חברת התקליטים פרלופון שייצגה אז את החיפושיות, להכניס מהפכה שלמה ביצור עטיפות תקליטים כשהוציאה את התקליט חיפושיות למכירה בעטיפה כפולה, מה שנקרא כיום "אלבום תקליטים".

חברת התקליטים של להקת האבנים המתגלגלות קפצה מיד על המציאה והוציאה את התקליט להיטי האבנים המתגלגלות בעטיפת־אלבום שכללה גם חוברת צבעונית שהודבקה בתוך העטיפה והכילה את תמ־ונות חברי להקה. צעד זה, שלא היה לו תקדים בתעשית התקליטים, העמיד מד את התקליט ברשימת רבי־המכר, ועד היום נמכר תקליט־להיט זה ב־8 מליון עותקים. זוהי ללא ספק הצלחה שניתן לזקוף אותה לזכות הרעיון הגאוני.

התחרות הניצחית בין שתי להקות העלק הבריטיות, הולידה עטיפות תקליטים בוור־יאציות שונות. החיפושיות זיעזעו בשנת 1966 את שוק התקליטים הבריטי, כשהוצי־או תקליט בעטיפה שעליה הם נראו בל־בוש קצבים, כשבידיהם גרזנים, ועל העטי־פה כתמי דם מרובים. העטיפה נפסלה כע־בור שבוע על־ידי הצנזור הבריטי.

לאור החיפוש הקדחתני אחרי רעיונות מטורפים לעטיפות תקליטים, היתה הופעתן של עטיפות עם תמונות עירום שאלה של זמן בלבד. בסוף 1968 בוטלה הצנזורה באנגליה, ואת ההזדמנות ניצל לא אחר מאשר איש החיפושיות ג'ון לנון, שהוציא

לשוק הבריטי תקליט משותף עם יוקו אונו עליו נשמעים צלילים מוזרים וצריחות משונות. המבקרים הגדירו את התקליט כ„זבל מוחלט" אך הקהל קנה אותו במאות אלפי עותקים. כשאול התקליט מהשוק החלו למכור אותו במחירים מופקעים מתחת לשולחן. כל זאת בשל עטיפתו שעליה התנוססה תמונתם של ג'ון ויוקו כשהם ערומים לחלוטין לפנים ומאחור.

לנון נתן את האות להשתוללות המינית

אופנה חדשה השתלטה על עולם הפופ —

מעל גבי עטיפות התקליטים. חברי להקת הצבים הופיעו עירומים לחלוטין על גבי עטיפת תקליטם הראשון. סולן להקת הדלתות, ג'ים מוריסון, הצטלם עירום על גבי העטיפה הפנימית של התקליט מחכים לשמש. אחד הגיטריסטים הטובים ביותר בעולם, ג'ימי הנדריקס, הוציא לפני שנה שני תקליטים בעטיפה אחת, שעליה הופיעו לא פחות מ־22 בחורות ערומות. התקליט הכפול שבדרך אירונית נקרא „ארץ הנשים החשמליות" הפך לאחת ההצלחות המסחררות של השנים האחרונות.

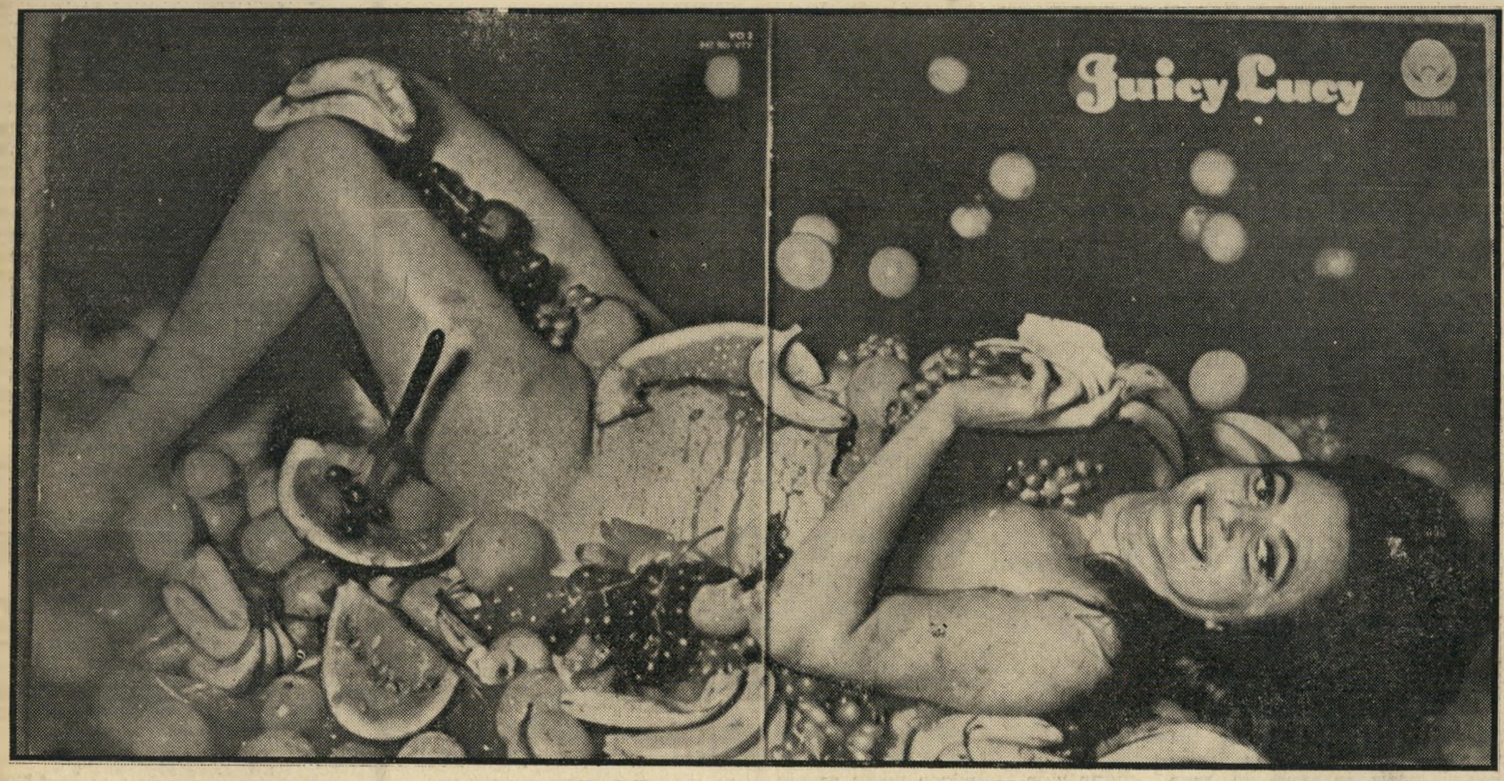
להקת גורל עיוור הסעירה את דעת הקהל בארה"ב, כשהוציאה לשוק את תקליטה הראשון בעטיפה כפולה, שעליה התנוסס תצלום צבעוני של ילדה ערומה בת 13 המחזיקה בידה מטוס צעצוע. אנשי הצנזורה הגועמים הורו להחרים את כל עותקי התקליט מהשוק, ומחירם של העותקים שנותרו בידי בעלי החנויות לאחר מבצע

עירום מסחרי בתקליטים!

ההחרמה, האמיר פלאים. באנגליה עברה לא מזמן להקה אנגלית חדשה בשם לוסי העסיסית את גבול הטעם הטוב, כשהדפיסה על עטיפת תקליטה הראשון תמונה של בחורה ערומה השרועה על שולחן עמוס פירות, כאבטיח מונח בין רגליה.

אין ספק שאם העניינים ימשיכו להתגלגל בצורה כזו, לא ירחק היום שבו יצרפו לכל תקליט חדש סרטון פורנוגרפי צבעוני, שבו יוכל רוכש התקליט לחזות בשעה שהוא מאזין לתקליט.

כי עסיס זה עסיס

העטיפה הכימעט פורנוגרפית של תקליט שהוציאה לאור להקת **לוסי העסיסית**, להקת מחתרת חדשה המונה תשעה חברים. לוסי הוא גם שמה של הנערה שהסכימה להתערטל בין האבטיחים והענבים. בזכותה עומד תקליט זה בעשרת השבועות האחרונים בראש רשימת התקליטים רב־המכר בבריטניה. התמונה העליונה היא מעטפת התקליט **הנשים החשמליות** של ג'ימי הנדריקס, עם 22 נערות עירומות. צילום העטיפה עלה כעשרת אלפים לי"ש.

מועצות מקומיות

בין בחירות

לבחירות

מה קורה במועצה מקומית כאשר לאזרח המקום כואב והוא מגיב? אומרים לו כי הוא מתוסבך. כך על־כל־פנים קורה במועצה המקומית נחלת־יהודה, השוכנת בפאתי ראשון־לציון.

„ראש המועצה מתנהג אלינו כאילו היינו באחוזה פאולית," מתלונן אחד מתושבי נחלת־יהודה, שאוכלוסייתה מורכבת מדמורות מוכרות בציבור ומאנשי־צבא. „כל דבר קטן, אפילו חוב של שלוש לירות — הוא פותר התראה על־ידי עורך־דין," ממשיך אותו תושב.

אבא מה ששבר את סבלנותם של התושבים, הוא מעשהו האחרון של ראש־המועצה, אלימלך צמיר (55):

מספרת ברוריה גרצברג, אם לבן בגיל צבא, ילידת נחלת־יהודה: „יום אחד, אחרי צהריים, פשטו שוטרים למספר בתים בישוב, כדי לחקור ולפתות תיקים נגד ערים בני 16—18, בגלל תלונתו של ראש־המועצה על פריצה כביכול."

מדוע התלונן ראש־המועצה?

„הכל בגלל נקמנות אישית," ממשיכה ברוריה, טיפוס של צברית, לה עבר נכבד בנחלת־יהודה. „בגלל שלפני ארבע שנים נקמנו רשימה משלנו והורדנו את צמיר ממישרתו — מפני שהוא לא דאג לנו, לושבי המקום רק לעולים החדשים".

מה יש לראש־המועצה להגיד על כך? הכל שקר וכזב. מה יש אם בניתי לעולים ביש או טיפת־חלב? אסור? לתושבים הותיקים יש מכל טוב ולחדשים כלום. אז צריך לעזור להם."

תלונה במשטרה. „השנה עלה צמיר לשלטון תודות לקולותיהם של התושבים שכנים לנחלת־יהודה," אומר אחד התושבים הותיקים. „בגלל ההטבות שהעניק להם. שיחרור ממיסים, למשל."

גם לדודתו של מפקד חיל־האוויר מוטי לוז, מלכה פיין (65) יש התנגשויות עם ראש המועצה, ואפילו יחוסה המשפחתי לא כול לעזור לה.

מה עוד עושה ראש־המועצה נגד אלה שניסו להורידו ממישרתו? נגד המבוגרים במושב קשה היה לו לפעול. נגד ילדיהם — יותר קל. מפני שנערים הרי אוהבים להשתעשע, וכשהם צריכים שער למיגרש הכדורגל במושב, הם יעשו הכל כדי להשיג. אפילו יפרצו לשם כך למחסן המועצה.

באמת, שבעה נערים פרצו למחסן.

חודש לאחר הפריצה, התעורר ראש־המועצה: הוא הגיש תלונה למשטרה, על פריצה. המשטרה פתחה בפעולה ופתחה תיקים נגד הנערים.

„כל זה בגלל שהוא גר ליד מיגרש הכדורגל והפריעו לו," הסביר אחד התושבים את צעדו של ראש־המועצה.

ואילו אב אחר, של אייל, פקיד בכיר באחד המוסדות הממשלתיים, ניגש למשטרה וביקש שיבטלו את התלונה. „בני נרשם לעתודה האקדמאית לפקולטה לרפואה, וכשביל דבר כזה לא כדאי להכתים את שמו. מה גם שראשי המדינה היו גונבים בזמנו תרגלולות ומבצעים כאלה תעלולים."

אב אחר, מידד חובב, רצה לנקוט בפעולה יותר תקיפה. הוא התכונן להכות את ראש־המועצה, כששמע על־כך ראש־המועצה, שלח מכתב למשטרת רחובות וביקש לבטל את התלונה.

שיטה מצויינת. ביטול התלונה לא הרגיע את תושבי המושב. אומרת ברוריה גרצברג: „מאז עלותו של צמיר לשלטון, הוא מחפש דרכים לרדת לחיינו. לדוגמה: כשנפטר אבי הוא השאיר חוב קטן למועצה. למרות האבל שלחו לנו מכתב התראה של עורך־דין."

ראש־המועצה עצמו פוטר את העניין כך: „לפי דעתי היא מתוסבכת. יש לה חולשה שנקראת ראש־המועצה. אחרת למה היא כותבת כל פעם מכתבים אלי?"

אבל תושב ותיק טען אחרת: „כשמדברים נגדו בישיבת המועצה, יש לו שיטה מצויינת להפסיק אותנו. הוא שם יד על הלב, נאנח, ואומר: אוי, רק רגע, הלב, ואז נפסקות התלונות. אבל לא לזמן ארות."

וכך ממשיכים להתנהל החיים בנחלת־יהודה — עד הבחירות הבאות.

מי אתה אסי דיין?

אהרונה דיין

„עולמו של אסף התרכז סביב דירתו התל־אביבית בת שלושת החדרים" — מדווח מראיינו של אסי דיין — „דירה בה הוא מתגורר עם רעייתו אהרונה, לה נישא בחתונה כפולה יחד עם אחותו. אשתו של אסף היא עוזרת־במאי בטלוויזיה, אבל בדירתם (הכוונה לדירה בה גרו לפני שעברו לדירת־הגג המפוארת מעל נמל יפו) אין מקלט טלוויזיה.

„איך להיות בנו של גיבור לאומי בלי להפוך זאת למיקצוע" כך מכתיר רבעון האופנה האמריקאי „ג'נטלמן'ס קוורטרלי" את הראיון המקיף שלו עם אסי דיין, במיסגרת כתבת־צילומים ענקית על אופנת גברים בישראל ועל רקע נופי ישראל. מדווח המראיין, יאן הודנפילד, על הצעיר שנבחר כמייצג את גברי ישראל:

צ עיר רגיל של שנות השבעים. שיער מעבר לאוזניים, מעשן בהיסח הדעת. ידיים חזקות, אך לא מיובלות. צחוק חד ופתאומי.

אך למרות זאת, לא רגיל כל־כך. אסף דיין, שחקן הקולנוע הישראלי הצעיר, תוצר של צמרת החברה הישראלית, בנו האמן של שר־הביטחון של אומה לוחמת. על סירטו הבינלאומי הראשון, טיול עם אהבה והמוות, אחד הכישלונות הגדולים של 1969, הוא שואל את בן־שיחו, במקום: „איך זה מצא חן בעיניך?" — „איך שנאת את זה?" הסרט, בו כיכב אסי לצידה של אנג'ליקה יוסטון בת ה־17, ואשר בויים על־ידי אביה, ג'והן יוסטון הגדול, הוא סיפור קיטשי להחריד על זוג נאהבים בימי־הביניים, הגורם לצופים לשלוח מבטי־געגועים בכיוון שלטי־היציאה מהאולם. לאחר התקפת מחבלי אל־פתח בנמל התעופה במינכן על המטוס ללונדון, בו היה אסי בדרכו לצילומי־מיבחן לסרט כנר על הגג, ראשר בו נפצעה השחקנית הישראלית חנה מרון, הגיב השחקן בן ה־24: „אינני חושב שהם רצו לפגוע בי. מי מעוניין בשחקן עלוב כזה?"

דומה באופי לאמו

ב גילויי־לב דומה מדבר אסי גלוי־החיוך על־אודות יחסו להוריו: „אמי עובדת הרבה עם ערבים ועניים וכדומה. היא עושה עבודה נהדרת. יוצאת מהכלל. אני מקורב אליה כמו אל אבי. בכלל אנחנו משפחה קרובה מאוד. אבל את אמי אני רואה יותר."

אומרת עליו אחותו יעל: „הוא ביחסים טובים עם אביו, אבל חופשי יותר עם אמו, מדבר איתה יותר, משתתף בבעיותיה. גם דומה לה יותר באופי. חברותי כמוה, לא סובל להיות לבד. אבא — להיפך."

אסי, סיקס וריאלי, אינו מתכוון לזכות בתהילה בזכות תהילת אביו. „ברור שלא הייתי מוכן לחיות כ,בנו של', בדיוק כפי שלא הייתי רוצה למות כ,בנו של', אומר הוא. „אולם השאלה כולה אינה רלוונטית, מאחר שאינני לא בצבא ולא בפוליטיקה, כך שאין מה לדבר על הליכתי בתלם אבי."

„אני נשאל רבות על כך, על אבי. יותר מדי אפילו, הייתי אומר. אבל אני מתאר לעצמי שאין להימנע מזה במיקצועי. כשחקן, אתה חשוף לקהל ולתהליכי הפירסומת, המנסים לחטט ולהוציא החוצה כל פרט מעניין אודותיך ואודות הסובב אותך, במטרה לעשות אותך אהוד יותר על צופי הקולנוע."

„אין לי אוהדים רבים"

„א סף לא היה מעולם טיפוס של ילד ויושב בחיק אביו," נזכר ידיד משפחה. „תמיד היה עצמאי בכל עיסוקיו — שרבים מהם לא מצאו כלל חן בעיני ההורים. כצייר היה יוצא למסעות בעצמו, כגון לקפריסין ומקומות אחרים."

כשחקן קולנוע, יש לאסי זווית־ראייה ברורה ביותר על הנושא:

„בסופו של דבר, הכל תלוי בך ובאישיותך, וביחסך שלך לנושא. צריך לזכור שמי שקובע כי אתה בן מפורסם, זה לא אתה עצמך, אלא יחסם של האנשים האחרים אליך. אבל כאשר אתה על המסך, לא מעניין את הצופים מי אביך, אלא מי אתה. והצופים הם המכריעים, עבור שחקן."

כבנושאים אחרים, אין אסי מהסס לה־

ביע בגלוי את אי־אהבתו לצבא: „רק מעטים אוהבים לשרת בצבא. צבא לא נועד שיאהבו אותו, ואני שונא להילחם. אני חושב שהמלחמה בישראל היא כורח שנאכף עלינו, וכך גם חיי הצבא. הם אינם משהו שהיינו בוחרים בו מרצוננו החופשי. התחלתי בצבא כטוראי וסיימתי כטוראי.“

הוא מכיר בכך שגישתו זו אינה מקנה תוססת מאוד, לפני כן. למרות זאת, לא הייתי יכול לחיות בשום מקום מלבד ב־ישראל.

„אני לא חושב שהייתי מסוגל לחיות ב־ארצות־הברית, למשל. אפילו לא תקופה קצ־רה. יש להם שם קצב שלא הייתי מסוגל לעמוד בו. הסרט אדם בעיקבות גורלו, לדוגמה, לא יכול היה להיוצר בישראל, ואפילו לא באירופה. הוא כל־כך בילעדי ל־מעדיף להיות סופר במקום שחקן. לפני שנתיים לא חלמתי בכלל להיות שחקן. עד אז הספקתי לכתוב רק קצת שירה. כמו אבי כשהיה צעיר. אני צריך רק זמן ושקט. ניסיתי בשעתו לכתוב ספר, במטבח, בשעה שאשתי היתה מכינה את הארוחות, אבל זה התחיל לצאת ספר בישול.

„לשחק, בשבילי, זו משימה קשה יותר מלכתוב. נהייתי שחקן רק במקרה. הייתי

רבעון אופנה אמריקאי מראיין את אסי דיין כסמל הגבר הישראלי

לו אוהדים רבים: „אינני זוכה בעודף מכתבי מעריצים,“ הוא מתחייך.

„הייתי רוצה לדבר עם היטלר“

לחד עם זה הוא עמד להתנדב לחודש שירות, בעת הפסקה בצילומי סירטו החדש, הבטחה עם שחר. „נולדתי בישר־אל,“ אומר הוא. „ואני חלק בלתי נפרד ממנה. כך מרגישים שם כולנו. משום כך לא ייתכן גם אצלנו פער דורות ודור אמריקה. זה לא סרט גדול במיוחד, אבל כותו בניתוח הנפלא שהוא מנתח את אמ־ריקה. לגבי זר, זה נראה כסרט דוקומנטרי מוזר על מעמקי אפריקה.

קביעה אחרת של אסי: „האם אני קודם ישראלי או יהודי? הייתי אומר שקודם יהודי. אינני דתי, אך זוהי שאלה של הזדהות. לו היה ביכולתי, הייתי רוצה לדבר עם היטלר, האסון הנורא ביותר של האנושות, כדי לדעת מה בדיוק הלך שם. אחר־כך הייתי כמובן יורה בו.

„אחרים בהיסטוריה שהייתי רוצה לפ־גוש: קפקה, תומס מאן, וסופרים רבים אחרים. ביחוד שקספיר. הייתי חוקר אותו

סטודנט באוניברסיטה, ותיכננתי לבלות את החופשה שלי ביוון, כשידיד המשפחה מיכ־אל קאקיואניס, הזמין אותי לראות איך הוא עושה שם את הסרט היום בו יצאו הדגים. באתי, ראיתי, קיבלתי תפקידון קטנ־טן, שהייתי צריך לחזור עליו עשרים פעם עד שהצלחתי להוציא מפי את המילה היחידה שלי. כשחזרתי מההופשה, החלטתי שזה מוצא־חן בעיני.

„בישראל קיבלתי הזמנה מבימת־השחק־נים. בינתיים באה ונסתיימה המלחמה, החלטתי שאינני רוצה להמשיך באוניברסי־טה, והמשכתי בסרטים.“

שער הכתבה על אסי דיין בעיתון האמריקאי „ג'נטלמנ'ס קוורטרלי“

„אינני רוצה לשנות את העולם“

את עבודתו כשחקן לוקח אסי ברצי־נות. „אני עושה את מיטב יכולתי על בימת הצילומים,“ אומר הוא. „אמנם לא למדתי משחק, בעיקר בגלל חוסר זמן, אבל, אחרי הכל, אינני שואף להיות לורנס אוליבייה. בעצם, אני מניח שגם לורנס אוליבייה לא תיכנן להיות לורנס אולי־בייה.“

אשר לתוכניותיו בעתיד, אומר אסי: „אני פחות אמביציוני מאשר בעבר, וגם אינני יודע בבירור לאיזה כיוון נוטות האמביציות שלי. הייתי מעוניין לביים סרט או לכתוב ספר בעיקר בגלל שזו יצירה מעשה כפיך, לא כמו כשאתה רק משחק בסרט.“

ומה בקשר לפוליטיקה? יש תוכניות? „אני מעוניין במידה ידועה בפוליטיקה, אבל אינני חושב שאכנס לזה ברצינות. לכל היותר אני אשתתף בחלק האידיאולוגי של הנושא, כגון כתיבה על בעייה. אינני משתייך לשום מפלגה, ואין לי שום פנטז־יות לשנות את העולם. מאחר שאני מכיר מקרוב את דרכי הפעילות הפוליטית, אני יודע כמה שזה חסר־תוחלת.“

„ניסיתי חשיש פעם — ולא יותר“

לא שקביעה זו אינה מביאה את אסי למסקנה אליה הגיעו צעירי אמרי־קה: „לעולם לא אוכל להיות היפי,“ קובע הוא. „היפי, לגבי, הוא מי שויתר על כל תקווה ואמונה בעתיד. אין בישראל היפים רבים.

„ניסיתי חשיש פעם אחת, וזה לא מצא־חן בעיני. אולי אני שייך למיעוט — או אולי דווקא לרוב דומם — אבל זה פשוט לא מצא־חן בעיני. חברים רבים שלי מעשנים חשיש בקביעות, אבל אינני מתלהב מכך. כרגע, לפחות, אין לי צורך באמצ־עים חיצוניים בחיי. אני מרוצה ממצב הדברים וממה שמתרחש בעולמי. אני מבין שלפעמים רוצה מישהו לחדור לעולמות אחרים, אבל לדעתי יש מספיק מה לראות בעולם הזה.

„אני אוהב לפנטז“

„שיב מאוחר יותר ארצה גם ילדים,“ עובר הוא לנושא אחר. „בינתיים אני עסוק עדיין בפיתרון בעיות הילדות שלי עצמי.“ אומרת עליו: „הוא היה ילד טוב, אודות חייו הפרטיים. מה נהג לאכול לארוחת־בוקר, דברים כאלה.“

„נהייתי שחקן במיקרה“

ומרת יעד, בהקשר זה: „אסי עשוי להיות עוד סופר ביום מן הימים. המשפחה די הופתעה כאשר הפך שחקן, אבל הוא צעיר עדיין, ויכול לעשות עוד דברים נוספים. לדעתי, הוא עוד יכתוב.“

„אני אוהב ספרים,“ מודה אסף, שמשמ־עות שמו היא משורר. „אין ספק שהייתי מחתרת, כמו בארצות־הברית,“ לדברי אסי, אילו היו הסטודנטים בישראל קמים מחר עולים בהפגנה על בניין הכנסת, היו הח“כים יוצאים לקראתם ואומרים: „אכן, זוהי בדיוק המטרה שלמענה אנחנו סוגרים בכנסת.“

אומר אסף: „ישראל היא כיום ארץ עצו־בה. איננו יוצאים הרבה לבילויים. לסרטים אנחנו מרבים ללכת, אבל מלבד זה הבילוי העיקרי הוא ביקורים בבתי ידידים. אבל תמיד, שוב ושוב, המלחמה היא שתופסת את מרכז השיחה.

„אינך מרגיש את המלחמה בתל־אביב באופן פיזי, אבל אתה ער לה בכל רגע. זה כבר שנתיים כך. תל־אביב היתה עיר

העיטור

זהו אחד העיטורים המ־לווים את כתבת־הענק על האופנה בישראל, שבמרכזה הראיון עם אסי. העיטור מראה נאמנה כיצד נראית ישראל בעיניים זרות: משה דיין — כמובן — חומת ירושלים, יד של גבר על חזה נערה, זוג על שפת־הים, ונוף מדברי שומם. וואו.

ילד רגיל, רק קצת מפונק בגלל שהיה הצעיר.“ „אני יודע שברגע שיהיו לי ילדים אקדיש עצמי להם במידה כזו שלא יהיה לי פנאי לדברים אחרים,“ אומר אסי.

על עולמו הנפשי של אסי אפשר לל־מוד הרבה משיריו. רוב השירים שכתב נסבו על גיל הזיקנה — ונסבו באהבה רבה. „אני אוהב את סבי וסבותי מאוד,“ אומר הוא. „מבקר אצלם הרבה. יש משהו בזיקנה שאני מעריך ואוהב. במובן מסויים אני מצפה כבר להיות זקן בעצמי, להגיע לגיל האוהוב הזה.

„בכלל יש לי פנטזיות רבות. לא למות למשל. אבל אני חושש שזו פנטזיה אחת שלא תתגשם. רוב הפנטזיות האחרות שלי הן אודות הכתיבה. כשהייתי צעיר יותר חלמתי שאני זוכה בפרס נובל, ודברים כאלה. אך מאוחר יותר התחלתי לפנטז על דברים הרבה יותר פנטסטיים. כמו שאמר־תי, לא למות, או שיש לי כנפיים. לאחרונה עסקתי בכתיבת מחזה על מלאכים, ובאמת האמנתי בהם.

„האמנתי שאם אני כותב על מלאכים, אני יכול לגרום לכך שהם יהיו קיימים.“

20.8.70 — 22.8.70

הוועידה השלישית של

תנועת

העולם הזה — כוח חדש

ההכנות לוועידה השלישית של תנועת העולם הזה — כוח חדש — נכנסו כבר להילוך גבוה.

מיפקד החברים והצירים — נמשך.

הכינוסים המחוזיים — החלו.

ראשי הפרקים לדיון והצעות־ההחלטה — בהדפסה.

ואתה —

ההשתלבת כבר בהכנות אלה ? !

היודע אתה מתי הכינוס המחוזי באיזורך ? !

השבוע, אנו מתחילים בהכנות המעשיות :

● **כל הזקוק למקום־לינה בזמן הוועידה, יודיע על כך לוועדה המתמדת.**

● **כל הרוצה להגיש הצעת־החלטה, הצעות לשינוי בתקנון, הסתייגות או ניסוח מחדש של העקרונות — יכתוב מיד לוועדה המתמדת.**

הוועידה השלישית של התנועה

תיפתח ביום חמישי, 20.8.70 בשעה 19.00, באולם „בית העבודה" ברחוב קלישר 48 בתל־אביב ותמשך, באותו מקום, עד למוצאי שבת 22.8.70.

כדי להשתתף בוועידה, עליך לדאוג לכך שיהיה ברשותך כרטיס חבר בר־תוקף וכי תקים קשר מיידי עם רכזי המחוזות והאיזורים :

מחוז הצפון
מחוז השרון
מחוז תל־אביב
מחוז ירושלים
מחוז באר־שבע
איזור אילת
איזור אשקלון

השתלב בהכנות לוועידה, תן ידך להצלחתה, השתתף בכינוסים המחוזיים !

השם **הכתובת** **הטלפון**

גזור ושלח למשרד התנועה, ת.ד. 136, תל־אביב

בירושלים:

ביום ג' ה־4.8.70, בבית העיתונאים רחוב אגרון, יתקיים

כנס איזורי

בהשתתפות

אורי אבנרי

כל החברים והאוהדים באיזור תל־אביב רבתי מוזמנים

לכנס איזורי

שיתקיים בתל־אביב, בית ציוני אמריקה, יום ה', 6.8.70, בשעה 20.30.

בהשתתפות

אורי אבנרי

ספורט

כדורגל

סופו של

האיש החזק ?

„יש לפטר אותו בלי דיחוי!", אמר „האיש החזק" בזעף. שומעיו התבוננו בו במבט מהורהר. „הענין אינו בוער, נדון על כך בישיבת המזכירות", הפטיר לבסוף יושב־ראש ההנהלה.

תשובה זו שרמזה כי הפיטורין אינם דבר ודאי הותירה ספק רב אם ראוי עוד הגבר הנמוך והמוצק לכינויו. האומנם חדל הגבר („האיש בעל הצלקת") ברים להיות חזק?

לצבי ברים, סגן יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, מטעם הפועל, ניתנה השבוע הזדמנות נאותה לערוך לעצמו סיכום־ביניים של קאריירה בעסקנות הכדורגל אליה נקלע לפני קרוב ל־20 שנה.

ברים הגיח אל שדה הכדורגל בראשית שנות החמישים והחל תופס עמדות שוליות מטעם הפועל. תקופת־מה שירת בכישרון את הסניף התל־אביבי. לאחר תקופת המתנה קצרה, הצליח בעל הדפוס הרחובותי להתידד עם שני עסקנים אחרים מהשרון הציע להם להזת תחליף לעסקני הפועל הותיקים בתל־אביב ששלטו בחיי הכדורגל.

האתלט והכדורגלן לשעבר מכפר־סבא, מיכאל (מיקה) אלמוג, והפתח־תקואי ה־שאפתן מנחם הלר, צירפו אליהם את ברים, בלי היסוס, כדי להפוך לטרויקה הקובעת בענייני הכדורגל המסועפים והמתפתחים של מרכז הפועל. במשך שנים הם הסתתרו מאחורי גבו של יצחק זאבי, שכיהן כיושב־ראש וכמה שנים אחרי־כן הניחו למי שהיה מזכיר הפועל, יצחק פנאי, לשאת

צבי ברים
קופה של שרצים

בתואר הבכיר. עד שהאחרון הקדיח את תבשילו, העז לומר מילים אוהדות לזכותו של הכדורגל המיקצועני, ושילם על כך את המחיר המלא.

האסון של הכדורגל. פנאי היה האדם האחרון שהצליח לשלוט בברים, דחק אותו מהתפקידים הבכירים והעניק לו מעמד של חבר הנהלה מן השורה. מאז שנבחר הלר ליושב־ראש ההתאחדות לא נותר ספק כי ברים הוא המושך בחוטים במוסד המנהל את הכדורגל. האדם השלישי, מיקה אלמוג הפופולארי, פרש מן המירוץ למנהיגות, בשל התמסרותו לקאריירה פוליטית.

השם ברים החל הופך לשם המזוהה עם ההתאחדות, וקופת השרצים שדבקה בו בשנות פעילותו — הטילה צל על המוסד. ‚ברים אומר שיגדילו את מיבנה הליגות,' זעקו הכותרות. ‚ברים: עדיין לא הגיעה השעה למקצוענות.' ‚ברים: הגיע הזמן לבחור מאמן ישראלי לנבחרת.'

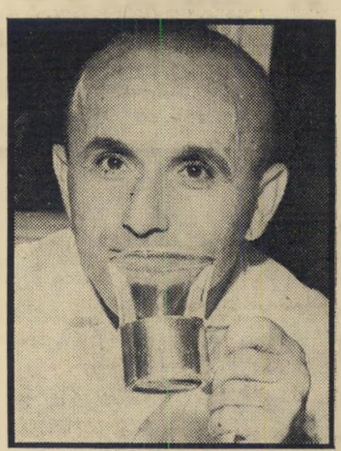
הצהרה אחרונה זו שהושמעה לפני למעלה משנתיים היתה אחת המפתיעות ביותר שצוטטו מפי האיש.

עד 1968 היה היוגוסלבי מילובאן צ'יריץ מאמן נבחרות הכדורגל של נבחרת ישראל. מאמן זה שיחסיו עם מעסיקיו השתנו מפקידה לפקידה, לא נהנה כלל מתחיבת אפי של ברים לתחזוקת המקצועי ואף העניק לו את הכינוי „האסון הכבד ביותר שפקד את הכדורגל הישראלי". הדברים לא הפתיעו את ברים והוא ניצל את מעמדו כגזבר כדי להעמיד את המאמן היוגוסלבי על מקומו.

בקשותיו החוזרות ונישנות של המאמן להשקיע יותר כסף במחנות־אימון ובהטבת תנאי המחייה של כדורגלני הנבחרת נענו ב„לאווים" חוזרים ונישנים מחדרו של הגזבר הכל־יכול. ב־1966 וב־1967 נאבק עדיין מי שהיה מאמנה של נבחרת יוגוסלביה על מעמדו, אבל ב־1968 רפו ידיו. אחרי שישראל לא הצליחה לזכות באליפות אסיה בטהראן, לא הוארך עוד חוזהו.

זה קרה בנסיבות דרמטיות ומשעשעות כאחד. חברי הנהלת ההתאחדות היו חלוקים בדיעותיהם לגבי מעמדו של צ'יריץ, כשבא ברים והחל עושה נפשות למאמן המוכשר מכפר־סבא, עמנואל (מונדק) שפר, שהצליח לחזור מאסיה שלוש פעמים רצופות עם גביע היבשת לנוער. מיקה אלמוג שעדיין חי במחשבה כי צ'יריץ, איש־חסותו, ייוצל גם הפעם — ואשר היה בעת ובעונה אחת מקורב גם לשפר — עקב בפה פעור אחרי התמרון המפתיע של ברים שבעקבותיו הפך הכפר־סבאי בן ה־42 למאמן ה־11* של נבחרת ישראל.

תוך זמן קצר למדו ברים, שנתמנה עד מהרה ליושב־ראש ועדת הנבחרות — גוף שעד היום הזה אין יודעים לשם איזו מטרה הוקם ואיזו תועלת הוא הביא —

עמנואל שפר
הרים את נס המרד

ושפר, שנכנס במרץ בלתי־נידלה לתפקידו החדש, את עובדות החיים. ברים האמין כי הוא ינהל את כל ענייני הנבחרת בכוח, אם לא בפועל, נוכח לדעת כי לשפר יש עור עבה. שפר מיאן להעניק לו דריסת־רגל בקביעת השחקנים לנבחרת או בהמלצותיו של ברים עם אילו שחקנים יש לקיים את המסעות לחוץ־לארץ.

מי ידיח את מי ? המתח בין השניים הגיע לשיאו בעקבות השתתפותה של נבחרת ישראל במשחקי הגביע העולמי בכדורגל, שם כיהן ברים כראש המשלחת הישראלית. לפני שביצע מסר שפר דו"ח על המסע, האשים את ברים בהאשמות חמורות ביותר.

הדו"ח הנוקב של עמנואל שפר על המסע במכסיקו בו תיאר בלי כחל ושרק את סאת הצרות הגדושה שהעניק לו הממונה הישיר עליו, יו"ר ועדת הנבחרות, קרי צבי ברים, הגדיש את הסאה. בפעם הראשונה בתולדות המוסד קם אדם לטיח דברים בברים, האשימו בגרימת נזקים ובבחישה בענייני הנבחרת.

ברים האזין לדו"ח, האדים והחוויר חליפות, הפטיר לבסוף: „ההאשמות הן מגוחכות, ולמטה מכבודי להשיב עליהן. מה שברור: שקרן זה לא יוכל עוד להמשיך ולכהן בתפקידו!"

אולם המציאות היתה אחרת: חברי ההנהלה שהיו נתונים משך שנים תחת לחצו הכבד, העזו להרים ראש וברים נאלץ להרכין את ראשו שלו.

ההחלטה שעמנואל שפר ימשיך להיות מאמנה של נבחרת ישראל היתה בשבילו מהלומה מוחצת. האם יוציא מכשלונו זה מסקנות אישיות?

* קדמו לו : אגון פולק, לאיוש הס, ולאדיסלב סקלי, משה בית־הלוי, אלברט הנרי גיבונס, משה וארון, גיולה מאנדי, ג'ורג' איינסלי, יוסף מירמוביץ, מילובאן צ'יריץ.

„עוד תראה — כמה טוב יהיה!" שרו אילן ואילנית

לשיר יחד - אפשר!

מקום בצמרת הוא מקום מסוכן. מרלין מונרו התאבדה כאשר הגיעה לשם. העופרים התגרשו כאשר הגיעו לשם. צמד חדוה ודוד שהיו זוג נאהבים במשך שנים, הגיעו יחד לצמרת, אבל לא אל החופה. עתה מתגרש צמד זמר ישראלי נוסף: אילן ואילנית.

לאחר ארבע שנות נישואין וחמש שנות עבודה משותפת כצמד מצליח, הגישו בשבוע שעבר שלמה (28) וחנה (23) צח לבית־הדין הרבני בתל־אביב בקשה לגירושין. „הגענו למסקנה שאיננו מתאימים באופי," מסביר שלמה־אילן.

מסקנה מפתיעה. אילן ואילנית הם כיום בין הזמרים האהובים בארץ. לאחר שנים של עמל וטיפוס, הצליחו לבסוף להגיע למעלה: תריסר הופעות בחו"ל. כינור דוד. צמד השנה בגלי צה"ל ובקול ישראל. תקליט כסף על אהבתה של תרזה דימון. 11 שירים בראש המיצעדים.

בלי סמים

בנוסף הם גם אהודים אישית על חובבי הפיזמונים. על הבמה הם תאווה לעיניים, כשאילן הענק והשחרחר מאפיל על בת־זוגו הבלונדינית הקטנה והשברירית. למרות הצלחתם הרבה, גם מבחינה פיננסית, נשארו השניים עממיים בהתנהגותם, לא היו מעורבים אף פעם יתר על המידה בפרשיות הבוהמה השונות, „איננו משתכרים ואיננו מעשנים חשיש," מחייך שלמה. „אנחנו סתם זוג שמתפרנס מזימרה."

עד השבוע.

האמת היא שהצעד שעשו השבוע אילן ואילנית היה רק החלק הפורמלי של הפירוד. „כבר לפני שנה ידענו שזהו זה," מגלה שלמה.

קריירה — במקום אושר

מה קרה?

קרה מה שקורה בצמרת להרבה זוגות. המתח שם גדול מדי. „זוג שנמצא יחד 24 שעות ביממה — המתח בעבודה חייב לחדור גם לחיים הפרטיים שלו," טוען אילן. „אי־אפשר להגיד, שמשמונה עד תשע חזרה — ואחר־כך שוכחים מהכל המתיחות של העבודה נמשכת גם אחר־כך, ומטביעה את חותמה גם על מיטת הנשואין וזה מצטבר. עד שהגענו למסקנה שעלינו להפסיק או עם העבודה או עם הנישואין. החלטנו להפסיק את הנישואין."

מבחינה אמנותית ועיסקית, היתה תמיד בין בני־הזוג חלוקת עבודה ברורה. אילנית היתה הזמרת בין השניים — טובה אפילו מלא כמקודם. הם יוצאים להמשך הקריירה שלהם ללא כל חוזה ביניהם. אילנית רשאית כל רגע להגיד: „צח, אני מצטערת, לא מתחשק לי לשיר יותר."

נפרדים — וממשיכים יחד

זוהי כמובן אפשרות תיאורטית מאוד. הצלחתם עד היום היתה ניכרת. לכל אחד כוכב בשמיים, בשנה הבאה, כבר אחרי חצות, אהבתה של תרזה דימון — הם רק אחדים מהלהיטים שלהם. להיטים שאילנית תרמה להם את קולה, אך אילן תרם את כושר הבחירה והשיפוט שלו. כך שאין סיבה מדוע שהשותפות לא תימשך.

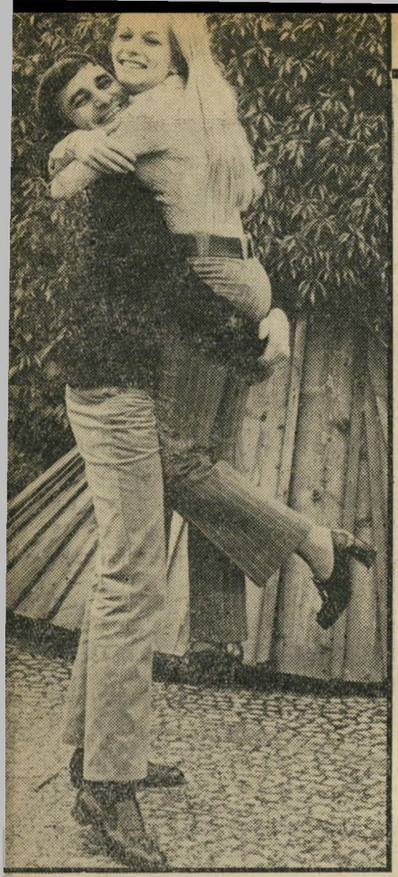
גם הסכם הגירושין בין צח וצחה בוצע באותו אמון הדדי ורוח טובה. כשם שעד היום נהגו להתחלק חצי חצי בהכנסותיהם, התחלקו עתה שווה בשווה ברכוש.

„אתם שרים בחתונות?"

מבחינה עסקית נראה הסידור החדש נוח ביותר. ספק אם זרם מכתבי המעריצים, המגיע כיום ל־4,000 לחודש יקטן. אילנית תהיה פופולארית לא פחות מהיום, כשהאדם היחידי אולי בארץ שאינו מכיר מיהי הוא הרב שעסק בגירושיה. כאשר שאל למקצועם של בני־הזוג המתגרש ונענה כי הם זמרים, הגיב: „אה, אתם מופיעים בחתונות ובר־מצוות? נו, יפה, יפה."

כל שאר הישראלים, ששמעו את אילן ואילנית, ימשיכו לשמוע בהנאה לא פחות את אילנית לבדה. להם לא יפריעו הגירושין במיוחד.

את מחיר השכינה בצמרת ישלמו רק השניים שהגיעו לשם.

אבל נשואיהם הסתיימו השבוע ברע

לחיות יחד? - לא!

— ואילן היה מלווה אותה על הבמה, ו־איש־העסקים מחוץ לבמה: הוא שאסף את החומר, אירגן את הקשרים בארץ ובחו"ל, גמר חוזים. „מעולם לא התעקש אחד מאיתנו שנופיע דווקא כצמד," אומר הוא. „הופענו בהתאם לצרכים. כשהחלטנו שזה טוב שאילנית תופיע לבד, בשני הפסטיבאלים — היא הופיעה לבד."

וזה מה שיקרה כנראה בעתיד. בסוף אוגוסט נוסעים השניים לפסטיבאל בלוכסמבורג — עדיין כצמד. אולם ההתפתחות אותה חזה שלמה היא שהאקס שלו תופיע כסולנית והוא יהיה אמרגנה. למרות גירושיהם, ממשיך לשרור בין השניים אמון

„מתיחות העבודה נמשכת גם במיטת הנישואין"

חדוה ודוד הם מהוותיקים שבצמדי הזמר הישראליים. למרות שהם שרים יחד שנים רבות, סובבו את העולם יחד ואף עמדו להינשא זה לזו. לבסוף נישא דוד לנערה אחרת וכן גם חדוה עומדת להינשא לאחר.

העופרים הצמד הישראלי המפורסם ביותר שזכה לתהילה עולמית. למרות הצלחתם לא החזיקו חיי נשואיהם מעמד, והם נאלצו להיפרד. אסתר עופרים ממשיכה בקאריירה עצמאית בעולם ואילו בעלה, אברהם, נעלם מהאופק.

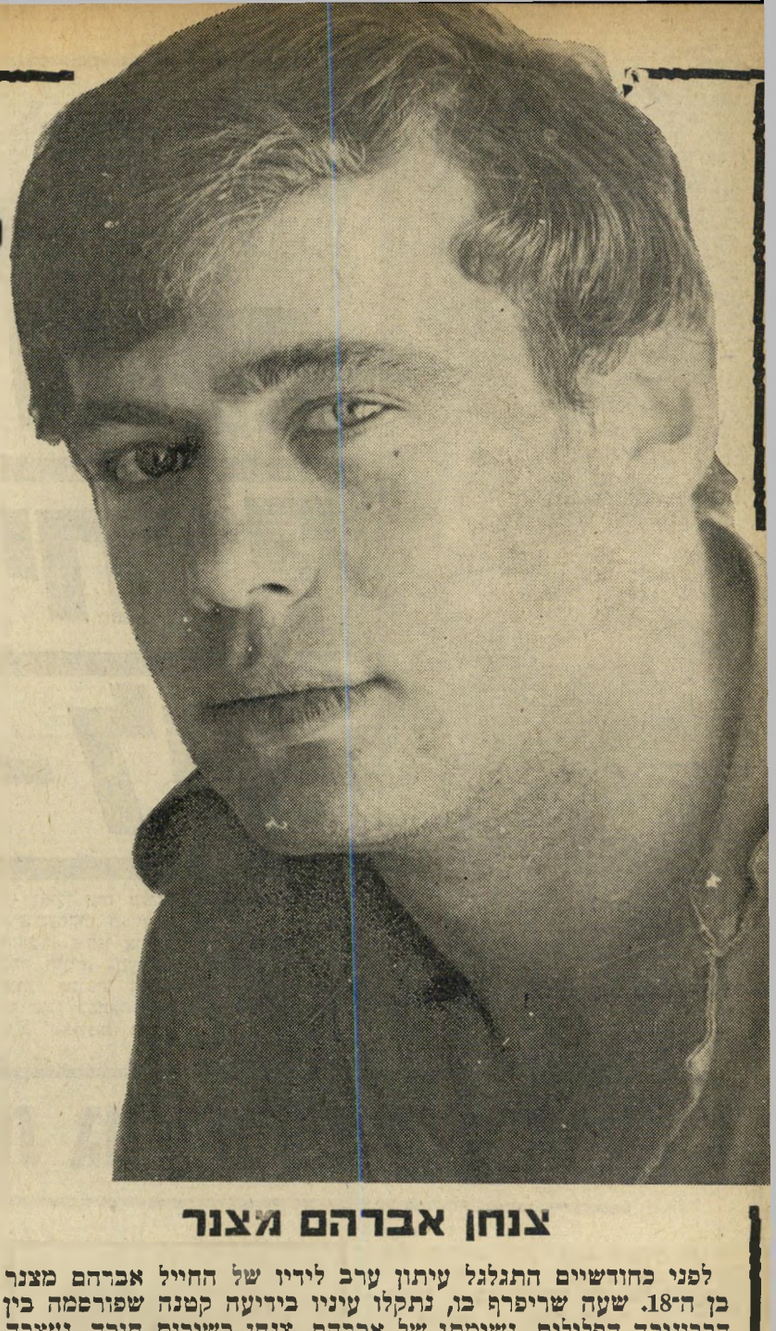
צנחן זה לא ראה את אביו חמש-עשרה שנה

הוא גילה אותו בידיעה בעיתון

שמסרה כי אביו הוא פושע מבוקש

עתה הוא זועק:

„הצילו את אבי!"

צנחן אברהם מצנר

לפני כחודשיים התגלגל עיתון ערב לידיו של החייל אברהם מצנר בן ה־18. שעה שריפרף בו, נתקלו עיניו בידיעה קטנה שפורסמה בין הכרוניקה הפלילית. נשימתו של אברהם, צנחן בשירות חובה, נעצרה לפתע. הוא לא הסיר את עיניו מהעיתון. לבסוף קם ממקומו, ניגש למפקדו וביקש חופשה דחופה.

אחרי 15 שנה בהן לא ראה את אביו מולידו ולא שמע עליו דבר, גילה אברהם מצנר את עקבות אביו בידיעה בעיתון. היתה זו ידיעה שסיפרה כי האב, שלמה מצנר, נעצר על מעשה רמאות. אברהם קיבל את החופשה המבוקשת. הוא מיהר למשטרת הנפה הצפונית בתל־אביב, ביקש להיפגש עם אביו העצור. השוטרים החוקרים, שהכירו את שלמה מצנר היטב במשך שנים, אך לא ידעו כי יש לו בן במשרת בצה"ל, סידרו את הפגישה המבוקשת. לעיניהם הדומעות של השוטרים נערכה אחת הפגישות המזעזעות ביותר: בן גילה את אביו האבוד במצב העלוב ביותר בו יכול היה למצאו.

אחרי ששוחרר בערבות עד למשפט, ואחרי שבינתיים הוכרז כעבריין נמלט על־ידי המשטרה בעקבות מעשי רמאות נוס־פים, סיפר האב שלמה מצנר (43), לכתב העולם הזה:

א **ני מחפש כומר וידוי.** אני רוצה לספר מה שלא סיפרתי עד עכשיו. שמי שלמה מצנר. להרבה אנשים השם הזה אומר משהו. אני צבעי במיקצועי. אך לא תמיד עבדתי במיקצוע זה. הרבה זמן עבד־תי בצבעות, אבל בגלל סיבות שונות ירד־תי מדרך הישר.

אם שמעתם פעם על האיש אשר ניסה למכור פעם בקבוקי מים מהכרז לאיטלקים, בטענה כי אלה הם מים קדושים מהירדן — אני הוא האיש. אני הייתי גם שותפו של אותו מהנדס שזייף דולארים בארץ. זה היה בימים שהמיסחר בדולארים שחורים בארץ פרח. אנשים חיפשו דולארים מחשש לפי־חות. אז מה לא עושים בשביל יהודים? סיפקנו להם דולארים מזוייפים.

בגלל משבר שפקד אותי לפני שנים, הת־גרשתי מאשתי יהודית לפני 15 שנים. מאז אין לי מנוח. שנאתי את כל בני־האדם. ה־סיבה לכך היתה שנאלצתי להשאיר בידי אשתי את בני אברהם בן השלוש. סבלתי קשה מזה שבמשך כל השנים לא ידעתי עליו דבר ולא שמעתי ממנו. תמיד חייתי בהרגשת אשמה.

לפני כמה שנים הקמתי משרד לתיווך. הלך לי די טוב. נכנסתי לשותפות עם ידיד בשם סטיפן ויחד עשינו עסקים טובים. אך סטיפן זה רצה להתעשר מהר. יום אחד הוא מכר את אותו בית לשני קונים. אחרי של־קח מהם את הכסף ברח מהארץ. המשטרה תפסה אותי.

אחר־כך היה עניין עם חברה שמכרה טלחיזיות בשיטת השרשרת. לא חשבתי לרמות. אבל כשנודע להם מי אני, הלכו והתלוננו עלי במשטרה.

בפעם הזאת באמת לא רציתי לרמות. אבל לא נותנים לי לחיות בגלל העבר ה־פלילי שלי.

אני רוצה שהמשטרה וכל הציבור יידעו כי אינני עבריין יותר. אני רוצה ללכת בדרך הישר. אנא, עיזרו לי. אני מרגיש שנולדתי מחדש, כי מצאתי את מה שחי־פשתי כל חיי — את בני.

הוא בא אלי. הוא חיפש אותי, הבן שלי. היום אינני מיואש יותר מהחיים כשם שה־ייתי. אני אומר זאת מכל הלב. אני אהיה טוב, בשביל אברהמ'לה שלי. הוא חייל, הוא סייר וצנחן. אני מתגאה בו. הוא בעל לב טוב ואני מוכן למות למענו. אני מוכן לעשות כל מה שיאמרו לי, אם רק יתנו לי לחיות בתור צבעי. אני רוצה למסור את עצמי למשטרה, אבל אני מבקש מהם לא לעשות לי בושות, בשביל הבן שלי. אני מוכן להתחיב כי אלך בדרך הישרה, בלי קונצים, בלי בעיות. רק שיתנו לי לחיות בשקט.

את זה אומר מצנר הגדול. אבל תאמינו לי, מאז ראיתי את הבן שלי במדי צה"ל, הפכתי ממצנר הגדול למצנר הקטן. אברהם מצנר הקטן הוא יותר גדול ממני. כך אני רואה אותו. איננו רוצה להיפרד ממנו יותר. אני מבקש את כולם: עשו למעני ולמען אברהמ'לה שלי! אני הולך להסגיר את עצמי למשטרה. בקשתי האחרונה היא: עשו הכל כדי שלא אפרד יותר מבני!

עד כאן דבריו של שלמה מצנר לפני ש־הסגיר את עצמו למשטרה. אחרי שהסגיר את עצמו, פנה בנו אברהם למערכת כש־בפיו תחינה: „הצילו את אבי!"

סיפר הבן אברהם מצנר:

★ ★ ★

„תנו לי את אבי!"

„נ ולדתי בחיפה. כשהייתי בן שלוש נפרדו הורי. נשארתי אצל אמי אשר גידלה אותי עד שהייתי בן שבע. אז היא מצאה לה בעל אחר ונישאה לו. בעלה לקח אותי אומנם לביתו אבל לא התייחס אלי כאב אלא כאב חורג. הוא היה מכה אותי ללא סיבה. גדלתי בפחד. מכותיו השאירו צלקות על גופי. חשבתי אותו לאבי למרות שבתוכי ידעתי שאיננו כזה.

תמיד שאלתי היכן נמצא אבי האמיתי. אך כל אלה שידעו את התשובה, התחמקו מלענות לי. גם בתמונה היחידה שהיתה לנו, בה נראה עם שאר בני המשפחה, מח־קו את ראשו כדי שלא אוכל לזהותו אי־פעם.

לפני כחודשיים קראתי כעיתון ידיעה על מעצרו של אחד, שלמה מצנר. ידעתי שזה שמו של אבי. שמחתי ובכיתי גם יחד. אחרי שקיבלתי חופשה רצתי ישר למשטרה. כשהפגישו אותי עם אבי, אשר לא ראיתיו 15 שנה, אפילו השוטרים שהיו נוכחים בחדר בכו. אחד השוטרים אמר: „אף פעם לא ראיתי את שלמה מצנר בוכה. אם הוא בוכה סימן שזו אצלו משהו."

„סידרו לאבי שיחרור בערבות. אולם בינ־תיים חיפשו אותו שוב. אבי, אשר לפי דבריו ידע תמיד להתחמק מהמשטרה, הלך הפעם והסגיר את עצמו למשטרת נהריה. אני יודע שהחלטתו נחושה לחיות חיי יושר מעכשיו. איננו אומר כי אבי חף מפשע, אך אני יודע שהוא נדחף אל הפשע ועכשיו רצונו לחזור למוטב.

אילו היו נותנים לו רק לנסוע לחוץ־לארץ לתקופת־מה לנוח, היה מתרחק מחב־ריו הפושעים בארץ והיה יכול לפתוח פרק חדש בחייו. אני קורא לכל אלה הנוגעים בדבר: „תנו לאבי שאנס. תנו לו לחיות חיי יושר. תנו לו לצאת את הארץ. תנו לי את אבי כדי שאעזור לו לצאת מחיי הפשע. אני בטוח כי לא יחזור לבצע עבי־רות. עד עכשיו לא היה לו בשביל מי לחיות. עכשיו יש לו אותי.

15 שנה חיפשתי את אבי. עכשיו, כש־מצאתי אותו, אל תקחו אותו ממנו!

האב המבוקש זהו שלמה מצנר, עבר־יין בעל עבר פלילי, שמאחוריו שורה שלמה של הרשעות על עבירות רמאות נועזות. עתה, אחרי שמצא את בנו האבוד, מבקש שלמה מצנר לתת לו שאנס לחזור למוטב.

מלכת המים 1970
נבחרה
העולם הזה
בחסות שעוני
CITIZEN

המועמדות הסופיות
12
שלי ממון

הובלות במשאית שלו, לאמה יש מספרה, לאחיה שני ילדים ורק היא עדיין רווקה.

★ ★ ★

היא היתה גם תלמידה של לאה פלס־שר, אוהבת לרקום גובלינים, לבקר בדיסקוסקים, ולהיות לבושה חליפות מכנסיים. והיא אינה מתביישת בכך שהיא ילדה טובה ועוזרת לאמא שלה. „גם היא עושה בשבילי הכל, אז למה לא?"

לשחות היא לא יודעת, החיפאית הזו, אבל לעומת זאת היא אוהבת אבטיחים ורחומוס. וגם את החבר שלה, שעובד בחברת רפדיה של אבא שלו. ואם כל זה לא מספיק, אז היא גם צימחונית.

חרדל בעיניים

הפלטינה החומה
לשלי ממון

הופעה בולטת, בשל הניגוד בין שיער הפלטינה המסנוור שלה לבין גוון פניה השזוף. להשגת השיזוף העמוק משתמשת שלי ממון בתכשיר השיזוף של הלנה רובינשטיין.

חרדל בעיניים, ככלל, הוא תענוג די קטן. אצל שלי ממון זה שונה. להם תכל בעיני החרדל הצהובות שלה — משני הכיוונים — זו חוויה.

המועמדת מס' 12 היא יפהפייה לא מצוייה הצלחה, ברצותה, לשוות לפניה הבעה בוגרת בהרבה מ־19 שנותיה. אין זה גם כישרונה היחידי. היא גם רקדנית מצויינת ומבשלת מצויין.

טוב, אבל חוכמה, כי הבולגרים ידועים כגוזע מוכשר. אביה של החיפאית בעלת שער הפלטינה ו־168 הס"מ עוסק ב־

וגיישה

איננה שלי, אלא בגד־הים אותו היא מדגמנת מתוצרת גוסקס. כדי להשיג את המראה הגלי והמשתפך של שערה הנהדר נעזרת שלי בתכשירי השיער של **וולה**. אל תלמשו עיניים, יש לה חבר.

הקלסי והמודרני

המודרני של שלי, המעדיפה בדרך־כלל את המראה הרציני על

פניה והעליז על גופה. כאן מדגמנת המועמדת מיספר 12 שמלה בשם **האי**, שהובאה מלונדון על־ידי בוטיק **ביבה** התל־אביבי. שלי היא רקדנית מצויינת ומבשלת מצויין ואוהבת לרקוד גובלינים.

קולנוע

תדריך

תל־אביב

★★★★ **נוסע עיבר בגשם** (אסתר, צרפת) סרט מתח המשתמש בכל התכסיסים הקולנועיים כדי לרתק את הצופה אל הכיסא. בימוי (רנה קלמן) מלוטש. הופעה מבריקה של צ׳ארלס ברונסון.

★★★ **מלחמת הכפתורים** (ארמון־דוד, צרפת) קומדיה כפרית על מלחמותיהם של ילדים, עשוייה בהומור רב ובניצול מירבי של כשרונות הכוכבים הקטנים.

★★★ **גונבי האופניים** (תכלת, איטליה) הניאו־ריאליזם האיטלקי בשיאו. סיפור פשוט, שנלקח כאילו מן העמודים האחרונים של עיתון, על פועל שאופניו נגנבו, הופך לחוויה אנושית. מומלץ.

★ **תענוגותיו של המרקיז דה־סאד** (זמיר, צרפת) דמות המרקיז הנורא כאדם צעיר וסימפטי, המרכיב קצת לזונות, פלוס ניתוח פסאודו פסיכולוגי של הסיבות למעשה הנורא.

★★★ **אלה הם החיים** (פאר, צרפת) ארכיטקט מזדקן ניפצע בתאונת דרכים, וחושב על חייו, כמו שהם. סרט מקסים ורגיש של הבמאי קלוד סוטה, בכיכובו של מישל פיקולי. מומלץ.

★★ **אשת הכוהן** (דקל, איטליה) פרנקו נרו הוא קצין משטרה איטלקי צעיר

רפאל צור כזכמן שז״ר*
קינאת יוצרים —

ונלהב המנסה להילחם במאפיה. ואריאציה נוספת ובינונית למדי על הנושא.

חיפה

★★★ **טייסת המוסקיטו** (ארמון, אנגליה) סרט עדין ולא יומרני על חייהם של טייסי מפציצים במלחמת־העולם השנייה. דויד מקאלום הוא טייס צעיר המתאהב באלמנתו של חברו הטוב ביותר.

★★ **הנשרים פשטו עם שחר** (אורות, בית־העם, ברי־סניה) קבוצה של מרגלים אנגלים בראשותו של ריצ׳ארד ברטון, חודרת למטה הצבא הגרמני, הבלתי חדיר לכאורה. לפי סיפור של אליסטר מקלין (הסיירת יוליסס).

ירושלים

★★★ **ז׳יל וז׳ים** (ארנון, צרפת) סרט אהבה פיוטי מלא רגש על אודות אהבתם של שני צעירים לאשת חלומותיהם והיחסים הבלתי־רגילים בין שלוש צלעות המשולש. משחק משובח של ז׳אן מורו ואוסקר ורנר.

★★★ **ג׳ין ומרי** (אורנע, ארצות־הברית) צעיר וצעירה נפגשים בעיר הגדולה, ומתאהבים, כמעט בניגוד לרצונם. עם מיה פארו ודסטין הופמן.

* מימין, הבמאי מנחם בינצקי.

החייל שלך ראוי...

הכן לו, בתקופת שירותו הצבאי,
אמצעים - ללימוד, להתבססות -
באמצעות התכנית החדשה הבלעדית

חסון לחייל
של
בנק הפועלים בע"מ

פרטים מלאים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק יפת.

מועדון חברים

אימפרוביזציה
Improvisation

ערב ערב

ת"א, רח' הירקון פינת נס־ציונה

בוטיק

„קוקי את קובו"

לגבר האקסקלוסיבי

רח' אבן גבירול 30
(בפסג')
(מול הכניסה לדיסקונט ביגבר)

*** **היה שלום, קולומבוס** (חן, ארצות־הברית) הוי היהדות הבורגנית האמ־דה בארצות־הברית מזוית ראייה סטירית של ההתנגשות בין הדור הצעיר לבין ה־מבוגרים יותר. לפי סיפור של פילים רות (מועקת פורטנוי).

*** **צוללת צהובה** (סמדר, אנג־ליה) סירטם המצויר המקסים של החיפו־שיות בליתי כמה מלהיטיהם המוצלחים ב־יותר. מתאים גם לילדים.

ישראל
אהבת נעוריו
של הנשיא

ברחוב אברבנאל בירושלים מתגורר אדם ישיש בשם שניאור זלמן רובשוב. זקני ה־ישוב, הזוכרים את האיש בנעוריו, מספ־רים כי באותם ימים היה שובב גדול. הוא כתב שירים, וחיזר בלהט אחרי המשוררת מכינרת — רחל.

למרבת אזרחי ישראל מוכר אותו אדם

רחל זוי כמשוררת רחל
— הורסת אהבה

בשם אחר — זלמן שז״ר, ובתפקיד אחו־ — נשיא המדינה.

אולם מישרתו הרמה של הנשיא שז״ר לא מנעה מהבמאי הישראלי הצעיר מנחם בינצ־קי (28), לעשות סרט על ימי נעוריו של הנשיא ועל רומן האהבים שלו עם ה־משוררת רחל.

משורר מקנא במשוררת. בינצקי כמובן לא קורא לרפי צור, המגלם בסרט את דמות המאהב הצעיר, בשם זלמן רוב־שוב. אבל היא קובע מפורשות, כי הרומן אותו מציג הסרט אינו אלא אנלוגיה על יחסיהם של שז״ר ורחל בתחילת המאה ב־עמק הירדן.

עלילת הסרט מגדד פשוטה בתכלית. שני יוצרים צעירים כותבים שירה. בעבר הם קיימו ביניהם יחסי אהבה. אולם עקב קינ־את יוצרים הם נפרדו. המאהב מקנא ב־חברתו על הצלחתה בשירה, העולה על הצל־חתו שלו, ונוטש אותה.

כעבור זמן נתקפת הבחורה בפחד כי היא חולה בסרטן. היא עוזבת את הקיבוץ בעמק הירדן ובאה אל העיר הגדולה — תל־אביב. כל רצונה הוא למצוא את או־תו צעיר נלהב שנטשה. אולם מאז נפרדה ממנו חלפו ארבע שנים, ואין בכוחה להת־זיר את גלגלי הזמן.

כשהיא פוגשת אותו היא מוכנה כבר להתמסר לו, אבל אז מתפרצת מחלתה. ה־בחור קם ועוזב אותה שוב.

לדעתו של בינצקי אין זה חשוב כי גיבורי סרטו הם דמויות חשובות בתולדות הישוב. „זהו סרט אינטלקטואלי לקהל אינ־טלקטואלי, ובעיקר לאלה האוהבים סרט מודרני.״ לגבי בינצקי, שזהו סרטו הראשון באורך מלא (70 דקות), הרי עצם הפקת הסרט מהווה הוכחה כי הוא שולט במדיום זה.

דמויות אנטיפאטיות. אחד מחברי הוועדה לעידוד הסרט הישראלי, שהוא גם ידידו של הנשיא, ראה את הסרט וסיפר עליו לשז״ר. כתוצאה מכך קיבל הבמאי המופתע מיברק מלישכת הנשיא, בן נאמר כי הנשיא יהיה מעוניין לראות את הסרט.

האם תולה בינצקי תקוות בסרטו? ״לא,״ הוא משיב. „אין לי אשליות. השבוע הת־חלתי במגעי עם המפיצים וזה קשה, אני חושש עד למאוד.

מבחינתי הרי גיבורי הסרט הם דמויות אנטיפאטיות. נסיתי לבנות את גיבור הסרט כדמות שבשלב מסויים בחייה אינה סובלת את המשוררת רחל (רחל לוין), אבל איך שהוא מתגלגלת לתוך חייה.״

הכוכבים בדרך ב„שבעת המופלאים״

מי להסתכל קודם. בקיצור, על שבעת המופלאים אין צורך להמליץ. הרי ממילא תלכו לראותם.

האקדוחנים המתוסכלים

שבעת המופלאים (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) כשה־במאי ג׳ון סטורג׳ס אסף לפני שמונה שנים את הצוות למערבון החדש שעמד לעשות, לא תיאר לעצמו שכל אחד מהשחקנים, האלמוניים כימעט, שבחר הוא כוכב גדול בדרך.

הכוכב דאז היה יול ברינר, אשר מאז כימעט נעלמו עקבותיו. באותיות קטנות הופיעו אלי ואלאך וסטיב מקווין, ובסוף, באותיות קטנטנות הוזכר גם צ׳ארלס ברונ־סון. ג׳יימס קוברן ורוברט ווהאן לא זכו אפילו לכבוד זה.

הסרט עצמו הוא ואריאציה אמריקאית על „שבעת הס־מוראים״. אלי ואלאך הוא השודד הנורא קלוורו. השאר — אקדוחנים שכירים חמגינים על כפר מכסיקני מפני השודד, שאינו מצליח להבין למה הם עושים זאת: „אם אלוהים היה רוצה שהאיכרים האלה יגנו על עצמם, לא היה יוצר אותם בדמות כבשים.״

האקדוחנים לא משתכנעים מטענה זאת, כי במשך הסרט מתברר שכולם בליבם פנימה הם בחורים טובים מאוד, ושכל מה שהם באמת רוצים בחיים זה חיי משפחה שלווים. ממש מסכנים. מה שמציל את המצב הם הכוכבים בדרך, שהיו מקסימים כבר אז. וממש קשה להחליט על

ניצים, יונים וקופים

מתחת לאי הקופים (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) מדע בדיוני. אבל לא כל־כך דמ־יוני. חלק שני של הסרט „אי הקופים״. העלילה מתחילה כשברנט, האסטרונאוט, נוחת על פלנטה בלתי ידועה. יחד עם נובה, ידידתו של צ׳רלסטון הסטון מהסרט הקודם. הוא מגיע לאי הקופים בעיצומו של דיון פרלמנטרי, שבו נאבקים ניצים ויונים, גורילות ושימפנזות, על השאלה: האם לע־בור את הקו הירוק, במגמת התעצמות טריטוריאלית, או להסתפק בשמירה על הקיים.

מבחינה חיצונית יש כאן אסוסיאציות לכל הנאומים הפרלמנטריים המפורסמים בעולם, סיסמאות כמו: „אדם טוב הוא אדם מת״ וכו׳ מעלות את הצופה בצורה סאטי־רית על כל גל פוליטי נוכחי ולא נוכחי שהוא חפץ. החב־דל היחידי שבאי הקופים רק הקופים הם בעלי זכות דיבור. בני־האדם שם הם אילמים ואינם יודעים לדבר.

הכת הצבאית מנצחת ומחליטה על פלישה לעולם האדם. הקופים יוצאים למסע עייף ומאובק לעבר הבלתי ידוע, עם ציוד צבאי מעודכן ושיטות לחימה, שהן שילוב של כל שיטות הלוחמה מטרזן ועד בנות־הברית.

הסרט מלא אירוניות חריפות. כמו למשל: המקום היחיד שבו עדיין משתמשים בשפה האנגלית, במילים, בקול זימרה והלל, הוא הכנסייה. האל שלו סוגדים בני־האדם אינו אלא פצצה אטומית, פצצת יום־הדין, שאת התגלותה וקרינתה מברכים האנשים יום־יום בטקסים מתהילים, אם כי הם מצהירים על עצמם כרודפי שלום ונקיי כפיים. „אין אנו הורגים את אוייבינו, אנחנו נות־נים להם להרוג אחת את השני.״)

הקופים ב„מתחזת לאי הקופים״

פלישת הקופים מצטיינת בקטעים קומיים, משום שעם כל היותה לקוחה כאילו מתוך יומן מלחמתי אנושי, נשמ־רים בה אלמנטים קופיים מובהקים: חיילי צבא הקופים נראים כחיילים ומתנהגים כקופים, או אולי ההיפך.

עיקר ערכו של הסרט הוא בכך שעם כל האסוסיאציות האקטואליות שהוא מעלה, כמו הפגנת צעירי השימפנזות כנגד היציאה למלחמה בנוסח בודהיסטי־היפי, הרי הוא גם שולח רמזים לכל תולדות האנושות, המלחמה והמח־שבה, מיוון, רומי ועד ויאט־נאם.

לוליטה אנטיפטית

טווינקי (גורדון, תל־אביב, אנ־גליה) הרעיון דווקא יפה. ברנש קשיש למדי, מכוער־סקסי, המנו־סה בכל הווויות העולם, מתאהב בלוליטה, אבל לא לוליטה ממזרה, אלא לוליטה נחמדה. הוא מתחתן איתה, ואז מתברר שהיא בעצם ילדה קטנה, ומה שהיא רוצה בחיים זה לשחק עם הבובות שלה והחתול שלה והבעל שלה. כשהיא רואה שנישואים זה לא מישחק, ושהבעל גם צריך לעמוד לפעמים, היא נמלכת בדעתה ומעדיפה להגיד „פוס״ בנימה מתחנחנת.

החסרון הגדול של „טווינקי״ הוא הביצוע, כי מהרגע שטווינקי, דחיינו סוזאן ג׳ורג׳, מופיעה על המסך, ברור לחלוטין שאין שום סיכוי שצ׳ארלס ברונסון, או בכלל מישהו יתאהב בה, וקהל הצופים, ובעיקר הצופות לא משתכנע מהמשחק שלו. זה לא הצ׳ארלס ברונסון של „נוסע עובר בגשם״.

העלמה ג׳ורג׳, חסרת חן, ילדותית באופן מגעיל, ועולה לכולם על העצבים. אם ברונסון מוכן לקבל עצה ידידותית — אז שיזרוק אותה לכל הרוחות אחרי חמש

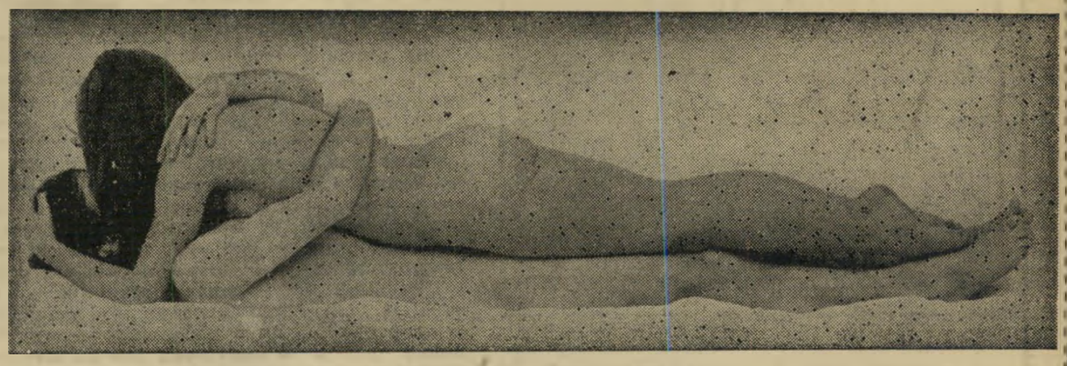

סוזאן ג׳ורג׳ וברונסון ב„טווינקי״

הדקות הראשונות, ויחסוך לעצמו הרבה הרבה תיסכול ועוגמת־נפש.

הספר הראשון והיחיד בארץ שכולו עברית

אהבה בשניים

זוג מורים דנים מדגימים בעשרות רמות של צילומי עירום נהדרים את הכל אודות „איך לעשות אהבה". הספר שזכה להצלחה חסרת תקדים (מאות אלפי עותקים תוך חודשים ספורים) בכל ארצות־אירופה וארה"ב.

כריכה מהודרת * פורמט אלבומי * נייר משובח
וכל זה במחיר של —.12 ל"י בלבד

הספר שאין צורך להתבייש בו או להסתירו.
ספר נועז ומתקדם ביותר אך יחד עם זאת אלגנטי

כל תגובה ותגובה מלווה הסבר מלא ועניני בעברית
בתוספת פרקים מיוחדים על אברי־המין (כולל תרשימים).
הסיפוק המיני ואמצעי־מניעה.

הספר שחייב להימצא
בחדר־המיטות של כל זוג נשוי

גזור ושלח

חזמנה / הצהרה

לכבוד
„אלבית", חוצאח־לאור ת.ד. 33144, תל־אביב.
נא לשלוח אלי בדואר חוזר את הספר
„אהבה בשניים". ר"ב שיק מס' _____
על בנק _____ על סך —.12 ל"י בלבד.
אני מצהיר כזה שאני מעל גיל 18.
שם _____ גיל _____
כתובת _____ חתימה _____

במדינה

משפט

הדוקטור נגד האלוף

לפני כחודש, ב־11.6.70, פורסמה במעריב במדור מעריב מארח, כתבה שנשאה את הכותרת על ישראלים בשרות האוייב... פרי עטו של מפקד חיל־הים לשעבר, שלמה אראל. נושא הכתבה: ראיון עם ד"ר חיים דרין (דרבקין), ששודר בארצות־הברית.

„ביום ראשון, 31 במאי, זכינו לשמוע צלילים חדשים מהמולדת, בשפה האנגלית ובמבטא מזרח אירופי חזק. כתב WINS בישראל, ברנארד רדמונט, שידר כתבה על היונים והניצים בישראל ועל הביקורת המושמעת בארץ על המדיניות הקשוחה של הממשלה. דבר זה כשלעצמו אין בו שום חידוש. החידוש הוא בזאת שהשידור כלל ראיון מוקלט עם הד"ר חיים דרין אשר מצא לנכון לבקר בחריפות את מדיניות הממשלה, חייב את זכויות הפלסטינים להגדרה עצמית בשטח ארץ־ישראל, המליץ

תובע דרין
פרשנות מסולפת של מאמר

על נסיגה ללא־תנאי מהשטחים הכבושים ושלל את הדרישה למשא־ומתן ישיר עם מדינות ערב."

מחיר החופש. מיהו אותו שונא ישראל כביכול חיים דרין?

בקובלנה סלילית פרטית, על סעיף 8 לחוק איסור לשון הרע, שהוגשה השבוע לבית־משפט השלום בתל־אביב, נגד אריה דיסנצ'יק עורך מעריב, בגין אותה כתבה, כותב חיים דרין, שהגיש את התביעה:

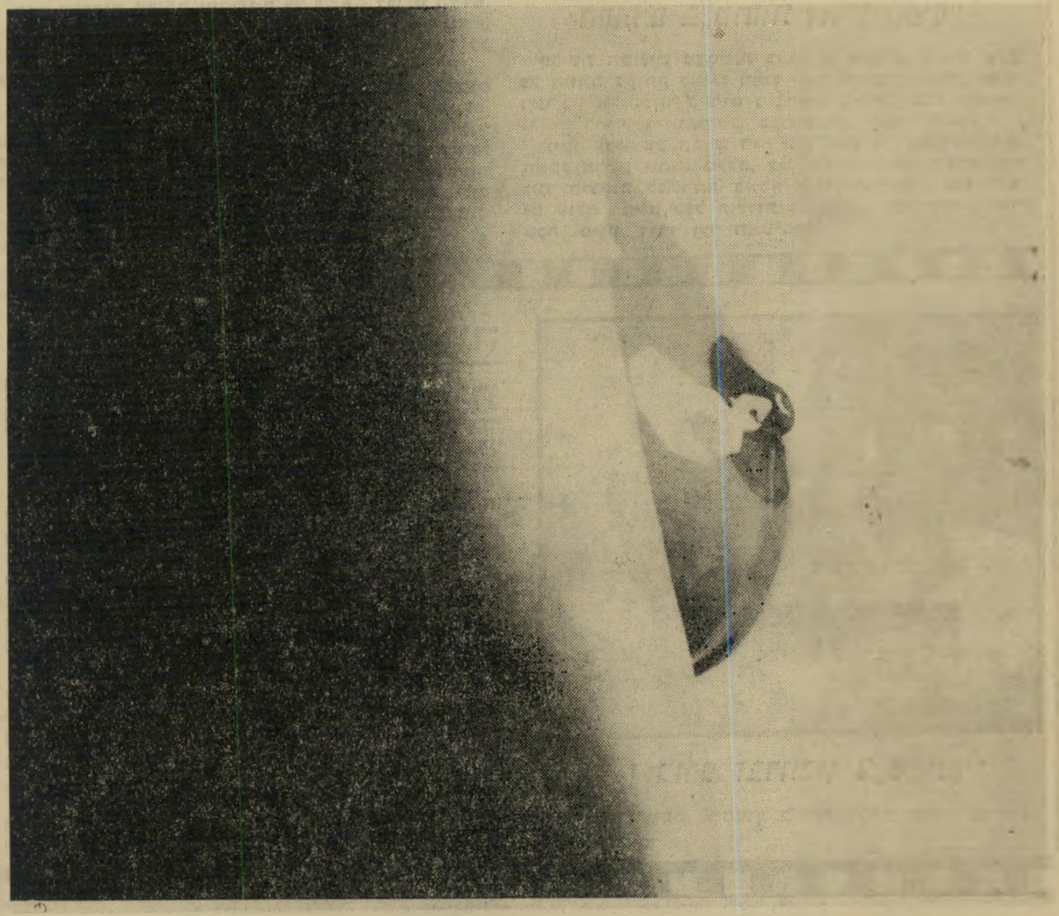
„הקובל הינו פקיד ממשלתי, מאז קום המדינה, המכהן במינהל בהנהלת המחלקה למחקר כלכלי־חברתי במשרד השיכון. הקובל משמש כמו־כן כראש המערכת של הבטאון ניו־אוטלוק והינו חבר מרכז מפ"ם, סופר ויועץ לאו"ם בסוגייה של בינוי ותיכנון."

לכן מרגיז אותו כשהוא קורא במעריב, באותה כתבה: „ראיתי חובה לעצמי להביע שאט־נפש שכל אדם בריא חייב לחוש כלפי אלה שאינם מסתפקים בחופש המלא שניתן להם להאבק על השקפותיהם בישראל, ומתוך גלותיות או תאוות פירסומת מוצאים לנחוץ להשמיע קולם גם מעל במות זרות.

סליל הקלטה. אחרי הציטוטים המהווים לדעתו לשון הרע, ממשיך דרין ומנסה להסביר את מניעיו של הכותב: או שהוא לא הבין נכון את תוכן הראיון או ששיבש את תוכנו.

„כתבכם הנכבד לא טרח, כנראה, לוודא את תוכן דבריו של מרשנו," כותב בכתב התביעה עורך הדין א. מרינסקי, בא־כוח התובע, „והרשה לעצמו לקבוע כי מרשנו ,המליץ על נסיגה ללא תנאי מהשטחים הכבושים...' בו בזמן שדבריו של מרשנו תבעו במפגיע ,תוכנית המוותרת על סיפוח, אולם תובעת ערובות בטחוניות של ממ"ש" ואת זאת מתכוון דרין להוכיח בבית־המשפט על־ידי השמעת סליל ההקלטה המקורי עם תוכן הראיון.

בגלל כל האמור לעיל פנה ד"ר דרין לעורך מעריב ותבע ממנו התנצלות על המאמר שפגע בשמו, הוא לא נענה וצעדו הבא היה פנייה לבי־המשפט.

לראשונה בישראל! תכשירי טיפול לחזה לגוף ולרגליים של **רבלון**
להשיג בפרפומריות המובחרות של **רבלון**

ארתור בראון — הזמר שהשתגע — עשה סטריפטיז והורד מהבמה על־ידי המשטרה

פסטיבל האש הוא שיא תוכניתו של הזמר ארתור בראון, הנקראת עולמו המטורף של **ארתור בראון**. בקטע זה שר בראון את השיר אש, כשהוא מתפתל בריקודים וראשו עטרת אש. משמאל נראה בראון על הבמה בפאלרמו, כשהחל בהצגת החשפנות שלו, אשר כימעט וגרמה לפיצוץ הפסטיבל.

יגאל בשן מציל הפסטיבל

מאת שליח „העולם הזה" לפאלרמו

יגאל בשן החזיר את הערב ל־מסלול התקין" כתב העיתון הסיצי־ליאני ג'ורנלה די סיציליה, אחרי הופעתו של הזמר הישראלי הצעיר באיצטדיון ה־כדורגל של פאלרמו. אבל הערב שנועד להופעתו של יגאל ושנראה מלכתחילה כ־ערב אידיאלי ליצוגה של ישראל, בפעם הראשונה בארץ שאין בה כמעט יהודים, הפך לשערוריה רבתי, שרק קסמו האישי של יגאל בשן יכול לה.

הקהל התעייף

ה היה הלילה השלישי של הפסטיבל, ערב שבת בסיציליה. 25 אלף איש התקהלו על המדשאה הענקית ועל היציעים. ים של אדם בלבוש צועני ובקישוטי ראש מטור־פים. רגליים יחפות, שערות ארוכות ב־אותה המידה אצל גברים ונשים. מאות עיתונאים, עשרות צלמים, במה מוקפת ב־מצלמות טלויזיה. בפסגת ההרים שמסביב התנוססה כתובת מאירת עיניים: „פאלרמו פופ 70". אוירה של קרנבל וצלילים חש־מליים. על הבמה עלה יצור גבה קומה ואימתני, אליל הזמר האנגלי, ארתור בראון, בהצגת „האש" המפורסמת שלו.

הקהל יצא מכליו מרב התלהבות. הקצב היה מדבק והאש מדליקה. אלא שארתור בראון הכין הפתעה, או שמנת הסמים ש־לקח אותו ערב עברה את המידה. על גלי ההתלהבות הוא שכח את עצמו המשיך עוד ועוד בהצגת אש והתפתלויות פרא־יות, והקהל החל מתעייף. וכשקהל סיצילי־אני מתעייף, הוא מתחיל להשליך חפצים אל הבמה. בעיני בראון לא מצא הדבר חן, וכדי להראות לכל הנוכחים מה הוא חושב בדיוק עליהם ועל התנהגותם, פתח את כפתורי מכנסיו, ומי יודע עד לאן היה ממשיך אילולא הופיעה המשטרה, הורידה אותו מן הבמה והפסיקה את הצגת הסטריפ־טיז המאולתרת.

בצל האימה

מראה המשטרה התחשמל הקהל מיד. חלקו צרח בקול גדול כי בראון העליב אותו, ומשום כך יש להשליכו ל־כלא, ורצוי דרך אגב גם לקצץ את מחלפו־תיו. חלק אחר, קרא למשטרה בשמות גנאי, טען שהוא מפריעה לחופש הביטוי וההת־

(סוף בעמוד 34)

הגיבוי הזמר הישראלי הצעיר יגאל בשן (שמאל) שותה בפא־לרמו לחיי נצחונו, כשלצידו הזמר יוסף לאופר שייצג את ציכיה. לאופר הוא יהודי שהצהיר בין יתר דבריו: „אני מוכן להו־פיע גם בישראל, אם יזמינו אותי."

(המשך מעמוד 33)

ערטלות, ודרש להחזיר את בראון לבמה. עשרים וחמישה אלף איש געשו ורעשו, ושני מנחי טלויזיה מנוסים ואהודים מאד לא הצליחו להרגיע את הרוחות. הדם הסיציליאני הגיע לנקודת הרתיחה.

עגבניות, פיצות וכל מיני חפצים החלו לעוף לעבר הבמה, סיכנו את שלום אלה שעמדו עליה. אולם מישאל קטן בין העיתונאים האיטלקיים שנכחו במקום גילה שבעצם איש אינו יודע מה בדיוק רוצה הקהל. להקה מקומית ניסתה להרגיע ב־שירים מוכרים ואהובים והתקבלה בקרי־אות גנאי ובתנועת רבות משמעות. להקה מקומית נוספת ניסתה את כוחה — לשוא.

המחזה הזכיר במידה מסויימת את התפרעויות הקהל ב־יריד פופ 70' בתל־אביב, ובמקומות אחרים בעולם. מסתבר שההמו־נים הנוהרים לאירועים אלה, אינם מורכבים על טהרת חובבי זימרת הסום. הם מצפים להתרחשויות מסעירות יותר. אם אלה אינן מתחוללות, הם מכלים את זעמם באמנים.

נראה היה כי גם פסטיבל פופ 70' בפא־לרמו עומד על סף התפוצצות. רק נס יכול היה לעצור בעד השתוללות הקהל.

ואז הגיע תורו של זמר ישראלי צעיר, בן 19, שיצא לראשונה את גבולות הארץ, ולא הכיר כלל את הקהל שניצב לפניו. קשה לדעת מה התפילה שמילמל ברגע ש־עלה לזירה המפחידה, אבל עובדה היא ש־עלה על הבמה. וברגע שהחל לשיר „לו היית לצידי בדרך חזרה" השתתק הקהל והופסקה הפצצת הבמה. סקרנות או הפ־תעה? בכל אופן היה שקט. השיר השני כבר זכה למחיאות כפיים ולקראת השיר האחרון, תיבת נח, אותו שר באיטלקית, קיבל הקהל במחיאות כפיים כבר את ה־צלילים הראשונים.

אתה אמיץ!

אין פלא שכשחזר בשלום אל מאחורי הקלעים, חיכו לו כמה עיתונאים זרים ו־אחת מהן, הולנדית, אמרה לו: „כל הכבוד לך, אתה אמיץ". ריח הצלחה ריחף באוויר, לחיצות ידיים, חיבוקים ונשיקות מאמרג־נים שונים, מנערות זוהר שהסתובבו מ־אחורי הקלעים ומארבעה עיתונאים ישראליים שבאו עם יגאל לפסטיבל והיו חרדים מאד לגורלו, כאשר יצא אל „הקרב".

אחד העיתונאים שעטו על יגאל מיד עם יציאתו מן הבמה, היה קומוניסט צעיר שהפגין את יגאל בשאלות מביכות וטיפו־סיות למקום שסביבתו ספגה תעמולה ער־בית רבה בזמן האחרון. אמנם, בלב דו־אב הוא נאלץ להודות שהוא נהנה מן ה־הופעה, אבל עם זאת הכריז בקול גדול, שמאחר והוא קומוניסט הוא מתנגד עק־רונית לכל מה שישראל עושה. פרט ל־השתייכותו למפלגה לא מצא כל נימוקים אחרים לעמדתו, לעומת זאת ביטא את אהד־תו לזמר הישראלי בכך שאמר לו, לאחר שלא הצלית להעמיד אותו במבוכה: „מוטב לא תבוא לחיות בסיציליה"

„חום אנושי"

ואומנם גם עיתון אחר מצא ביגאל דמות מתאימה לסביבה וכתב: „זהו טיפוס משלנו בסגנון השירים ובהופעה, אישיותו מלאה חיוניות וקסם והוא מפיץ סביבו חום אנושי". העיתון הוא לא פחות ולא יותר מאשר קוריאדה דלה סרה המכובד ו־החשוב בעיתוני איטליה.

הפסטיבל כולו תפס מקום חשוב מאד באיטליה. היו שראו בו מאורע חשוב מ־פסטיבל סן־רמו, ובכל העיתונים הוקדש לו עמוד יומי שלם, במשך ארבעת הימים בו נערך. העיר פאלרמו כולה קושטה והוא־רה במיוחד עבורו. האמנים שהופיעו ב־פסטיבל יכלו למלא בקלות רבה שלושה פסטיבלים לפחות. אם היו אלה להקות קצב ידועות כמו האקספשיאנס מהולנד, שלישית בריאן אוגר מאנגליה או המגיעים, או שהיו אלה מלכי הג'ז בכבודם ובעצמם, דיוק אלינגטון ותזמורתו, קני קלארק ו־תזמורתו, או מלכת שירי הנשמה ארתה פרנקלין, כשבין הזמרים הסולנים הידו־עים נמנים ג'וני האליידי, ג'ינו פרר, טוני הקטן וג'ורג'י פיים. על רקע כוכבי זה יכול יגאל בשן להיות גאה בפרס מריונטת הזהב, שהוענק לו ע"י הנהלת הפסטיבל על היותו הכשרון הצעיר המבטיח של ה־פסטיבל.

רגליים חטובות ויציבות עם רבלון

לכל הנשים, העומדות על רגליהן שעות ארוכות, (מורות, אחיות, זבניות, וגם עקרות בית) מציעה חברת רבלון מערכת תכשירים בלעדית לטיפול ולטיפוח הרגליים וכפותיהן לרכות, לנוחות וליופי.

REVLON'S
PUMICE BUFFING CREAM
מישחת־ריכוך לסילוק יבלות ותאי־עור נוקשים מכפות הרגליים; המותירה אותן רכות וחלקות.

REVLON'S
FOOT TREATMENT CREAM
קרם מזין ומרגיע לכפות הרגליים - משחרר אותן מהמאמץ היומי לשנת מנוחה.

REVLON'S
SPRAY COMFORT FOR FEET
תרסיס צונן מבושם - לרענון ולחיטוי כפות הרגליים.

מערכת תכשירי־טיפול חדשה לרגליים
REVLON

סטודיו
למחול וג'אז
בהדרכת
שמעון לוי
קורסי קיץ החל מ־1 באוגוסט.
פרטים והרשמה:
טלפון 247480

המנוי
קיבלת
חשבונך,
פרע נא
אותו בהקדם.

המשרד המרכזי של
תנועת העולם הזה - כוח חדש
רחוב החשמונאים 88—90 תל־אביב
קומה א', חדר 5.
טלפון מיספר 265836.
שעות המשרד שונו למועדים הבאים:
ימים א'-ה': 9.00—16.00
ב'-ג'-ד': 12.00—19.00
יום ו': 9.00—13.30

רענן לוריא עשה זאת — הוא רכש לעצמו מקום בצמרת עולם העיתונות

רענן לוריא

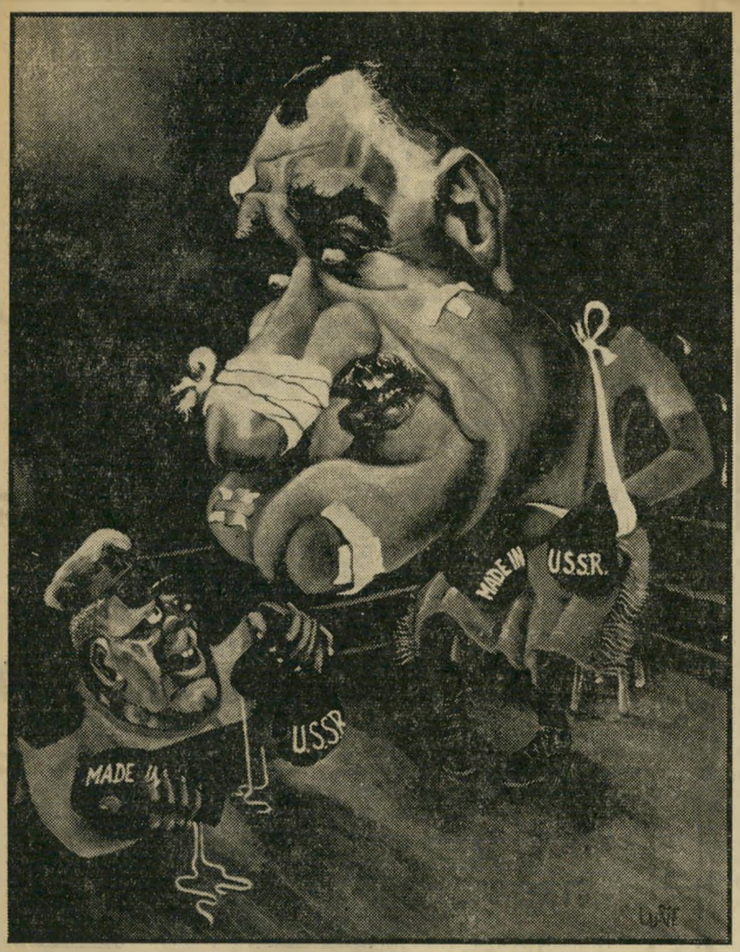
השמש זוהרת בפיסגה

ב חודש מאי 1967 יצא רענן לוריא לפתוח תערוכת פורטרטים מפרי מכ־

טיימס, ומועתקות לעיתונים החשובים ב־יותר ברחבי העולם המערבי, מהטיימס ה־לונדוני ועד לפארי־מאטש הצרפתי. כל קארי־קטורה שרענן לוריא מצייר כיום זוכה ל־תפוצה ענקית. כ־400 מיליון איש רואים אותה.

★ ★ ★

כמו מנתח מוח

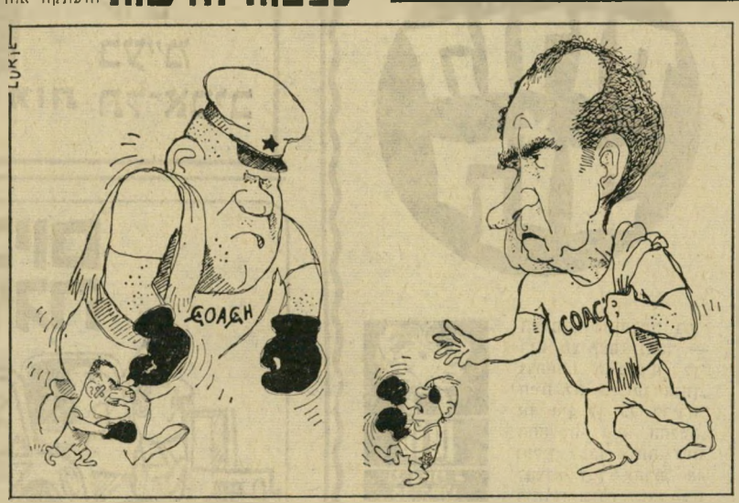
כפפות חדשות קאריקטורה בצבעי שמן של לוריא, שפורסמה במקור בלייף, הועתקה אחר־כך לגדולים בעיתוני העולם, כמו הפארי מאטש.

ל דד בן שמונה ישב השבוע בלישכת ראש אגף מבצעים במטכ"ל, ושעה ש־אביו שוחח עם סגן הרמטכ"ל, האלוף דוד („דדו") אלעזר, צייר על גבי נייר רישום הומוריסטי את דמותו של דדו.

„כשהיה בן ארבע," סיפר אבי הילד ל־סגן הרמטכ"ל, „אמר לו מגיד עתידות, שקרא בכף ידו, כי נכון לו עתיד גדול של צייר מפורסם." „דדו" התבונן בקאריק־טורה של עצמו, שצויירה בידי הילד, הכניס אותה בין שני לוחות קרטון, והכניסה ל־מגירתו. „אני עומד לשמור את הציור," אמר, „עד שהנבואה תתגשם."

אולם עד לזמן בו יתפרסם נמרוד לוריא בן השמונה כצייר בזכות עצמו, נכונה לו התחרות קשה. יהיה עליו להתחרות ב־אביו, הצייר רענן לוריא. כי לוריא, שעזב את הארץ לפני ארבע שנים כקאריקטוריסט של הצהרון ידיעות אחרונות, חזר אליה השבוע כשהוא אחד הקאריקטוריסטים ה־ידועים בעולם. הוא הגיע לפיסגה הגבוהה ביותר אליה יכול צייר־עיתונות לשאוף.

רענן לוריא הוא כיום הצייר הפוליטי הראשי של השבועון האמריקאי הנודע לייף. הקאריקטורות שלו מתפרסמות באופן קבוע בעיתון החשוב ביותר בעולם — הניו־יורק

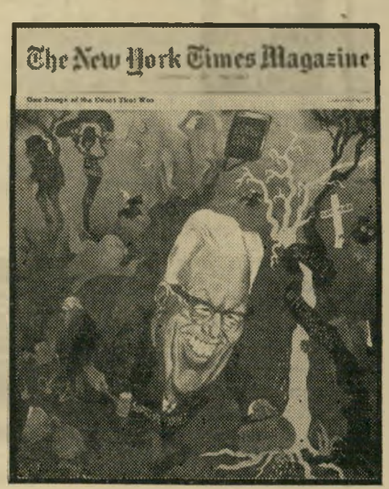
מאמן בלי כפפות קאריקטורה של רענן לוריא שפורסמה בלייף בגליון ה־17 ביולי, במיסגרת מאמר המערכת על המזרח־התיכון. „הבעיה שלי," אומר לוריא, „היא לנסות שלא להסתכל על המזרח־התיכון בעיניים ישראליות. אין הקאריקטורה צריכה לשרת אינטרסים, אלא לתרגם מצב אובייקטיבי לישון ציורית."

השמש המצויירת, שהיתה את סמלו של רענן לוריא, והופיעה בכל הקאריקטורות שלו שפורסמו בארץ, זורחת מעתה בפיס־גת העיתונות העולמית.

לוריא, שהוא דור שישי בארץ, נולד ב־עצמו במצרים, אחרי שהתורכים גירשו את סבו מהארץ. הוא בוגר הגימנסיה הרצליה, צנחן קרבי ובעל רשיון טייס פרטי. בד בבד עם ציור הקאריקטורות, לא זנח גם את עיסוקיו האחרים בציור. בארץ צייר פורטרטים של גדולי המדינה. הוא מוסיף לעשות זאת גם בארצות־הברית, אלא במימ־דים אחרים. בין אלה היושבים לפניו כדי שיצייר את דיוקניהם בצבעי שמן נמצאים ג'ון לינדסי, רוקפלר או שר־ההגנה האמרי־קאי מלחין לייארד.

בין חבריו למקצוע בארץ, יש שמבקרים אותו, על שעזב את הארץ. „קאריקטוריסט הוא כמו מנתח מוח," אומר רענן בתגובה על ביקורת זאת, „אין זה משנה היכן הוא עושה את מלאכתו."

העובדה שצייר ישראלי הצליח להגיע ל־מעמד נכבד כזה, צריכה בסופו של דבר להחמיא לישראל באותה מידה, למשל, כמו הצלחת חיים טופול בצמרת עולם הקולנוע.

ב„ניו־יורק טיימס" שער רענן לוריא במוסף של החשוב בעיתוני ארה"ב.

חולו, שהוצגה במסגרת התערוכה העול־מית במונטריאול. אולם יומיים אחרי ש־נפתחה התערוכה, חזר לוריא לארץ, כדי להשתתף במלחמת ששת־הימים. בתום 21 יום, כאשר חזר למונטריאול, כבר קרצה לו אלת המזל.

עורכי המהדורה הקנדית של השבועון טיים ראו את ציוריו, ביקשוהו לצייר עבו־רם שער. כאשר פורסם השער, הוא משך את תשומת־ליבם של עורכי הלייף האמרי־קאי, שהזמינו גם הם שער מפרי מכחולו.

כשהתפרסם שערו של לוריא בלייף הי־תה כבר הדרך סלולה בפניו. עורכי הלייף הזמינוהו לצייר עבורם קאריקטורה פולי־טית שבועית. מדי שבוע הטיסוהו ממונט־ריאול לניו־יורק, שיכנו אותו בוואלדורף אסטוריה, כדי שיצייר את הקאריקטורה ה־שבועית שלו, ולמחרת הטיסוהו חזרה ל־מקום מגוריו בקנדה.

כעבור שלושה חדשים כבר הציעו לו חוזה קבוע ונדיב. רענן לוריא, 38, נשוי ואב לשלושה ילדים, עבר להתגורר בסטם־פורד שבמדינת קונטיקוט, במרחק 55 דקות מניו־יורק, הפך תוך שלוש שנים לאחד מ־ארבעת הקאריקטוריסטים הידועים ביותר ב־ארצות־הברית.

שערי ה„ליף" כחבר מערכת הלייף מוטלת על רענן לוריא מדי פעם, רשימת ציור בשערי השבועון, מלבד ציור הקאריקטורה השבועית. שני שערים אלה הם יצירותיו של רענן לוריא שהוא חבר מערכת השבועון.

יחסיך עם הממונים עליך הולכים ומתערערים, לא־מעט בעטייך. חוסר שליטה בּ־מצב, איבוד עשתונות, או חוצפה שאינה במקומה, עלולה אפילו להביא לפיטורין; מחשבה על התוצאה תביא רק תועלת. בת טלה: אין ספק כי הוא באמת אוהב אותך ואין הוא מעמיד פנים כלל.

★ ★ ★

צרור ברכות! הישגת את מטרתך, אם כי בּ־דרך הקשה. אך הבט אחורה: הדרך בה עברת רצופה גוויות דמוסות על־ידך, ופגרים בהם התעללת ללא־רחם. לא תמיד היתה קשיחותך במקום, שור! מעט אנושיות במעשיך, תגדיל את חוג מכריך ובעיקר את המיספר הזעום של אלה אותם אתה מכנה „חברים".

★ ★ ★

אתה חושב יותר מדי על עצמך ועל בעיותיך, למרות שאתה מצליח, זאת יודע כל אחד מחבריך שקט נפשי תשיג לקראת סוף השבוע אולם זה תלוי בך. אהבה אחרת, מסתמנת באופק. בקרוב תקבל תפקיד חדש עליו חלמת כל חייך. אתה עומד להגיע לראש הפיסגה.

הצעתך, שהועלתה בפורום מצומצם ונבחר — נדחתה. הנימוקים לדחייה לא שיכנעו אותך, אך אין לך כל ברירה: ההחלטה היא החלטה, ועליך לכבד אותה. נסה למצוא דרך אחרת, או פיתרון שונה למצב. בת סרטן: הוא קוסם לך, ואין פלא בכך. תיפסו בו חזק, בטרם ייעלם מאופק חייך לחיקה של אחרת.

★ ★ ★

בת־זוגך נמצאת במבוכה נוראה, ואולי אפילו במשבר. ממש מוזר שלא הצלחת לּ־הבחין בכך עד כה. כדי לנסות לחלצה מּ־מצבה הקשה, אותו היא מתאמצת להסתיר ממך, אל תסתער עליה חזיתית, כי אם רצוי לבחור באיגוף ממושך, תוך ביצוע פעולות הטעיה והסחה ותגיע אל היעד.

★ ★ ★

התחל לחסוך. העתיד צופן לך ימים קשים. כל פרוטה שתיפול לּ־ידך — שים בצד. ותר על הטיול אותו תיכננת. לך, בת בתולה, מצפה השבוע הפתעה מבן מזל דגים. אם את נשואה ואם לילדים — מובטח לך שתירתי מהם נחת השבוע. בצעי את הקנייה אותה תיכננת מזה זמן רב. הקפידי על צורתך החיצונית.

האם באמת את מאמינה, בת מאזניים, כי תוכלי להמשיך עד אין סוף במישחק הכפול? אפשר לרמות במשך חודש, חודשיים, שלושה, אבל לא במשך שנה תמימה, ולא את כל האנשים הסובבים אותך! השבוע יהיה עלייך להחליט, לכאן או לכאן, מי יהיה הגבר שלך באמת. אם לא תעשי זאת, את עוד עלולה לצאת קרחת מכאן ומכאן. בן מאזניים, דחה את העיסקה שהתכוננת לעשות לזמן מאוחר יותר. אין השבוע מתאים לכך. לבש קל וספורטיבי.

★ ★ ★

מצב רוחך העגום נותן את אותותיו ביחסך לבאים איתך במגע. הם אינם יודעים כי יש לך סיבה מוצדקת מאוד להיות ממורמר ועצבני, ולכן הם גם אינם מוכנים לשאת את התפרצויותיך או לשמוע את געגועיך. בּ־יחס לעבודתך, בחרת בדרך הנכונה. הייה נכון לוויתורים, מבלי להשפיל עצמך, אז מובטח לך שתצליח. עתה הוא הזמן לצאת לחופשה, אבל למנוחה של ממש.

★ ★ ★

המשבר הכספי אליו נקלע עיסקך, ישפיע בצורה קשה על מצבך הכספי האישי. בקשר לכך, היזהר מלשות מעשים נמהרים, עליהם אתה עוד עלול להתחרט מאוחר יותר. אל תתבייש להודות בּ־אוזני ידידיך כי מצב עיסקך גרוע. לעומת זאת, אל תעז לנסות לחפש מוצא מן הסבך בין אלה הכפופים לך. בת קשת, השבוע תגלי כי את אוהבת אותו וכי הוא חסר לך. אם תפני אליו, הוא יקבלך בזרועות פתוחות.

★ ★ ★

מיפנה חשוב שיתחולל בחייך יביא בּ־עיקבותיו שיפור במעמדך. התנהג בחוגי־נות לבת־זוגך והרבה לצאת איתה לבילויים — זה מגיע לה. לך, בת גדי, ייכנס סכום כסף רציני. בזבזי אותו, אך לא בפזרנות. לאחר־מכן יזרמו כספים נוספים. בשטח האהבה, את על חסוס השבוע זה. אך, כמובן, אל תרימי את ראשך יותר מדי, את עוד עלולה ליפול מעל הסוס. הרבי בנסיעות מחוץ לעיר.

★ ★ ★

מי שאמר כי המצליח בקלפים נוחל כישלונות בחיי־האהבה שלו — צדק, בכל אופן לגביך. אם אתה באמת מאמין כי תוכל לבסס את עתידך הכלכלי תוך מישחקי מזל — בבקשה, אך כדאי יהיה שתשקול זאת שוב פעם היטב. השבוע אתה עתיד לפגוש נערה חמודה, שתעמיד בפניך את הברירה: היא או פוקר. לך, בת דלי, מצלצלים השבוע פעמוני האהבה. הצלחת להכניע אותו והוא כולו בידיך, נתון לחסדי אהבתך.

★ ★ ★

בני דגים משני המינים — זהו השבוע שלכם. אתם תראו בו רק דברים טובים להם אתם מתאווים. לך, דגה, מצפה מיפנה בּ־חייך, בעיקבות הדיירה החדשה שרכשת. עתה הדבר תלוי בך כדי לבנות בה חיים משפחתיים מבוססים. ואתה, דג, שבוע זה יסמן עבורך תחילת עלייה בשטח העיסקי והחברתי. אם אתה מושך ידך בעט, זהו שבוע פורה. נצלהו ותרבה בכתיבה. במישור הרומנטי שבוע רגיל.

רחל מרחלת על כל העולם

פורנוגרפיה בכספת

במשך שנים האמינה אשתו של סגן ראש העיר הדתי שבסייף הקבוע ב־דירתם ישנו חומר סודי השייך לעסקיו של בעלה. השבוע הזדמן לה במיקרה לפתוח את הכספת, ומה שהיא גילתה שם גרם לה להקים שערורייה כזו, ש־אמות־הסיפים בבית רעדו. ולא רק אמות־הסיפים.

כי מה שעקרת־הבית הצנועה והכשרה גילתה בסייף היה אוסף מדהים בעוש־רו ובגיוונו של חומר פורנוגרפי משובח, במילה ובתמונה, כימעט כמו שנאמר, בצליל ובזמר — ממש כל רואיו שפתיים יישק.

אשת הסגן נחפזה בהולה אל בנה הנשוי והזעיקה אותו כדי לראות את הנבלה הזאת שנעשתה בישראל.

היחידי שלא התרגש היה דווקא בעל הדבר — כל הדברים — בעצמו. „פשוט עומדים לדון בעירייה בחוק־עזר נגד ספרות פורנוגראפית," הסביר בתמימות שמיימית, „ושלחו לי חומר לעיון."

ההסבר המשכנע לא שיכנע את הא־שה. היא מוכנה להישבע בחומש וציצית שהחומר שוכב שם בסייף כבר שנים. נראה מה היא תעשה הלאה.

מי זרק את מי מהבית?

השלב הנוכחי בתהליך ההצטננות, אם ל־התבטא בעדינות, ביחסים בין השחקן ה־צנום **איקי גורליצקי** לאשתו האנגליה **דוריס ראו**, הוא כדלהלן:

איקי מספר שהוא עזב את הבית. דוריס מספרת שהיא העזיבה אותו.

מכל מקום. התוצאה של הפעולה הזו, לא חשוב איך קוראים לה, היתה שאיקי יצא לסיבוב בארצות סקנדינביה. ואם מזג־האוויר הצונן שם ישפיע עליו להתקרר מרעיון ה־גירושין, תהיה בכך ברכה רבה עבורו.

כי לפחות מבחינה פיננסית דוריס היא מציאה שחבל לוותר עליה. היא בת למשפ־חה אנגלית עתיקה ועתירת נכסים. הוריה מתו עליה בגיל צעיר, והיא ושני אחיה הפ־כו ליורשים למיכרות שונים וניירות־ערך שונים עוד יותר, אבל הכל בכמויות.

בהתחשב בעובדה זו, בנוסף לעובדה ש־כעולה חדשה היו לדוריס זכויות להביא הרבה רכוש, נרשם כל הרכוש של הזוג גורליצקי על שם הגברת. כולל, בין היתר, שתי המכוניות, הוילה המפוארת בהרצליה, ושאר הבלי העולם הזה. מה שמסביר מדוע דוריס יכולה להרשות לעצמה להתבטא ש־היא העזיבה את איקי.

מכל מקום, כפי שדיווחתי לכם לפני כמה שבועות, דוריס הופתעה מאוד כאשר גי־לתה את הרומן שניהל איקי עם רקדנית

איקי

דוריס

טרגדיה ב„שיער"

בשבוע שעבר זכה המחזמר שיער, שנועד להיות מקור צהלה ושמחה לכל הקשורים בו, לטרגדיה הראשונה שלו. זוג הנאהבים, על הבמה ומחוצה לה, **גבי שושן** ו**מרג־לית אנקורי**, נפרדו ונפוצו לכל עבר.

לפני כמה חודשים, מיד כשהתחילו החז־רות, הפכו השניים לזוג ועברו לגור יחד ב־דירה משותפת — עד שבשבוע שעבר עזב גבי את הדירה ואת מרגלית.

מרגלית, שלקחה ללב את הרומן, ובייחוד את קיצו, תעזוב עכשיו את **שיער** ואת הארץ ותקבל על עצמה את התפקיד שהציעו לה בהצגת **זורבה היווני** בברודווי.

מרגלית אנקורי (במרכז) וגבי שושן (משמאל)

סדר יומה של מאלפת הרוחות

בעלת אולפני ההסרטה „הרצליה", מרגוט קלאוזנר (70), **מוכרת בארץ כאחת המומחיות הגדולות שלנו לרוחות — אם לא אפילו הגדולה שבהן.**

מאחר שמרגוט היא גם אשת־עסקים מוצלחת, היא מכירה בערכו של הסדר הטוב אפילו כשמתעסקים עם רוחות. משום כך יש לה סדר־יום מדוייק לא רק לעסקיה הפיננסיים, אלא גם הרוח־ניים. וזה סדר העבודה השבועי בדירת־הגג אשר בביתה בשדרות קק"ל.

יום א': דניס אל־על, מעשה מומ־חית עולת מרוקו, עושה מסג'ים יפאניים למבקרים, תמורת עשרים פונטים לגול־גולת, או לישבן, תלוי מה מעסים.

מה זה מסג'ים יפאניים, אתם שוא־לים? גם אני לא יודעת. אבל אחד הגב־רים שקיבל אותם גילה את אוזני שזה משהו משופרא דשופרא, והמבקרים שם מחבבים את זה ביותר.

אחרי המסג'ים, כאשר הגוף ורע־גוע, מתקיים במקום חוג לטלפטיה.

יום ב': חוג לאסטרולוגיה.

יום ג': הופעתו של כוכב עולה בשם ג'ון מרטין.

יום ד': מרדכי הלפרין מנחש בכף היד, תמורת 25 ל"י צנועות לנפש.

יום ה': שיעור חוזר של ג'ון מרטין.

בימים ו' וז' מעלים רוחות, ולפעמים גם באחדים מימי החול. אחת הרוחות האחרונות שהועלו, לדוגמה, היתה אליז־בט מאוסטריה, זו שנרצחה. מה, לא שמעתם עליה? משונה.

רוח אחרת היתה של הפילוסוף ה־גרמני גטה, שסיפר לנוכחים על התלה־בותו מאשתו הצעירה. מבנו, לעומת זאת, הוא לא היה מבסוט כל־כך.

נושא מרכזי אחר על הלוח ה־משה דיין. כולם מנסים כל הזמן ר־לדאוג לו ולעזור לו.

המדיום המעלה את הרוחות בעזו־הכוס והלוח היא קלרה ההונגרי־

מרגוט קלאוזנר

שיחד עם מרגוט משיגה תוצאות מצוי־נות. משתתפת נלהבת וקבועה אח־היא ברוניה צימרמן, אחת מפעיל־„ויצ"ו" המרכזיות.

כן ניתן למצוא בדירת־הגג העמוס־את יורם הרשקוביץ, יוצא רומני־בן 25, המסתובב בניחותא, מעשה בע־בית, בין כל מומחי הרוחות.

בקיצור, כפי שאתם יכולים לרא־במו עיניכם, לא משעמם שם אף ר־

חילופי זוגות בעיר הקודש

את השם, לדאבוני אינני יכולה לספק לכם. אבל המדובר הוא ב**עיתונאי ירוש־למי** יחודע, דווקא כן בעל שם, שנתגלה ל־אחרונה כמכניס אורחים להפליא: פשוט אין לו הנאה גדולה בחיים מאשר להזמין אל תחת צל קורתו, מדי פעם, זוג מידידיו.

ואכן הכל מודים שהוא מארח להפליא. למרות שאחדים מאותם ידידים חושבים ש־הוא מפריז קצת. כלומר, לוא הוא היה מת' גורר באלסקה, הם טוענים, בין האסקימוסים, אין ספק שהתנהגותו היתה למופת. אבל ב־ירושלים נראה קצת מוזר הדבר, כאשר לעת לילה מגלה הזוג המתארח שמארחם מציע להם להזמין את האשה האורחת למיטתו, ואילו בתמורה הוא מציע לאורח את המא־רחת הנאה — הלא היא אשת־חיקו.

לא שזורבה הוא מקום בטוח יותר משיער, אבל אולי בכל זאת משנה מקום משנה מזל.

דליה לביא ומנחם גפן – המשך

זוכרים איך שדיווחתי לכם בדרמטיות רבה על קץ הרומן בין **דליה לביא** ו־**מנחם גפן**, ואיך מנחם גפן התאהב ב־**דונגמנית** ידועה מאוד, ונשואה מאוד, ־ הסתגר איתה לשלוש יממות במלון אוויה ברגע שהגיע ללוד (העולם הזה 1713), ו־כל שאר הפרטים המרגשים?

זוכרים. יופי. אז בשבוע שעבר, ביום שני ליתר דיוק, עזבו דליה ומנחם את ה־ארץ יחדיו בחזרה ללונדון, כשהרומן ה־מנופץ ביניהם מודבק מחדש.

תשאלו איך? אז מעשה שהיה כך היה.

לאחר שלוש היממות הלוהטות, התחיל מנחם להתקרר קצת, וכעבור כמה יממות נוספות התוודה באוזני ידידיו: „זה לא מה שחשבתי. אני חוזר לדליה." מסתבר שה־אהבה לדליה בערה הרבה יותר עמוק.

אמר ועשה. דליה היתה אמנם מחוזרת באותם הימים על־ידי מנהל־העסקים שלה, אבל סברת יודע־דבר אומרת שהיה זה רק מאמץ ג'נטלמני מצידו לעודד את ר־חה, כדי שהפרשה לא תפריע לביזנס. מ־מקום, הוא פינה את השטח ללא בעיו־ודליה ומנחם חזרו מחיק אל חיק.

מה שעזר לאיחוד מהיר, לפחות מבח־תו של מנחם, היתה קבלת הפנים הצונ־לה זכה בכמה מבתי ידידיו בישראל. **מ־כה**, ידידתו של שחקן הבימה **מישה אש־רוב**, סגרה בפני מנחם את שעריה ־ זאת אומרת, את שערי ביתה — לא־שתפסה אותו שם עם הדוגמנית שלו. ל־דת נסיון, היא הרי ביקשה אותו מרא־שלא ינהל את הרומנים שלו אצלה בבי־דבר דומה קרה בבית של האמרגן **ד־דגן**, אחרי שמנחם השאיר שם איזה מ־צר נשיי, שנתגלה על־ידי **עליזה דגן**.

גם בביתו של **דן בן־אמוץ** הוא י־נשאר זמן ממושך. אז אחרי קבלת־פנ־חסרת־הבנה כזו, פלא שהאנוש מחפש קצת מרגוע מתהפוכות הגורל?

פגישה עם מכרים ותיקים

עד אוסקאר ווילד מספרים את הסיפור הבא: פעם נכח בהצגת בכורה של מחזאי אחר. בשעת ההצגה הרים כמה וכמה פעמים את כובעו, והחזירו לראשו. בסוף הערב ניגש אליו המחזאי ושאלו לפשר מחוה מוזרה זו. השיב ווילד: „אני רגיל להסיר את כובעי כשאני פוגש מכרים ותיקים!"

מאז ראשית הכנסת השביעית אנו נמצאים במצב דומה. לעיתים קרובות מאוד, בהאזיננו לנאומים של ח"כים אחרים, מסיעות שונות, היינו צריכים להסיר את כובעינו, אילו הבשנו כובעים. כי הדברים מוכרים לנו היטב.

ימדוע הם מוכרים? כי אלה הם רעיונות שהומצאו על־ידי סיעתנו בכנסת הקודמת. כשהשמענו אותם לראשונה, נתקלנו בזילזול או בהתנגדות. כיום משמיעים אותם נואמי סיעות יריבות, כאילו גילו אותם ברגע זה. יש כמה ח"כים — לא נקרא כאן בשמות — הרגילים לפני כל נאום לעיין בספרו של אמנון זכרוני — 1 מול 119 — כדי למצוא בנאומינו הישנים על אותו נושא רעיונות שאפשר להפקיעם. ביניהם נמצאים דווקא ח"כים המצטיינים בנאומי־השמצה נגדנו.

★ ★ ★

רק עתה אפשר לעמוד על העושר הרב של רעיונות חדשים, שנוצרו על־ידי סיעתנו בחמש שנות קיומה בכנסת. הם מתייחסים למיגוון עצום של נושאים, נוגעים כימעט לכל תחומי החיים של האזרח. לצערי הם מקופחים לא פעם בדו"ח לבוחר, מפני שבעיות הגורל של מלחמה ושלום תופסים את עיקר דאגתנו, ואת עיקר השטח כאן. אילם הם מסתכמים במלאכה חינוכית־פרלמנטרית רבת־ממדים ובלתי־נלאית.

בשבוע האחרון לא היתה הזדמנות רבה לספל בנוש־אית הביטחוניים והמדיניים הגדולים. תחת זאת נאמנו כמה נאומים על נושאים אזרחיים יום־יומיים אלה. הנה כמה מן הקטעים של נאומינו — מיבחר שבועי רגיל של רעיונות, הצעות ודברי־ביקורת.

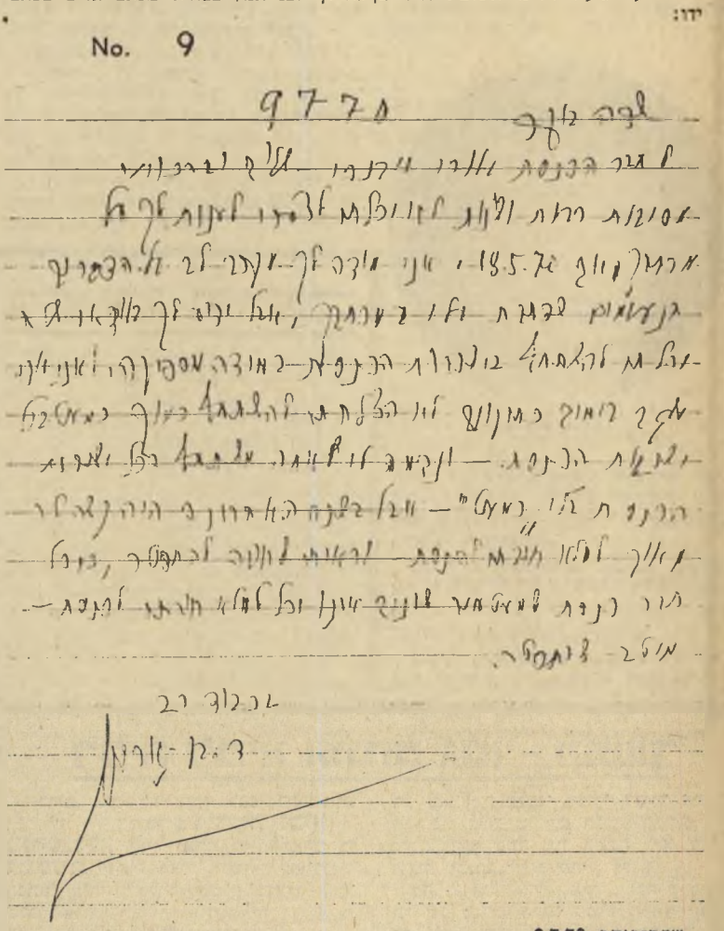

תשובתו של בן־גוריון

ערב פרישתו של דויד בן־גוריון מן הכנסת, הפנתה אליו סיעתנו מיכתב, ובו ביקשה ממנו לחזור בו מהתפטרותו.

נוכח היריבות החריפה ששררה במשך שנים רבות בין דויד בן־גוריון והעולם הזה, נתקבל צעד זה על־ידי רבים בהפתעה. אך היה בו הגיון מדיני פשוט, נוסף על המחמה כלפי אדם שיש לו חלק כה רב בהיסטוריה הישראלית החדשה. בן־גוריון מטיף להחזרת השטחים תמורת שלום־אמת, והוא מזהיר בפני הסכנות הנוראות הכרוכות בסיפוח שטחים מאוכלסים.

השבוע הגיעה לידינו תשובת דויד בן־גוריון לפנייתנו, בצורת מכתב אדיב בכתב־ידו:

שדה־בוקר 9.7.70

לחברי־הכנסת אבנרי שלום וברכות.

מסיבות רבות ושונות לא יכולתי, לצערי, לענות על מכתבך מיום 18.5.70. אני מודה לך בקרב לב על הדברים הנעימים שכתבת עלי במכתבך, אבל ידוע לך בוודאי שלא יכולתי להשתתף בישיבות הכנסת במידה מספיקה, ואני יודע שגם בימים כתיקונם לא הצלחתי להשתתף כמוך כמעט בכל ישיבות הכנסת — ונדמה לי שאתה משתתף בכל ישיבות הכנסת בלי „כמעט" — אבל בשנה האחרונה היה קשה לי מאוד למלא חובתי לכנסת — וראיתי חובה להתפטר, כי כל חבר־כנסת שמטעמים שונים אינו יכול למלא חובתו לכנסת — מוטב שיתפטר.

בכבוד רב

ד. בן־גוריון

ריבירה במקום גירחצי עינוים

בדיון על משרד־התיירות, השמענו שוב רעיון, שהתחיל להכות שורשים ב־חוגים רבים:

שלום כהן: יש להקים רשות חופים ארצית.

שר התיירות אימץ לעצמו לאחרונה רע־יון זה, שהועלה על־ידי סיעתנו עוד בתחי־לת הכנסת הקודמת.

יש להקים רשות חופים ארצית, שתקבל על עצמה להכשיר לרח־צה ולנופש את כל רצועת־החוף הישראלית המתמשכת לאורך עשרות קילומטרים, מאשקלון עד ראש־הניקרה, במקום אותם שב־עה קילומטרים בכל הארץ(!) המוכרזים עתה כחופי־רחצה.

רצועת־החוף הישראלית היא אחת המת־נות הנהדרות ביותר של הטבע לאוכלוסיי־תה של ארץ חמה, המיושבת באזור־החוף בצפיפות. חוף זה יכול היה להיות אזור־הנופש העיקרי של תושבי המדינה, ובכך לעודד את תיירות הפנים. והוא יכול להוות נקודת־משיכה חשובה ביותר לתיירים.

הפיקוח על חופי־הרחצה נתון כיום בידי משרד־הפנים והרשויות־המקומיות. ההזנחה בנושא זה היא ממש משוועת.

בשכתות הופכים חופי הרחצה למירחצי עינויים, שהצפיפות בהם נוראה. הזיהום והילכלוך מעידים על כך שחסרה יד אחראית.

אין מיתקני מנוחה, אין מיתקני בידור ושיט, חסרים אביזרי־ספורט. מדוע לא ייזום משרד־התיירות רשות ארצית לניהול ופיתוח חוף הרחצה של ישראל? כל רצועת החוף!

הריבירה הישראלית יכולה לשמש מוקד משיכה למאות אלפי תיירים, ודווקא מאי־תם תיירים שאנו חייבים למשוך אותם ולקרבם אלינו — צעירים, לא רק יהודים, ובעלי לב פתוח ורצון למצות את החיים.

מי ששתק — הוא שנדפק

לאותו נושא חזרנו למחרת היום, ל־הנמקת הצעתנו לסדר־היום בעניין שבי־תת־המצילים. נשיאות הכנסת הכירה בדחיפות הצעתנו, ולפי הצעת סגן־שר הפנים היא הועברה פה אחד לדיון ב־וועדה.

שלום כהן: קיימים בארץ סוגי־עוב־דים מקופחים. אלה לא נהנו מן ההטבות שקיבלו בשנים האחרונות ציבורי־עובדים רבים בארץ, שהיוו קבוצות־לחץ, או שהיו מועסקים במקומות־עבודה נוחים וריווחיים, או שנהנו בעקיפין מעליית רמת־המחיה הכללית בארץ.

במלכודת זו נתונות עתה האחד־יות, שהכל מכירים בצידקתן; נתונים בה ציבורי־עובדים אחרים, שגם מפיהם אנו שומעים כי לא יהיה להם מוצא אלא לשבות.

אני יכול להבטיח לשר־העבודה כי הצע־תו, אתמול, לאסור שביתות במשך שנה, נידונה לכשלון מראש, ורק תגרום תסיסה של רבבות עובדים מקופחים ששום חוקי־הקפאה לא ירסנו אותם.

הממשלה עצמה, כמו במקרי האחיות והדוחרים, מכירה בצידקת הדרישות, אך אומרת שאין לה מנוס מ־להקפיא את המצב, כיוון שאחרת תבוא מפולת של כל מיבנה השכר במדינה.

מה עושים במצב זה? אפשר, כמובן, להתעלם ממנו, וכל פעם שקבוצת־עובדים תעלה את דרישותיה הצודקות, או הצודקות בחלקן — אפשר לצעוק כנגדה: חבלנים, פורקי־עול, שובתים פראיים שאינם מתחש־בים במצב הביטחוני.

זוהי דרך פסולה, שאינה יאה להנהגה של מדינה. והעיקר: אין היא פותרת דבר.

זאב ב„מעריב"

חייבת לבוא גישה אחרת.

גם מבחינת הממשלה, הרוצה להמשיך במדיניות עיסקת־החבילה, צריכה להיות נכו־נות להכיר בציבורי־עובדים מסויימים, ש־קופחו במשך השנים האחרונות, ולנסות לפתור בעייתם מבלי שלעובדים אלה יוצמ־דו כל שאר השכירים במשק.

תיקון העוול לא יפגע בעיס־קת־החבילה, ולא יביא למפולת כללית. שלא לדבר על אמצעי נג־די של הגדלת הכנסות המדינה מרווחיהם של אותם סקטורים אשר פרקו את עול עיסקת־החבי־לה במה שנוגע לרווחים ולהגדלת ההכנסות שהיו אמורות אף הן להישאר קפואות.

נושא הדיון של היום הוא נושא ספצי־פי: המצילים. גם אצלם, אם מותר לומר כך, הגיעו מים עד נפש. הם טובעים בין גלי המצוקה והאדישות, ואינם מקבלים את השכר שיבטיח להשאיר אותם ואת משפחתם על פני המים.

להוציא את הדואר מידי הממשלה

על רעיון אחר, שנולד בסיעתנו לפני שנים, דיברנו בוויכוח על משרד־הדואר, אחרי ששר־הדואר עצמו תיאר את כש־לונות הדואר בצבעים קודרים:

אורי אבנרי: אין ספק שיש לנו שר־דואר, שהרי הוא יושב כאן. אין ספק שיש לנו משרד־דואר, שהרי על כך נסב הדיון.

■ „כל אחד מכם עוד יתחרט על שהרים את ידו ברגע זה!"

כך צעק אורי אבנרי כאשר אושר חוק לאומני המבייש את המדינה

מי שאינו קורא שבועון זה, אינו יכול כלל לדעת כי בשבועיים האחרונים בוצעה מהפכה שקטה בישראל — מהפכה המשנה את מהות המישטר בישראל.

מהפכה זו לובשת צורה של חוק קטן ותמים־למראית־עין, המחלק את כל אזרחי ישראל לשני סוגים, על־פי אבחנה לאומית מוסווית.

עד כה יצר החוק הפלייה בין יהודים ולא־יהודים רק בסוגיה אחת: העלייה לישראל וההתאזרחות. רבים רואים בהפלייה זו תוצאה מוצדקת של הנסיבות ההיסטוריות בהן נולדה מדינת־ישראל.

אולם עתה נוצרה הפלייה חוקית בתחום הנוגע לחיי יום־יום: התמיכה במשפחות מרובות־ילדים. בקרוב יקבלו כימעט כל המשפחות היהודיות מרובות־הילדים מענק חודשי — וכימעט אף משפחה לא־יהודית לא תקבל מענק זה.

הצעת־החוק הובאה בצורה תמימה. אף חבר־כנסת אחד מלבדנו לא שם לב לתוכנה! היא הובאה לקריאה ראשונה בשעה מאוחרת של הערב, כשהעיתונאים אינם מצויים עוד באולם. התוצאה: רק אורי אבנרי נאם נגד הצעת־החוק, ורק שני ח'כים אחרים השתתפו בוויכוח. שניים אלה דיברו על עניינים של מה־בכך.

אפשר היה לקוות כי אחרי נאומו הנרגש של אבנרי תתעורר העיתונות, ותהיה תגובה חזקה בכנסת ובציבור. אולם מאומה לא קרה. בהגיע הצעת־החוק לקריאה שלישית וסופית, היו רק שני מסתייגים: אבנרי, ואיש רק"ח, שהודה בגלוי מעל הדוכן, כי רק הודות לפעולת סיעתנו הוא שם לב לתוכן הצעת־החוק. הוויכוח נערך שוב בשעה מאוחרת של הערב, ושוב לא דיווח עליו אף עיתון אחד!

אבנרי נאם על אותה שעה את אחד מנאומיו הנרגשים ביותר בכנסת:

„חוק מחפיר ומביש!"

אורי אבנרי: אמרתי בקריאה ראשונה שזהו חוק ציני, מביש ומחפיר. הוא לא נעשה פחות צריני, פחות מביש ופחות מחפיר, מפני שהוועדה המסוייעת, שאין בה זכר לאופוזיציה, שמה עליו חותמת־גומי.

אני יודע שלא אשנה כאן את ההצבעה של איש. ההסתייגויות שלנו יידחו והחוק יתקבל. אני מדבר עכשיו בשביל הפרוטוקול.

יירשם־נא בפרוטוקול, שכאשר נתקבל חוק מחפיר זה, נשמע בכנסת הזאת קול שמחה על כך. ויבוא יום שהכנסת תתבייש בחוק זה שנתקבל.

כי מה אומר חוק זה, כבוד היושב־ראש?

מרדכי בן־פורת: למה אתה יושב בכנסת הזאת, שיש להתבייש בחוקים שהיא מחוקקת?

אורי אבנרי: כי הבוחרים שלחו אותי לשבת כאן, ולומר מה שיש לי לומר. כל זמן שאני כאן — אלחם, ומה שהרוב עושה לא ישפיע עלי במאומה.

חוק זה, שהוא מלאכת־מחשבת של הסוואה, מה הוא אומר? הוא נקרא „חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה)." איפה יש פה זכר להחזרה לעבודה? אני מוכן לשאול: איפה יש פה זכר לחיילים משוחררים?

פה משתמשים כבדגל בדבר אחד המקודש לכולנו, הקרוב ללב כולנו — הדאגה לחיילים משוחררים — כדי להעביר בכנסת דבר שונה לחלוטין, והוא: לעודד ילודה של חלק אחד של אוכלוסיית ישראל, ולעשות את ההיפך לחלק אחר של אוכלוסיית ישראל.

לתת הקצבה לילדים רעבים של חלק אחד של ישראל, ולשלול הקצבה זו מילדים רעבים בחלק אחר של ישראל, כאשר הקריטריון הוא, בצורה מסווית אך גלוייה לכל בר־דעת, קריטריון לאומי.

ישנם פה, אדוני היושב־ראש, שני דברים שונים: הדאגה למשפחות מרובות־ילדים (דאגה שלפי תפיסתנו חייבת בה המדינה לכל אזרחיה, שאנו תובעים אותה ומחייבים אותה), והדאגה לחיילים המשוחררים. זהו דבר אחר לגמרי, ואין שום קשר בין האחד לשני.

אם אתם באים ואומרים, כפי שאמר שר־העבודה: כל חייל מפסיד בממוצע 18 אלף לירות בתקופת שירותו, הרי אני אומר: כל הכבוד; נחוקק חוק שיקבע שחייל המשתחרר מצה"ל יקבל 18 אלף לירות. אני בעד זה. מונחת על שולחן הכנסת, הצעת חוק שהגשתי, בה מוצע שכל חייל המשתחרר מצה"ל יקבל את אותן הזכויות שמקבל עולה חדש הבא לישראל; שתהיה לו התחלה בחיים כמו לעולה חדש. זה מגיע לו.

אבל מה הקשר בין זה ובין הדאגה למשפחות מרובות־ילדים? איך בכלל עולה על דעת מישהו לקשור את שני הדברים האלה?

אילו היתה הכוונה כנה — היו מציעים הצעת־חוק כזו. אבל היא אינה כנה. מהי הכוונה?

רצו למצוא שיטה כדי לעודד את הילודה היהודית, מכלי שיהיה צורך לעודד ילודה ערבית. זוהי הכוונה, והיא הושמעה הא פעם. כא אחד החכמים ואמר: נעשה את זאת בי־ אמצעות הסוכנות היהודית.

מרדכי טורקים: כמה זמן הוא צריך לנאום על הסתייגות? לשם כך מספיקות חמש דקות!

היו"ר מרדכי ביכי: חבר הכנסת טורקים, אם הצוות לנהל את הישיבה — בבקשה, אני אתן לך. אבל בינתיים אני מנהל אותה, והשאר לי את הזכות לעשות זאת.

אורי אבנרי: יכול להיות, חבר הכנסת טורקים, שיבוא יום ואתה תהיה יושב ראש־הכנסת, אבל אז זו לא תהיה כנסת, אלא סובייט עליון. בינתיים עוד לא הגענו לכך, ואני שמח על כך.

וככן, רצו לעודד ילודה בחלק אחד של המדינה, ולא לעודדה בחלק אחר. כלומר, להפר את הכלל המקודש ביותר של מדינת דמוקרטית — השוויון בפני החוק.

תחילה רצו לעשות זאת באמצעות הסוכנות היהודית, אבל לאחר שראו שזה בלתי־אפשרי, מצאו שיטה אחרת — מי ששרת אי־פעם בצה"ל, משפחתו תקבל.

כלומר, כל האוכלוסיה היהודית, מחוץ לבחורי הישיבות, וגם מחוץ לאותן משפחות מיסכנות, שביניהן חולים, ולכן לא גוייסו לצה"ל. אחיהם של אלה יישארו רעבים. תחשבו קצת גם על הצד הזה. הערבים — כפי שבולנו יודעים — אינם מתקבלים לצה"ל — הם לא יקבלו.

בא שר־העבודה, ותיכף נשמע זאת גם מפי יושב־ראש הוועדה, והנה תשובה מחכימה: ישנם דרוזים ששירתו בצה"ל — הם יקבלו; ישנם ערבים ששירתו ומשרתים במשטרה ובשירות בתי־הסוהר — הם יקבלו.

זה נכון: 0.01% של הערבים יקבלו — 99.9% של היהודים יקבלו. אם כן, הרי אין זה חוק גזעני, והוא אינו אומר שיהודים יקבלו וערבים לא יקבלו.

אבל למעשה הוא אומר ש־99% של היהודים יקבלו, ואולי 0.01% של הערבים יקבלו. ממש חוק ליברלי לדוגמה!

כבוד היושב ראש, אמרתי בתחילת דברי כי אני בטוח שלא אשכנע אף אחד. הרוב מובטח. מי שתיכנן זאת — עשה זאת בהלכה.

אבל אני מזהיר את הכנסת מפני דבר אחד: אנו נשמע על החוק הזה במשך שנים רבות מעל כל כמה ציבורית בכל ארצות העולם, כפי שאנו שומעים על חוקים מסויימים בארצות מסויימות אחרות. אני מצטער שהמחשבה הזאת לא עלתה על דעת איש מכם.

שמעתי היום מפי תייר מחוץ־לארץ, שבארץ רחוקה מאד וקטנה מאד הופיע עתה ספר קטן על מצב ערביי ישראל. הספר פורסם בצרפת, ועכשיו הוא נפוץ בכל העולם ובו כל החוקים: חוק נכסי נפקדים, חוקי הפקעת אדמות, חוק המימשל הצבאי כפי שהיה. עד כה היתה הברושה ידועה רק לנו, התוכחנו ונאבקנו על כך בארץ במשך 20 השנים האחרונות. עכשיו זה נפוץ ברחבי העולם, וגורם לישראל נזק רב יותר מאשר אלף נאומי אל־פתח.

כבוד היושב־ראש, ההסתייגות שלי באה לשנות את החוק במהותו, לחלוטין, דהיינו: לומר שלמעשה כל אדם בישראל, מי שיש לו בן ששירת בצה"ל ומי שיש לו בן שיכול היה לשרת בצה"ל, אבל לא נתקבל לצה"ל, יכול היה להיות מגויים אבל לא גויים — בקיצור, כל משפחה מרובת־ילדים תקבל את ההקצבה שתיקבע למטרה זו.

בהתאם לנוהל הכנסת, השיב על ההסתייגויות בקריאה השנייה יו"ר ועדת הכספים, ישראל קרגמן. הוא פתח את נאומו במילים: „אין ברצוני להתווכח עם סיעה או עם בא־כוחה, המהווה למעשה מונופול לצניזם, ניהיליזם ותבוסנות..." בתום דבריו, שחזרו רק על דבריו המתחסדים של שר־העבודה בקריאה הראשונה,

הצביעה הכנסת. לפי דרישת אבנרי נמנו הקולות, ונרשם בפרוטוקול: 25 בעד החוק, 3 נגד. כל הסיעות בעד. אבנרי, שלום כהן ואמיל חביבי נגד. (מק"י נעדרה.)

בשעת ההצבעה, בעוד הידיים מורמות, צעק אבנרי: „כל אחד מכם עוד יתחרט על שהרים את ידו ברגע זה!" ונענה במטר של קריאות־גנאי, שלא נרשמו בפרוטוקול.

אולם יש ספק אם יש לנו דואר, או אם הדבר שיש לנו ראוי שייקרא דואר.

דרכי הקומוניקציה — התחבורה, הדואר — הם המודד לרמת החברה המודרנית, ו־מבחינה זו אנחנו חברה מפגרת ממש.

כאשר השר מדבר על טלפטא־רים ועל דברים מודרניים דומים, זה מזכיר את הדימוי הישן על האדם העירום החוכש צילינדר. מבחינה קומוניקטיבית אנחנו חב־רה מפגרת ביותר.

בא השר ומוסר לנו דין־וחשבון קודר, ויש לשבח אותו על כך שהוא לא העלים את המציאות. אבל פסימיזם או פאטאליזם אינם מדיניות, כבוד השר, ואתה בכל־זאת חייב לבוא לכנסת ולומר מה יהיה הפתרון לבעייה שאתה מגדיר אותה בכל חומרתה.

אם אתה בא ואומר בכנות: אין פתרון, כשר בממשלה אין לי פתרון, אין תקציב ממשלתי היכול להביא פתרון, — כי אז אתה חייב לצעוד צעד קדימה.

אתה חייב לחגיד: על הממשלה להסתלק מהתפקיד הזה שאין היא יכולה לשאת כו. המסקנה מדבריך היא שיש לגשת מיד ל־הקמת דואר אמיתי בארץ, רשות־דואר, או חברת־דואר, דואר לא־ממשלתי, המסוגל לשאת בתפקיד של דואר, כפי שהחברה הישר־אלית והמשק הישראלי מחייבים.

בהמשך דבריו אמר אבנרי כי בגלל כשלון הדואר, המעסיק 13 אלף עוב־דים, נאלץ המשק להעסיק כ־30 אלף „שליחים", שהם למעשה דוורים פר־טיים, נוסף על שרותי־הדואר של המו־ניות ומנגנוני־ההפצה של העיתונים.

בדרך היתולית הציע אבנרי לחזור ל־יוני־דואר, ולהעביר שיחות־חוץ מתל־אביב לירושלים דרך פאריס, לקיצור זמן ההמתנה.

פוסט 71 —
מוקד עולמי

אפיקים חדשים למשיכת תיירות צעי־רה ולהפיכת ישראל למרכז־נוער עולמי הצענו בעת הדיון על התיירות:

שמחם כהן: הנוער של אירופה ואמרי־קה ממלא תפקיד גדל והולך בתיירות הבינלאומית. הוא אינו הולך בשבילים הכבושים והמקובלים של התיירות הזקנה.

הוא מחפש לא רק את הנוף הטבעי, אלא גם את הנוף האנושי.

היה לי לאחרונה נסיון כלשהו באירוע חסר־תקדים בישראל. היו בו פגמים וליקו־יים, אבל בסופו של דבר היה זה אירוע מרכזי בחיי הנוער הישראלי. אני מתכוון לפסטיבל „פוסט 70", שריכז בשלושת הימים מאה אלף איש צעירים וצעירות, גם מסופרים וגם מגודלי־שיער, גם לבושי ג'ינס וגם לובשי מדים. כולם באו מפני שהנושא דיבר אל לבם, אל מיקצב הדור שלהם, מיקצב חייהם.

האם יש מישהו במשרד־התיירות המסוגל להבין נוער זה? והרי הנוער הישראלי אינו מנותק בהווי זה מן הנוער העולמי!

אם הצלחנו למשוך מאה אלף צעירים ישראליים לאירוע זה, מדוע לא נוכל למשוך בשנה ה־באה גם מאות אלפי צעירים מ־חוץ־לארץ, יחד עם מיטב אמני הדור הזה בעולם?

אנו חושבים ליזום אירוע בינלאומי כזה בשנה הבאה. ואני מציע לשר התיירות לתת דעתו לעניין זה, ולשתף את משרדו בעידוד הבאתם של רבות תיירים צעירים מחוץ־לארץ.

מספר 1717 ש נ ה 34 כ"ה תמוז תש"ל, 29.7.1970 המחיר 1.50 ל"י

העולם הזה

אילן

ואילנית

מספרים:

מדוע אנחנו מתגרשים